

Editorial note

Journal of Buddhist Anthropology is an academic journal of Wat Wang Tawan Tok, located in Mueang district, Nakhon Si Thammarat province, under the supervision of Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat Campus. The journal has been developed to be internationalized in order to adapt to bilingual journals from the Journal of Social Sciences and Buddhist Anthropology with a more defined and specific scope. In other words, the journal publishes research articles and academic articles in the fields of Buddhism, Anthropology, Religious Studies, Education, Sociology, Political Science, and Law. Since the journal has been improved, the unique features have been added.

All published articles are Involvement to Buddhadhamma. Only one of two groups is addressed in the abstract: group 1, which is pure Buddhism, including the Buddhistsdhamma and dhamma in the Tripitaka, or group 2, which is applied Buddhism that applies Buddhist principles to modern sciences or new knowledge.

In this issue, the above-mentioned importance has been covered by seven selected articles in this issue with an involvement in Buddhadhamma as follows: **1) BUDDHIST LEARNING FACILITATORS: BASIC CONCEPTS IN THE BUDDHIST LEARNING PROCESS** is discussed about learning involvement in Buddhadhamma, such as the Four Noble Truths and the Three-Fold Training. It emphasizes the importance of self-directed learning throughout one's life, learning from others, and learning with thorough contemplation through the right views. **2) CULTIVATION OF MORALITY, ETHICS AND CIVILITY OF EARLY CHILDHOOD CHILDREN ACCORDING TO DESIRABLE THAI ATTRIBUTES** is discussed that there are 3 desirable characteristics of Thai people according to Buddhist doctrine: physical, verbal, and mental. **3) THE DEVELOPMENT OF COMMUNICATIVE ENGLISH FOR CULTURAL AND SPIRITUAL TOURISM AT THE BUDDHIST PARK, PHETCHABUN PROVINCE** is discussed the development of wisdom and virtue through Buddhist principles in Phetchabun Province, a popular tourist destination with beautiful scenery, hence earning the nickname "Switzerland of Thailand". Elderly people are increasingly interested in cultural tourism. Thus, English is important for sharing knowledge and beliefs related to Buddhism. **4) AN APPLICATION OF MINDFULNESS FOR PEACEFUL COMMUNICATION IN PROVIDING THAI**

JOURNAL SERVICE (in Thai) is discussed an application of mindfulness in providing Thai journal services, which is related to applied Buddhism by emphasizing the importance of mindfulness in every action, including communication through the principle of well-spoken words. **5) MORAL PRINCIPLES AND DEVELOPMENT OF LIFE SKILLS AND VOCATIONAL SKILLS FOR CHILDREN AND YOUTH IN NON-FORMAL EDUCATION IN BANPAKLAD COMMUNITY, THUNGLUANG SUB-DISTRRICT, WIANGSA DISTRRICT, SURATTHANI PROVINCE** (in Thai) is discussed that the 4 Bhavana Principles are used as a guideline for developing life skills in children and youth outside the educational system, and the Yonisomanasikara Principle is applied to physical development, moral development, mental development, and wisdom development to make life more prosperous. **6) AN APPLICATION OF SAPPAYA 4 IN HAPPINESS COMMUNITY DEVELOPMENT OF BAN NONG RANG COMMUNITY, BANG RUP SUB-DISTRICT, THUNG YAI DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE** (in Thai) is discussed the application of the Sappaya 4 principles related to 'Applied Buddhism' for the development of the Ban Nong Rang community which entails providing the locals of Ban Nong-Rang with a pleasant environment, accessible monks for guidance on daily matters, nutritious food, and doctrine to creating happiness and enlightenment. **7) CETIYA (PAGODA) AS A COMMUNICATION OF BUDDHIST CULTURE AND PHILOSOPHY IN ASEAN COUNTRIES** is discussed to foster the development of wisdom and virtue in accordance with Buddhist principles. Buddhists pay respect to the pagoda while commemorating the Buddha and his doctrines. This is a religious ritual. This article also demonstrates that Theravada Buddhist countries in ASEAN share a similar Cetiya culture.

On behalf of the editor of the journal, I would like to express my sincere gratitude to the authors for their commitment to creating valuable articles, receiving recommendations, and achieving publication success. In addition, I'd like to thank the experts who dedicate their time to reviewing and suggesting improvements in maintaining the academic quality of our journal, specifically in the field of Buddhist anthropology. It is anticipated that the readers of this journal will be able to contribute to the advancement and application of research in academic Buddhism.

Ven. Phrakhruwinaithorn Suriya Suriyo (Kongkawai), Dr. (Editor)
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakorn Si Thammarat Campus
Muang, Nakhon Si Thammarat, 80000, Thailand

Contents

Contents	Page
Editorial note	(A)
Research Article	
BUDDHIST LEARNING FACILITATORS: BASIC CONCEPTS IN THE BUDDHIST LEARNING PROCESS	1
Khantong Wattanapradith and Phramaha Tai Issaradhammo	
CULTIVATION OF MORALITY, ETHICS AND CIVILITY OF EARLY CHILDHOOD CHILDREN ACCORDING TO DESIRABLE THAI ATTRIBUTES	14
Varinun Sirigonganjana, Yaowanuch Thanam, Somchote Chulakasate, Jiraporn Potjana-Areewong and Chittra Chanagul	
THE DEVELOPMENT OF COMMUNICATIVE ENGLISH FOR CULTURAL AND SPIRITUAL TOURISM AT THE BUDDHIST PARK, PHETCHABUN PROVINCE	26
Kanokwan Nawawat	
AN APPLICATION OF MINDFULNESS FOR PEACEFUL COMMUNICATION IN PROVIDING THAI JOURNAL SERVICE (in Thai)	35
Phra Bunyarit Bhaddacārī, Phra Pramote Vadakovido and Khantong Wattanapradith	
MORAL PRINCIPLES AND DEVELOPMENT OF LIFE SKILLS AND VOCATIONAL SKILLS FOR CHILDREN AND YOUTH IN NON-FORMAL EDUCATION IN BANPAKLAD COMMUNITY, THUNGLUANG SUB-DISTRICT, WIANGSA DISTRICT, SURATTHANI PROVINCE (in Thai)	47
Wongsiri Rueangsri, Smithirak Jantarak and Koontiya Chiratiwatawat	
AN APPLICATION OF SAPPAYA 4 IN HAPPINESS COMMUNITY DEVELOPMENT OF BAN NONG RANG COMMUNITY, BANG RUP SUB-DISTRICT, THUNG YAI DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE (in Thai)	59
Phra Kosol Khemrato	
Academic Article	
CETIYA (PAGODA) AS A COMMUNICATION OF BUDDHIST CULTURE AND PHILOSOPHY IN ASEAN COUNTRIES	71
Praves Intongpan	

BUDDHIST LEARNING FACILITATORS: BASIC CONCEPTS IN THE BUDDHIST LEARNING PROCESS

Khantong Wattanapradith^{1*}, Phramaha Tai Issaradhammo²

¹Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phra Nakhon Si Ayutthaya, Thailand

²Wat Hong, Phra Nakhon Si Ayutthaya, Thailand

*Corresponding author E-mail: khantong.wat@mcu.ac.th

Received 8 February 2023; Revised 5 June 2023; Accepted 8 June 2023

Abstract

Background and Objective: As the world progresses with modernized education and technology, the world is still chaotic and volatile from selfishness in human minds. Consequently, there is a question about the education method for developing the human mind and wisdom. The Buddhist learning process is presumably the solution and the medium of education that led humans to become absolute human beings. The Buddhist learning facilitators are responsible for organizing the learning process that is a bridge to learning the external and internal worlds to create harmony for body and mind. This qualitative research aims to find the basic concepts in the Buddhist learning process through the lessons learned from three Buddhist learning facilitators and Buddhist scriptures studies.

Methodology: The study employed a qualitative research method with interviews from three Buddhist learning facilitators and a literature review of the Buddhist scriptures.

Main Results: The results showed that the basic concepts in the Buddhist learning process has three fundamental factors: 1) The diagram of the Buddhist learning sequence, the goal of learning in the Buddhist way regarding The Four Noble Truths, it is a learning process that changes those who possess heretical belief (Michadtithi) to become those who have the Right Views (Sammadtithi) regarding the Eightfold Path, which leads the learner to a lifelong transformation that will bring peace and tranquility in mind; 2) The external factor, Kalyanamitta or Buddhist learning facilitators whose faith devotes to the Buddha's teachings, who embraces the teaching into practice themselves as a role model and pass down the faith to the learners, making them become those who know and aware of the taste of the Dharma and become those who possess love, loving-kindness, and compassion; 3) The internal factor, Yonisomanasikara which is the wisdom that will bring one out of suffering to live in the world with understanding and happiness.

Involvement to Buddhadhamma: The basic concepts of the Buddhist learning process are concerned with the application of the Dharma principle, including The Four Noble Truths in planning lifelong learning, Threefold Training for self-discipline, the Right View concerned with learning from others, namely Paratoghosa or facilitators of Buddhist learning who follows the

principles of the Noble Eightfold Path and self-learning with careful deliberation which is Yonisomanasikara.

Conclusions: The Basic concepts of the Buddhist learning process are learned through the lessons of Buddhist learning facilitators and they show the importance of applying Buddhist doctrines that are the core of human learning in a timely and timeless way. Educators should improve themselves to become Buddhist learning facilitators who can practice what they preach. They will give motivation to learners and encourage learners to comply.

Keywords: Facilitator, Buddhist Learning Process, Basic Concept

Introduction

"The foundation of the building is bricks, the foundation of life is education." education is an instrument for developing people's lives to thrive and bring a country to prosper. United Nations (UN) has designated education as one of the 4th Sustainable Development Goals (SDGs) of the 2030 Millennium Development Goals on promoting equal education and lifelong learning for everyone. (World Bank Group, 2017) There is a belief that education will enhance the quality of people's lives and make social change for the better. Even though there are efforts to promote education, world phenomenon in global societies and Thai society still reflects the direction and outcome from the past. Even though education emphasizes learning and development for humanity, concentrating on the pursuit of accomplishment without considering the consequences causes virtues and morality to fade away through the day and become obsolete to the younger generation. The World Development Report 2018 (World Bank Group, 2018) has reported the three dimensions of learning crises: 1) The poor learning outcomes; 2) The immediate results from educational management consist of the effects of taking early children to the education system, the lack of skills and motivation in teacher to teach effectively, the failure in the classroom that affects learning educational management, the educational management policies that devastate the quality of education; 3) The origin of problems in the system are deeply rooted. The approaches for resolving this crisis proposed in this report are 1) The way to manage results of learning assessment as a serious goal; 2) Displaying evidence from schools that reflect the work of learners development; 3) Personnel preparation for developing a system in learning management, could indicate that the quality of teachers, educational institution policies, and standardized learning management process should focus on developing learning outcomes for learners rather than the level of learning outcomes that may not reflect the success of learning management.

The globalized education policy in the modern world recognizes education as a holistic linkage that strives for sustainable development. As the vision of the Incheon Declaration on Education 2030 states, "Our vision is to change life through education." "Recognizing the important role of education as a key driver of development and promoting the achievement of goals for sustainable development.", the previous quote implies the incorporation of crucial sustainability issues into lessons for teaching climate change, disaster risk reduction, biological diversity, poverty

reduction, and sustainable consumption. Besides, cooperative teaching and learning methods are required to promote and empower learners to change behaviors and practices for sustainable development. Education for sustainable development promotes competencies such as critical thinking, futuristic imagination, and collaborative decision-making (Leicht et al., 2018). In Thailand, the foundation of traditional education originated in ancient times. Education management was merged with the "temple" as a place of learning and instilling faith in Buddhism, which results in mental and intellectual development for learners. When the western educational trend entered Thailand, a new educational management system that emphasizes external learning neglected the development of the mind, which is learning about the inner world for wisdom in solving problems and living righteously. The Doctrine of Buddhism addition was instilled in cultural traditions and has been in Thai culture for a long time. It also influences cultivating learning for the development of a virtuous life. The principles of learning according to Buddhism are knowing the Dhamma and developing people based on human nature. (Phra Phromkunaporn, (P. A. Payutto), 2005) There are three aspects of human nature that beneficial to study. It consists of three aspects influencing human life, namely, 1) The relationship with environment, it relates with the outside world through perception and action; 2) The mental aspect, the factor of the behavior relating to the outside world; 3) The wisdom aspect, consists of knowledge, understanding, thought, and belief, which is the factor that causes the mental state to change and limit or expand the capacity of human behavior. (Leicht, et al., 2018) In Buddhism, a human must learn about these three aspects to be considered being part of holistic human development. (Phra Phromkunaporn (P. A. Payutto), 2001)

The tool for training and developing life in Buddhism is called Threefold Training, the learning system for improving human life accordingly to the principles of Buddhism. It can be regarded as a learning system that can make people understand themselves and see the relationship between one's life and all things in the world. (Wasinsarakorn, 2004)

The actual learning is there in regular life. It can be considered a learning process that is related to Buddhism with the purpose of immersing and applying Buddhism to ordinary life. It is a self-improvement method to make a person mentally strong. It is a way to lifelong learning. The learning process is not limited to educational institutions. It is a beneficial way to develop people to behave and become good members of institutions, society, and the country. Learning according to the Buddhist method endowed by the Buddha as a world heritage is the timeless knowledge that can actually lead humanity to development.

The Buddhist learning process regards the lord Buddha as a great teacher, who studied on his own and brings the wisdom derived from that knowledge to all beings, comparing it as the cup turned upward, giving the world to see and manifest the power of learning that does not require hiding, relying on anyone or praying to any deity. He points out the human potential that exists in themselves and brings themselves out of suffering and truly reach happiness. The concept of human development by encouraging learning is in addition to the basic concepts of the Buddhist learning process. Western theory, which is modern science, also emphasizes these issues.

According to the approach from western theory: There should be learning models suitable for learners. Collaborative learning should be encouraged for learning efficiency; it is the way for learners to learn well from self-discovery and develop their potential through mentors or knowledgeable people. (Chutimathewin, 1999) In this learning process, the facilitators are responsible for organizing the learning and method of the group, encouraging and suggesting group learning. In addition to the role of the lecturer as a source of knowledge, Quin also said: The facilitators must be people with interpersonal skills and the ability to listen. (Quinn et al., 1996)

Therefore, the facilitators must possess knowledge, professionalism, speaking skills, the ability to give motivation, in-depth listening skills, and empathy. The Researchers believe that the concepts of facilitator in western theories are considered an external factor in the learning process. In Buddhism, an external factor is learning from the voice of others (Paratokosa), and people who act accordingly are called Kalayanamitta. They are the people who offer advice rightly and share good things, which is one of the factors leading to Sammaditthi (Right View), the origin of education and self-development that leads to a righteous path of life within the Eightfold Path. To enter this development trend, most people need the voice of others or Paratokosa (Phra Phromkunaporn (P. A. Payutto), 2001) to truly understand the core of the doctrine. It requires a process and systematic learning to understand, follow and develop human wisdom. (Phrathepwede (Prayut Payutto), 1991) Although the Buddha passed away long ago, his legacy remains with the heirs, not only monks or priests in the religion but also lay people, who even learn and practice Buddhism according to their backgrounds and strength. In other words, they act as friends and are responsible to inspire others to see the value of their religious heritage. The Researchers call these contributors to Buddhist learning. Their experience is valuable and contemporary. Based on the above principles and reasons, this study aims to examine the basic concepts of the Buddhist learning process relating to the teachings in Buddhist scriptures and the lesson plan of the Buddhist learning facilitator. Expecting the results of this study will become the basis for those who are interested in expanding the results. A Buddhist learning facilitator is a term that indicates the teaching of Buddhism conforms to the education of the 21st century. Teachers should not only teach or tell learners to remember the lessons, but they should make learners learn through practices and reflection on the learning process in Buddhism, which has never been obsolete. Buddhist learning process can be a sustainable development for humans. In this regard, the benefits of studying the basic concepts in the process of Buddhist learning management bring the method to cultivate people to achieve lifelong learning. The Buddhist learning management can develop people into happy people. The Buddhist learning management can make people become good members of society. The Buddhist learning management can make people coexist without oppression. People will make the society peaceful and stable and lead the country to develop and achieve sustainability.

Objective

To find the basic concepts in the Buddhist learning process through the lessons from three Buddhist learning facilitators.

Methodology

This qualitative research uses a documentary study method and case-study approach through in-depth interviews with three people to focus on uncovering experiences, concepts, and learning management methods from Buddhist learning facilitators. The selection of key informants was specific selection criteria including: 1) People with at least 20 years of experience applying Buddhist principles as a guideline for learning processes to develop/correct/remediate the mind to be virtuous as the basis for living a correct life according to Buddhist principles is well-known principles and accepted in society, 2) Representatives consists of people from various groups:

- A representative from the organization organizes the moral training course. This person is the training leader and founder of Bankuaerak organization, which organizes training courses for training teachers to teach the five precepts in various agencies, both in government agencies and private sectors.

- A teacher from higher education is a counseling psychologist who uses Buddhist principles to give psychotherapy with the application of the Four Noble Truths.

- A monk who uses meditation to train himself by learning from human illness and death.

The research tool is a semi-structured in-depth interview. Analyze the data obtained from the relevant theoretical concepts, in-depth interviews, observations, and training/teaching documents of the interviewed Buddhist learning facilitators with the inductive method.

Results and Discussion

The interviews of three representatives indicate six essential elements that consist:

1. The fundamental of life under Buddhism means receiving the teaching of belief, culture, and norms from the family and life that surrounds with the way of Buddhism.

2. The origin of Dhamma, the inspiration that each facilitator received from others which make facilitators to be interested in Buddhism and bring them to teach Buddhism.

3. The purpose of Dhamma, the purpose of teaching that each facilitator requires learners to learn or the main objectives of the curriculum for learners to learn each information.

4. The step of becoming Buddhist learning facilitator, they are causes and Paratoghosa (good friends) that surrounding facilitators which build their characteristic, uniqueness, and evolution in their life, hence the approach to work as a facilitator.

5. The essentials, the important principles in learning management for Buddhist learning facilitators, they are the essences of learning for learners that consist of Buddhist learning management and experimental learning method, they bring people to meet the purposes of each facilitator.

6. The understanding of social processes and group dynamics, Buddhist learning facilitator possesses the understanding of social processes and group dynamics. It includes teaching strategies and teaching techniques and related causes that Buddhist learning facilitators applies in learning management process.

The researchers notice the relation that connect within these six elements. The researchers summarize these six elements and scale them down into three elements that indicates three basic concepts for Buddhist learning management:

1. The learning diagram based on the Four Noble Truths or Eightfold Path from the Dharma purpose, the purpose of learning is to let learners learn. The process of learning Buddhism which organizes the learning process of Buddhism through experiential learning brings learners to the meet the purpose by each Buddhist learning facilitator. Although there are differences in training methods with the purpose provided by the courses. The way to learn Buddhism on different diagrams from each Buddhist learning facilitator has the same purpose. The route to take learners to their purpose is to make learners know themselves and learn how to deal with their suffering. This is a kind of learning that can be used to manage their life in a respectable way. This is a way to learn the Fourth Noble Truths, to learn the pain that appears in their heart or the way to live accordingly to The Eightfold Paths. The learning process organized by Buddhist learning facilitators can guide learners to find themselves and learn about their minds. The Buddhist learning facilitator only pointed out the way, but the way to get rid of pain requires action and self-practice. The essence is to organize the Buddhist learning process by clarifying their suffering and practicing solving that problem by themselves.

The learning diagram is corresponding with the principles of learning that appears in the Buddhist scriptures which teach human beings, to learn to improve themselves and not let life run in the way of the world that is full of passion, and lust, as they composed. Buddhism teaches people to turn back to learn themselves to be wise people, a Pandita who know the world or nature accordingly to reality, as the Buddha taught, "It is to be seen for oneself, timeless, inviting inspection, worthy of inducing in and by one's own mind, directly experienceable by the wise, those who practice will see their interests, because they see the benefits of others, and the benefits of both parties, and therefore, they have made themselves free from passion, aversion, delusion. They behave not to harm themselves and others, behave in good conduct by way of body, speech, and mind. These are things that can be seen for oneself, timeless, inviting inspection, worthy of inducing in and by one's own mind, directly experienceable by the wise." (MN.(Thai) 13/183/212) (Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 1996)

2. The External factor, Kalyanamitta, also known as Buddhist learning facilitators, but learning in Buddhism is based on many factors, including external learning and internal learning, which is caused by the learning process in which it is organized. Although the hierarchy of learning in Buddhism according to the Buddhist scriptures does not appear with a specific name for the organization of the learning process or with a modern language, in the Buddhist scriptures some suttas show the order of learning as it appears in Gidakiri Sutta. (MN.(Thai) 13/183/212) (Mahachulalongkornrajavidyalaya

University, 1996) The teachings in the Sutra can be transcribed into a diagram of the learning sequence that shows in Figure 1.

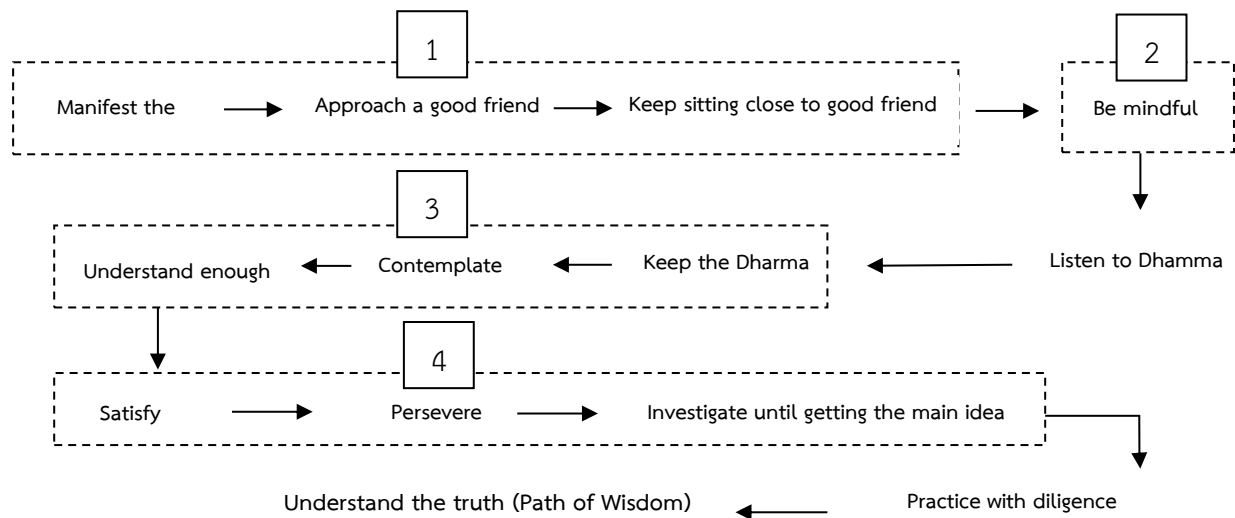

Figure 1 Diagram of the Buddhist learning sequence.

According to the sequential image of the learning sequences displayed in the Gidakiri Sutta, it can classify the sequences into four categories:

1. Faith Manifestation, the beginning of this process. The Buddha said that "if there is no faith, not sitting close to the wise and not listening to the Dharma, one will miss the discipline."

2. Listening to Dharma, faith generate attention, the attention to listen which results in Suttamayapanya (the wisdom from listening), the primary level of wisdom, and it must be developed in the next sequence.

3. Dharma contemplation, pondering the Dharma to reach self-understanding (Yonisomanasikara) and attain wisdom from thinking (Jintamayapanya) and develop into Right views (Sammaditthi).

4. Being satisfied with the teachings and gain desire to put them into practice. When effort originates from satisfaction, the practice will take place with attention and self-observation. If practice is put with diligence (Viriya), those who practice will be able to declare themselves as Sotāpanna which is the first stage of Enlightenment.

This sutra reflects the factors that cause the learning process according to Buddhism or the learning process in the Buddhist way with two factors: The external factors (Paratoghosa) and the internal factors (Yonisomanasikara) Paratoghosa means the voice of others, external stimulation or persuasion, such as teaching, recommending, transferring, explaining, writing, information, telling, and learning from others in what is good and right from a person who is a good friend, it can be called an external element or a way of faith. (Phra Phromkunaporn (P. A. Payutto), 2009) On the contrary, Kalyanamitta or the teacher must pay attention to the learners by giving them freedom and allowing learners to develop their wisdom. Of course, human

beings are not equally capable and intelligent. There are differences, not even twins that are physically identical: There are some differences between them in interests and development capacities. Teachers or good friends have a role in facilitating learning. The concept of western education emphasizes the role of the teacher in education in the 21st century as a facilitator. Thus, Paratoghosa is a facilitator of learning who can be known as the Buddhist learning facilitator.

It is reasonable that the Buddhist learning facilitator has the primary role to play in organizing the learning process and leading the learners to achieve their learning objectives by being a good friend to the learners. The heart of being a Buddhist learning facilitator is the desire to help others out of suffering with morals in teaching. Within this regard, the Buddhist learning facilitators must go through the process of learning the Buddhist way and cultivating self-cultivation until they have the ability to experience, be knowledgeable, teach with a deep understanding of the Dharma, possess the heart of Brahma, and be a good friend to the learners. Buddhist learning facilitators have a role spanning all three principles: Being an instructor for enabling learners to listen to the Dharma, which is the truth of life. The Dharma practitioner is a role model in living a virtuous life and a learning facilitator who facilitates the convenience and freedom for learners to access knowledge for themselves. The facilitator encourages and strengthens the practice for further advance.

In addition, the teaching techniques of Buddhist learning facilitators show that by nurturing themselves through time, Buddhist learning facilitators have the experience and expertise to lead people to utilize the For Noble Truths diagram and be able to choose the appropriate teaching methods for each period of time. The examples and techniques for the teaching of the Buddhist learning facilitator include: 1) Semi-narrative teaching with fairy tales and examples or questioning; 2) Teaching using games and role-playing activities; 3) Teaching by practicing in-depth listening; 4) Teaching by calming the mind; 5) Teaching by reading aloud and repeat; 6) Teaching as a role model. However, the technique may be utilized with different technologies and methods so learners will not feel bored and encourage them to learn in the next lesson. But the most important thing is teachers or Buddhist learning facilitators show themselves to learners as role models to be an example of an instructor. Teaching what the teacher can do is the simplest technique and have a significant effect on the learner, such as teaching the learners to be clean physically, verbally, and mentally. Whatever resonates with the learners the most is the actions and words from the instructor.

For teaching materials in the Buddhist learning process, the best medium is the teacher because it is a living medium that is accessible and touchable. It can be a role model and help create a natural learning atmosphere and reach as many learners as possible. The Buddhist learning facilitator, therefore, plays a role as a medium for learners, and at the same time as those who use the Four Noble Truths diagram as an external factor for the learners cause the learners to attain Yonisomnsikara, which is an internal factor.

3. The internal factor, Yonisomnsikara, means to be mindful with methodology, the right approach, being aware, embracing awareness, deep attention, knowing impermanent as

impermanent, knowing suffering as suffering, knowing non-existence as non-existence. (MN.(Thai) 1/15/71) (Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 1996) It is for the great benefit, persistence, and enduring of true teaching. (AN.(Thai) 20/124/19) (Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 1996) The lessons learned from the experiences of Buddhist learning facilitators found that focusing the learners at the center of learning is fundamental to organizing the Buddhist learning process, which relies on the attention of the Buddhist learning facilitator and creating understanding before entering the learning process. Collaborative learning has a main idea of exchanging experiences, coexisting with respect, being generous to one another, and not blaming or convicting others are the values that Buddhist learning facilitators emphasized, paying attention to the feelings of the participating learners, recognizing and being insightful to the different individuality of each learner. According to the principles of Buddhism, people's learning varies accordingly to the wisdom of learners, which is the way to gain the wisdom of Buddhism, not with worldly qualifications. The readiness of learners depends on The Five Spiritual Faculties, these faculties are faith, effort, mindfulness, concentration, and wisdom. Every learner does not possess an equal level of five spiritual faculties, but despite this factor, learners have a different level of intellectual or five spiritual faculties, and they can learn together homogeneously. Additionally, the learners can be given the opportunity to learn, and Buddhist learning facilitators also gain experience that will be useful for further teaching. Collective strength is essential to achieving generosity on the path of a common goal: Learning to understand ourselves and get rid of the pain by using the experience of others as a mirror to reflect ourselves more clearly.

In addition, according to the self-examination principles of those who serve to teach the Dharma to others, the key to the principles is freedom for learners to think, consider, and follow their wisdom to develop themselves, and to access the truth by themselves. The Buddhist learning facilitators' job is simply to spread the information and encourage the learners to think. The Buddhist learning facilitators perform as a medium through expressive behavior. This method makes learners interested and wanted to behave because they believe in the Buddhist learning facilitator, who can actually do what they teach. (Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 1996) The Buddha once said, "If a person teaches others, he or she should do so." (Dhp.(Thai) 25/159/82) (Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 1996) The texts above are the basic concepts for organizing the Buddhist learning process, which reflected through the lessons from Buddhist learning facilitators, showing that for those interested in the path to becoming a Buddhist learning facilitator, the priority is persistence, self-training, learning to look for insight and observe themselves for cultivating their life, each person receives different environmental factors but relies on contemplation with ingenuity or Yonisomanasikara in themselves until they are well trained and refined to become proficient in that subject.

The key to organizing the Buddhist learning facilitator is taking Buddhism as the ground of thought and the pinnacle of learning, which is to transcend from suffering and learn to completely extinguish the suffering which factors provided by the Buddhist learning facilitator for driving collaborative learning, those who become the Buddhist learning facilitator must go through the

process of learning the Buddhist way and cultivate themselves until they have a complex experience that can reach the feelings of the learners and express sincere love through facial expressions, eyes, and gestures. These qualities will help learners eliminate anxiety and distrust. The Buddhist learning facilitator is the medium of learning by becoming an example for learners, which make learners confident, arouse learners' interest, and make learners listen more carefully. It can be stated that faith makes people open their minds to listen and learn until they find wisdom, and finally cultivate a faith that is composed of wisdom.

The Basic concepts in the Buddhist learning process are lessons learned from Buddhist learning facilitators. They show the importance of applying Buddhist doctrines that are the essence of human learning in a timely and timeless way.

Through studying documents and interviews with Buddhist learning facilitators, the researchers found that learning in Buddhism is inner learning, a return to gain insight of oneself. Making perspective right is the first step for making learners change their behavior for the rest of their life. The changed behavior is changed for good and meritorious, consisting of benefits to oneself and others, and leads to a positive attitude towards living by correcting the perspective brings a change in behavior for good.

The kind of learning management that allows learners to improve themselves with Buddhist learning facilitators or teachers as friendly guides, allowing learning to base on practice or direct experience to raise the quality of mind and wisdom is in line with 21st-century learning that has led learners to lifelong self-learning that the teacher is a connector and support learning that comes from exploration by the learners.

The approach that Buddhist learning facilitators emphasize the learner-centered method by providing both knowledge and practice for self-improvement (Pinla & Pinla, 2018) is in line with Knowles's theory which gives the meaning of self-learning as a process by which learners initiate their learning by diagnosing the needs for learning of themselves and then set their goals and materials for learning and making a connection with others, finding resources and choosing strategies to enhance learning and self-assessment. It may or may not be helped by others. (Knowles, 1975) The study of the Buddhist scriptures and the lessons learned from the Buddhist learning facilitator were found the learning method manages an external condition or condition of learning that relate to the internal contemplation of learners, which depends on systematic sequential learning with instructors or learning facilitators conduct the sequence of teaching steps to achieve the goal.

According to Gagne, the learning process is proposed with nine stages, starting with stimulation, questioning provoking, making learners see the benefits of learning, encouraging learners to link prior knowledge with new knowledge, providing new courses through appropriate media, and letting learners do their activities. Teachers solely arrange guidelines to help learners do things by themselves, then teachers provide feedback and then repeatedly review, making learning embedded. (Khaemane, 2013) It can say that the Buddhist learning process is a learning trajectory that gives learners absolute freedom to access truth for themselves. The instructor is

responsible for guiding, building faith, and providing opportunities to help learners or trainees navigate the intellectual path by assisting with strategies and instruments that help learners to access wisdom more efficiently. Buddhist learning process emphasizes human as the center. The learning process is the process of human development individually and in groups to learn and make themselves beneficial to others and themselves, which leads to peaceful coexistence. The learning process trains all three areas: Precept, Concentration, and Wisdom, thus developing every element of human development into a complete human being. (Learning Reform Subcommittee, 2001)

Originality and Body of Knowledge

The model of the basic concepts of the Buddhist learning process as shown in Figure 2, at its core is the plan of purpose of the living, which means the Fourth Noble Truths diagram, which include the Eightfold Path, the diagram is a plan to train and develop anyone to live a wholesome life by relying on instructors who act as facilitators in Buddhist ways, they perform as role models, a good friend (Kalyanamitta) with understanding, being reachable, and actively developing learners according to individual differences with the emphasis on teaching with practice. Instructors solely guide, encourage, and create a learning environment with common goals: To develop oneself and to benefit others. The way learners to be able to apply Yonisomsikara and deliberate their wisdom, they must know how to be close to their good friends to listen, ask questions, observe, embrace, and love for continuous learning and development throughout their life until they reach their goal: Transcending from selfishness and aims to find happiness, serenity, and make a benefit for oneself and society.

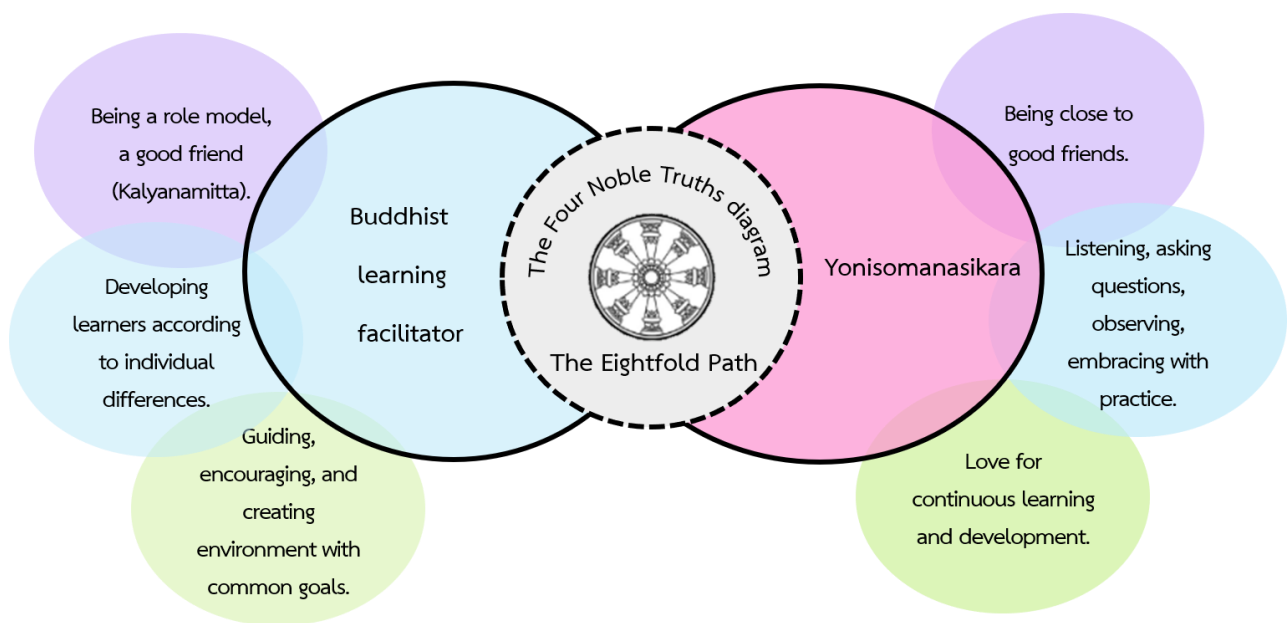

Figure 2 Buddhist learning management model.

Conclusions and Recommendations

The basic concepts of the Buddhist learning process consist of three essential factors: 1) The Fourth Noble Truths diagram; 2) The external factor or the Paratokosa as an external factor; 3) The internal factor or Yonisomsikara and wisdom of the learners, the way to continue practice self-improvement until they reach the purpose of learning to meet realization to become the knower, to become the awakener, to become the joyful. It is the study of the self, which will give the learners a clear understanding of the connection between one's own life and all things in the universe. Recommendation for application: Organizations, training session, members of agencies can apply the Buddhist learning process in organizing various training for the development of personnel, which is the key to leading the organization to sustainable success. Recommendations in research method: An experimental study should be conducted by applying the basic concepts to prepare the training course for making learners change and develop themselves to live a good life. Especially in organizing a learning process for youth, the training session for youth should divide participants by age to create a learning style for self-development that is suitable for every young participant.

References

- Leicht, A., Heiss, J. & Byunet, W. J. (2018). *Issues and Trends in Education for Sustainable Development*. UNESCO Publishing.
- Chutimathewin, J. (1999). *Development Training*. P. A. Living Co., Ltd.
- Khaemane, T. (2013). *Science of Teaching: Knowledge for Effective Learning Process* (17th ed.). Dan Suttha Printing Co., Ltd.
- Knowles, M. S. (1975). *Self-Directed Learning: A Guide for Learner and Teacher*. Association Press.
- Learning Reform Subcommittee. (2001). *Learning Reform: Learners Matter* (2nd ed.). National Education Commission and the Ministry of Education. Skybooks Co., Ltd.
- Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (1996). *Thai Tripitaka*. Bangkok: MCU Press.
- Phra Phromkunaporn (P. A. Payutto). (2001). *Buddhadharma original edition* (13th ed.). Thammasapa Bor.
- Phra Phromkunaporn (P. A. Payutto). (2009). *Buddhadhamma revised and expanded version*, (15th ed.). Saha Thammik Bor. Co., Ltd.
- Phra Phromkunaporn (P. A. Payutto). (2005). *Towards Buddhist Studies* (6th ed.). Pimsuay Co., Ltd.
- Phrathepwede (Prayut Payutto). (1991). *The Independence Way of Thai Education*. Mahachulalongkornrajavidyalaya University Printing Press.
- Pinla, W. & Pinla, W. (2018). *Social Studies Learning Management in the 21st Century*. Chulalongkorn University Printing Press.
- Quinn, R. E., Faerman, S. R., Thompson, M. P. & McGrath, M. (1996). *Becoming a Master Manager: A competency framework*. John Wiley & Sons, Inc.

- Wasinsarakorn, W. (2004). Psychology and Developmental Psychology. In Encyclopedia of Education. Collected Edition of Specific issues, 4th rank (pp. 99-117). Thanat Printing Co., Ltd.
- World Bank Group. (2017). Atlas of Sustainable Development Goals 2017 from World Development Indicators. World Bank.
- World Bank Group. (2018). World Development Report 2018 Learning to Realize Education's Promise. World Bank.

CULTIVATION OF MORALITY, ETHICS AND CIVILITY OF EARLY CHILDHOOD CHILDREN ACCORDING TO DESIRABLE THAI ATTRIBUTES

Varinun Sirigongjanana^{1*}, Yaowanuch Thanam², Somchote Chulakasate³, Jiraporn Potjana-Areewong⁴,
Chittra Chanagul²

¹Faculty of Education, Western University, Bangkok, Thailand

²Faculty of Education, Mahasarakham University, Mahasarakham, Thailand

³Anubanwatcharapol School Office of The Private Education (OPEC), Bangkok, Thailand

⁴Faculty of Education, Rajanagarindra Rajabhat University, Chachoengsao, Thailand

*Corresponding author E-mail: sirigongjanana2050@gmail.com

Received 8 February 2023; Revised 4 June 2023; Accepted 6 June 2023

Abstract

Background and Objective: This research aims to study the results of cultivating morality, ethics, and civility in early childhood children according to desirable Thai attributes. The researcher conducted this research with two phases of research: 1) Studying desirable Thai attributes and 2) Studying the results of activities to cultivate morality, ethics, and civility in early childhood children according to desirable Thai attributes. The target group in the study was qualified persons, namely five teachers, three parents of early childhood children, and two primary school teachers, obtained from the purposive sampling method, a total of 10 persons. Boys and girls aged 3 - 6 who study kindergarten 1 - 3 in the city's prominent schools, namely Manee Anusorn School and Watcharapol Kindergarten, were selected from a purposive sampling method of 65 students.

Methodology: The researcher conducted this research with mixed methods. The instruments are questionnaires and manuals for cultivating morality, ethics, and civility in early childhood children according to desirable Thai attributes.

Main Results: The results of the study of cultivating morality, ethics, and civility in early childhood children according to desirable Thai attributes were summarized as follows: 1) The results of the study of desirable Thai attributes according to Buddhist doctrines consist of three aspects: Physicality, Speech, and Mentality; 2) The results of the activities cultivating morality, ethics, and civility in early childhood children according to the desirable Thai attributes of Thai people from observing the moral, ethical, and civility of early childhood children according to desirable Thai attributes. Before and after the activities, there are three aspects of Thai people's desirable attributes according to Buddhist doctrine: Physicality, Speech, and Mentality. Desirable physicality attributes include doing the right things and behaving with civil physicality. Desirable speech attributes include saying the right words, do not lie, and deceive. Desirable civil mentality attributes include thinking the right way. And after organizing activities to cultivate morality, ethics,

and civility in early childhood children according to desirable Thai attributes, early childhood children have higher behavior scores according to desirable Thai attributes than before the activity. They can be sorted as follows: Speech, Mentality, and Physicality aspects have an average difference score of 4.89, 4.02, and 3.00, respectively. Comparison of behavioral scores on morality, ethics, and civility scores of early childhood children based on desirable Thai attributes before and after the overall activity was found that after organizing activities to cultivate morality, ethics, and civility in early childhood children according to desirable Thai attributes, early childhood children behave according to desirable Thai attributes higher than before the activities with an average difference of 3.97 points, the activities cultivates in the morality, ethics, and civility of early childhood children based on desirable Thai attributes, encouraging early childhood children to have higher behavioral scores than before the activities.

Involvement to Buddhadhamma: There are three desirable attributes of Thai people concerning Buddhist doctrine: Physicality attributes, Speech attributes, and Mentality attributes.

Conclusions: This research concludes that this study cultivates morality, ethics, and civility in early childhood children according to desirable Thai attributes concerning Buddhist doctrines that are used as a framework for organizing activities for early childhood. After the activity, it was found that organizing activities using teaching units and lesson plans that integrate Buddhist teachings resulted in early childhood children having good physicality, speech, and mentality attributes with an average difference of 3.97 points. Early childhood children speak modestly with manner, which is a desirable speech expression. Additionally, early childhood children express love and goodwill towards their peers in the classroom, which is a desirable mentality expression, etc.

Keywords: Cultivation of Morality, Ethics and Civility, Early Childhood Children, Desirable Thai Attributes

Introduction

The training to cultivate people to be civil people should start when they are children because children have pure hearts, like white clothes. They are keen to train for civility. Therefore, if the youth in a nation cultivate morality, ethics, and civility, they will become convinced that the nation can progress rapidly and continuously. (Mahasomchai Singh, 2004) The Thai government places great importance on the human resources development of the country as a holistic matter. Human capital development relates to social dimensions, economic dimensions, cultural dimensions, religious dimensions, and political dimensions to create a potential for Thai people to become exceptional human resources with morality, ethics, civil physicality, and civil mentality, as well as being able to learn on their own and seek knowledge continuously throughout life. The Cabinet passed a resolution on 2nd October 2018, approving the "National Education Standards B.E. 2018." As a requirement on the attributes and desirable qualities of Thai people so that all educational institutions adhere to the framework for setting the standards of each level and type of education in line with the educational reforms in accordance with the national education standards. This resolution enables youth to develop themselves into learners,

innovators, and strong citizens with the common goals of maintaining Thainess and competitiveness on the world stage. (Office of the Secretary-General of the Education Council, 2019)

It is noticeable that the development of desirable attributes of learners is the foundation for learners to develop desirable attributes, which are considered "attributes of Thai people 4.0" that can create stability, prosperity, and sustainability for the nation in the future. The development of desirable attributes comprises four elements of mutual social values: 1) Pure diligence, the learners endure hardship to do anything with persistence in achieving benefits for themselves, the community, society, and the country; 2) Self-sufficiency, learners maintain their competency for knowledge, morality, and related skills with the responsibility to benefit themselves, others, and society; 3) The Democratic Route, learners stand for the idea of participation in respecting the rules, civil rights, civil duties, and responsibilities. They can adapt to different opinions and be able to live happily together in a multicultural society; 4) Equality, learners respect differences in other people and value differences in other people without prejudice, even with different socio-economic, races, dwellings, cultures, and capabilities. There are virtues, knowledge, and skills necessary for learners: 1) Virtues or Civility, fundamentality virtues including conscience, decency, morality, and ethics. The virtues for learners to become civil society members are discipline, responsibility, perseverance, and reliability; 2) Life skills for learning, skills necessary for learning the digital world and the future world, such as knowing how to learn, lifelong learning skills, life management skills, adaptability, and flexibility for facing changes; 3) Omniscience, the collective knowledge necessary for continuous learning to keep learners aware of changes are basic knowledge (languages, calculation, reasoning) and syllabic knowledge, including self-knowledge, Thai wisdom knowledge, local community awareness, social awareness, climate awareness, national understanding, international understanding, and common knowledge which include healthcare, financial management, information technology, and vocational skills; 4) Intellectual skills, skills necessary to create technological or social innovations such as Thai wisdom, The King's Philosophy, 21st century skills, creativity, interdisciplinary skills, cross-cultural skills, and interdisciplinary integration abilities to innovate and possess entrepreneurial attributes to keep pace with the changing dynamics of society and the digital world.

Besides, the additional desirable attributes comprise as follows: 1) To be responsible means to perform duties intentionally, thoroughly, and diligently and strive for the achievement of a task or burden with responsibility; 2) To be rational, to know how to use consciousness and wisdom to ponder, contemplate, or elucidate without being bound by emotions and adherence to one own thoughts; 3) To be honest, means to behave honestly, true to civil physicality, speech, and mentality, with oneself and others; 4) To be grateful means to show gratitude for a benefactor or something that contributes benefit to human beings and express that gratitude by giving back to them with something or a humble act; 5) To be persistent means to make great efforts to accomplish a task or activity with diligence, enthusiasm, and patience in spite of difficulty or

obstacles; 6) To be harmonious means being in harmony and cooperative in any activity to achieve common interests more than personal interests; 7) To be disciplined means controlling one's conduct properly, and appropriately with social decency, rules, regulations, law, and morality; 8) To be selfless means being selfless, sharing things with those who deserve property, physical strength, and intellectual strength; 9) To be prudent means using things or spending money carefully and appropriately to achieve maximum benefit without being extravagant; 10) To be fair means to act with integrity and consider stories based on reality without bias; 11) To be benevolent means an affectionate desire for others to be happy and a compassionate desire to help others from suffering. (Poldharma, 2018) There are two main ethical principles that should cultivate in early childhood children: 1) Self-ethics: Responsibility, Creativity, Self-reliance, Frugality, and Self-care; 2) Universal ethics, ethics benefit towards others or good treatment towards others that comprise honesty, gratitude, kindness, generosity, support, and punctuality. (Tantipakachiva, 2008A)

With the mentioned significance, the researchers are interested in cultivating morality, ethics, and civility in early childhood children according to desirable Thai attributes. This conduct is to provide early childhood children with desirable attributes and to be ethically virtuous from childhood with civility as adults and continue to grow into quality adults in the future. The results of this research will guide all early childhood stakeholders, such as parents, guardians, teachers, educational institutions that provide early childhood children's education, and child development centers. The school and related agencies have established guidelines for parenting, cultivating morality, ethics, and civility in early childhood children according to the attributes of Thai people who are desirable in the future.

Objective

To study the results of cultivating morality, ethics, and civility in early childhood children according to desirable Thai attributes.

Methodology

This research is mixed methods research conducted in two phases as follows:

Phase 1: Study desirable Thai attributes in the following sequences:

1.1 Study the desirable attributes of Thai people concerning Buddhist doctrines, as well as related documents and research.

1.2 The target sampling used in this study was qualified persons, namely, five commissioned monks, three parents of early childhood children, and two primary school teachers, who were selected from the purposive method, a total of ten people.

1.3 Create a research tool, which is a questionnaire on desirable Thai attributes based on Buddhist doctrines. There are three aspects: Physicality, Speech, and Mentality, with five questions from each aspect totaling fifteen questions.

1.4 Bring a questionnaire about desirable Thai attributes according to Buddhist doctrine to propose to five qualified persons to determine the content validity and consistency

between the context of the question of inquiry with the objective using the Index of Item-Objective Congruency (IOC), which obtained a conformity index value of 0.92 then the researchers adjust the questionnaire accordingly to the recommendation from the qualified persons.

1.5 Collect data by asking qualified persons, including analyzing the data by analyzing questionnaires with content analysis, then use the obtained data to define the desirable Thai attributes of early childhood children, then summarize the results of the study of desirable Thai attributes, and set out a conceptual framework for cultivating the moral, ethical and civility of early childhood children according to the desirable Thai attributes.

Phase 2: Study the activities results of cultivating morality, ethics, and civility in early childhood children according to desirable Thai attributes. The activities were conducted with the following sequences:

2.1 Study the concept, theory, and research paper on the cultivation of morality, ethics, and civility of early childhood children according to desirable Thai attributes. The empirical data obtained from Phase 1 is used as the framework for defining desirable Thai attributes.

2.2 Create a guide to cultivating the morality, ethics, and civility of early childhood children based on desirable Thai attributes including a plan to organize learning experiences for early childhood children which consist of eight units and behavioral assessment to assess morality, ethic, and civility of early childhood children according to desirable Thai attributes in three aspects: Physicality, Speech, and Mentality.

2.3 Determine the appropriateness of the guide by five qualified persons using the IOC (Index of Item Objective Congruence) formula, which requires an IOC value greater than 0.5, and analyze the reliability of the assessment using Kuder-Richardson's KR-20 formula.

2.4 Adopt an adjusted guide to cultivating the morality, ethics, and civility of early childhood children according to desirable Thai attributes to conducted with sampling which include boys and girls aged 3 - 6 who study kindergarten 1 - 3 in the city's prominent schools, Manianusorn School and Watcharapol Kindergarten, derived from a purposive sampling method, in a total of 65 children.

2.5 Collect information, conduct the activities in accordance with the manual for cultivating morality, ethics, and civility in early childhood children according to desirable Thai attributes, and observe the behavior development of early childhood children before and after the activities for eight weeks, three days a week, including Wednesdays, Thursdays, and Fridays, for 30 minutes a day, between 9.30 a.m. to 10 a.m.

Results and Discussion

The results of cultivating morality, ethics, and civility in early childhood children according to desirable Thai attributes. The summary is shown as follows:

1. The results of the study of desirable Thai attributes according to Buddhist doctrines. There are three aspects: Physicality, Speech, and Mentality, as shown in Table 1.

Table 1 Desirable Thai attributes based on Buddhist doctrine. There are three aspects: Physicality, Speech, and Mentality.

Desirable Thai attributes according to Buddhist doctrine	
Physicality	Physicality attributes include doing the civil things, behaving physically well, refraining from coercion. To be benevolent, helpful and supportive. Try not to steal or exploit, but respecting each other's property rights. Try not to commit adultery. Try not to abuse anyone mind or destroy anyone honor and family. Therefore, early childhood children should follow the teacher's instructions in the classroom, which is a desirable physical expression.
Speech	Speech attributes include having polite speech and refraining from lying or deceiving. To speak honest words, not deliberately misrepresenting the truth for the sake of any benefit. Try not to slander, incite, or create division but speak only words that promote unity and refrain from saying profanity, dirty, or corrupt. To speak politely with soft words and refrain from speaking absurdly but speak only the truth. Therefore, early childhood children should speak modestly with etiquette, which is a desirable speech expression.
Mentality	Desirable mentality attributes include having right mentality by not being greedy, not focused on thinking about ways to get but thinking about sacrifices and to be generous. To be open-minded and try not to seek to destroy, but settling goodwill, spreading friendship, and aiming for the benefit of one another. To possess a valid opinion by understanding the principle of karma which stands for the consequences of doing good will give good results, and doing bad will give bad results. To know the ordinary truths of the world and life by seeing the causality because humans are the environment of each other, so we should be generous to others and be kind to one another because we are the environment of our fellow human beings. We must build a relationship with the social environment. The coexistence with family, we should all be disciplined in life, not forcing others to do things, be honest, be harmonious, listen to the opinions of others, know their role, and help each other, which can solve problems and eliminate conflicts. Therefore, early childhood children should show love and settle goodwill to their peers in the classroom, which is a desirable mentality expression.

It can be seen that a study of desirable Thai attributes according to Buddhist doctrine revealed that there are three aspects: Physicality, Speech, and Mentality. The research can show the example of attributes from each aspect. In terms of physicality attributes, it consists of behaving physically well, refraining from coercion, not being benevolent but being helpful and supportive, not stealing or exploiting, but respecting each other's property rights. Do not commit adultery. Do not to abuse anyone mind or destroy anyone honor and family. Therefore, early childhood children should follow the teacher's instructions in the classroom, which is a desirable physical expression. Desirable speech attributes include being a well-spoken person. In terms of speech attributes, it consists of speaking right by having well speech and refraining from lying or deceiving but say honest words, do not deliberately misrepresent the truth for the sake of any benefit, and do not slander, inciting, or create division by speaking only words that promote unity and refrain from saying profanity, dirty, or corrupt by speaking politely with soft words, refrain from speaking absurdly but speak only the truth. Therefore, early childhood children should speak modestly and have etiquette, which is a speech expression, and in terms of mentality attributes:

Having right mentality by not being greedy, not focused on thinking about ways to get but thinking about sacrifices and to be generous. To be open-minded and try not to seek to destroy, but settling goodwill, spreading friendship, and aiming for the benefit of one another. To possess a valid opinion by understanding the principle of karma which stands for the consequences of doing good will give good results, and doing bad will give bad results. To know the ordinary truths of the world and life by seeing the causality because humans are the environment of each other, so we should be generous to others and be kind to one another because we are the environment of our fellow human beings. We must build a relationship with the social environment. The coexistence with family, we should all be disciplined in life, not forcing others to do things, be honest, be harmonious, listen to the opinions of others, know their role, and help each other, which can solve problems and eliminate conflicts. Therefore, early childhood children should show love and settle goodwill to their peers in the classroom, which is a desirable mentality expression. The reason for these aspects may be from the majority of Thais who practice Buddhism and religious doctrines, namely morality, ethics, and civility, which Phra Promkhunaporn (P. A. Payutto) (2003) has given meaning in a dictionary, Buddhist Edition of the Code of Dharmadhyaksha, it defined virtue as, "virtue is virtuous, fine, in conducive condition." His Majesty King Bhumibol Adulyadej Maharaj has given four royal decrees of virtue for Thai people during Royal Ceremonies for the Rattanakosin Bicentennial: 1) The first virtue is to maintain truth, sincerity to oneself to behave which is useful and just; 2) The second virtue is to know one's self-will, to train oneself to behave in that goodness; 3) The third virtue is to be patient, tolerant, trying not to transgress in goodness, for whatever reason; 4) The fourth virtue is to know evil, dishonesty and to know how to sacrifice one's minority interests for the benefit of the majority. With these four virtues, if each person seeks to cultivate and nurture it, it will bring the nation happiness, peace, and chances to improve and develop as desired. (Office of the Civil Service Commission, 2000) Therefore, if teachers have organized training activities to nurture learners with desirable attributes, they will continue to grow in quality in the future. In line with Satyadham stated that a teacher is a person who educates and trains his disciples to be knowledgeable persons. Ability and virtue go hand in hand, morality is considered to be of paramount importance to make people good people and valuable to society, so the results of the study of desirable Thai attributes according to Buddhist doctrines cover all three aspects: Being civil in physicality, speech, and mentality, which can lead learners to have moral, ethical and civility according to the attributes of Thai people who are desirable in the future. (Satyadham, 2001)

2. The results of the activities cultivate the morality, ethics, and civility of early childhood children according to the desirable attributes of Thai people from observing the behavior that indicates morality, ethics, and civility of early childhood children according to desirable Thai attributes before and after the activities, as shown in Table 2 - 3.

Table 2 Comparison of behavioral scores on moral, ethical, and civility scores of early childhood children behavior based on desirable Thai attributes, before and after the activities side by side (n=65, k=15).

No.	Moral, ethical and civility of early childhood children according to desirable Thai attributes.	The level of behavior of early childhood.						Average variance
		Before			After			
		\bar{x}	SD	Interpret the results	\bar{x}	SD	Interpret the results	
1	Physicality	10.04	0.45	very	13.04	0.18	very	3.00
2	Speech	8.03	0.98	moderate	12.92	0.31	very	4.89
3	Mentality	9.59	0.12	moderate	13.61	0.58	most	4.02
Total		9.22	0.44	moderate	13.19	0.73	most	3.97

Table 2 The comparison of early childhood children behavioral scores on moral, ethical, and civility scores based on desirable Thai attributes before and after the activities. It was found that after the activity to cultivate morality, ethics, and civility in early childhood children according to desirable Thai attributes, early childhood children had higher behavioral scores based on desirable Thai attributes than before the activity. They can be sorted as follows: Speech, Mentality, and Physicality aspects respectively. It has an average difference score of 4.89, 4.02, and 3.00, respectively.

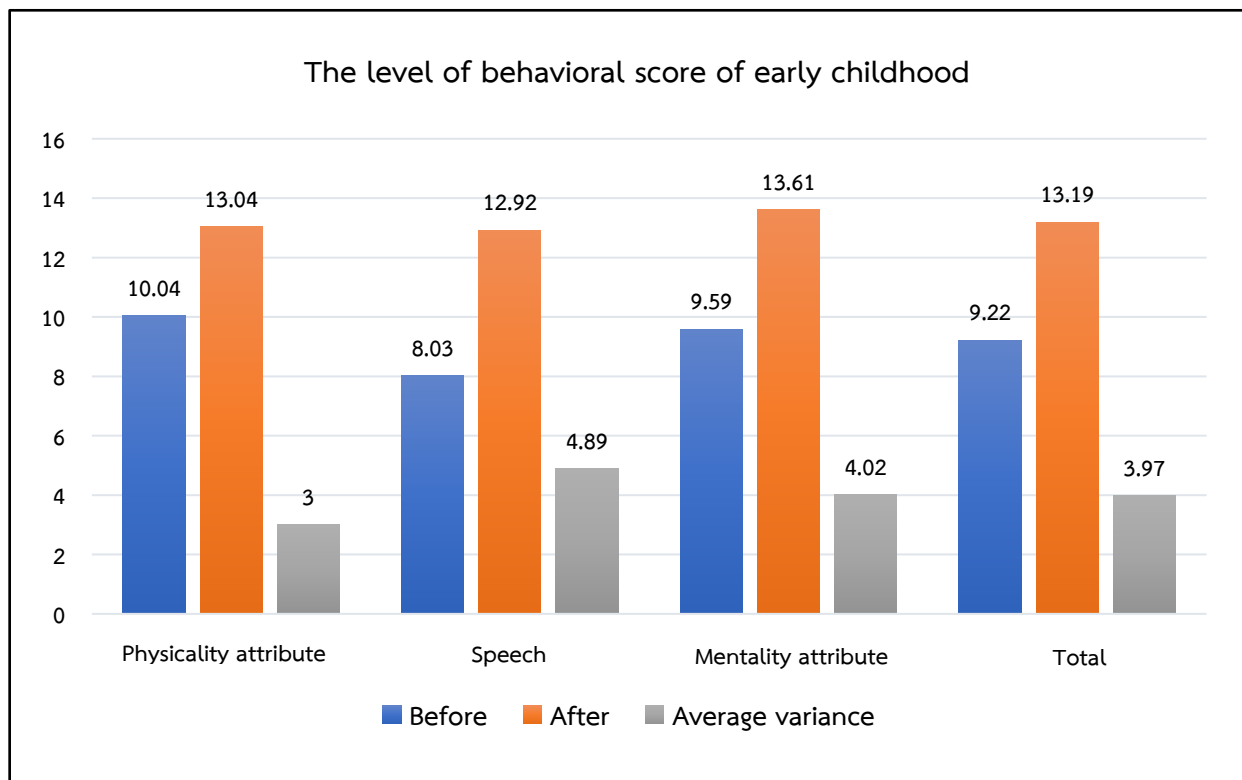

Figure 1 Comparison behavioral scores on moral, ethical, and civility scores of early childhood children based on desirable Thai attributes, before and after the activities side by side.

Table 3 Comparison of behavioral scores on moral, ethical, and civility scores of early childhood children based on desirable Thai attributes, before and after the activities, overall (n=65, k=15).

Moral, ethical and good behavior of early childhood children according to desirable Thai attributes.	Before		After		\bar{D}	$S_{\bar{D}}$	t	P
	\bar{x}	SD	\bar{x}	SD				
	9.22	0.44	13.19	0.73	3.97	1.05	4.53**	.00

** Statistically significant at .01.

Table 3 Comparison of overall behavioral scores on moral, ethical, and civility of early childhood children based on desirable Thai attributes before and after the activity indicates that after organizing activities to cultivate morality, ethics, and civility in early childhood children according to desirable Thai attributes. Early childhood children behave according to desirable Thai attributes higher than before the activities with an average difference of 3.97 points. The activities cultivates the morality, ethics, and civility of early childhood children based on desirable Thai attributes, encourage early childhood children to have higher behavioral scores than before the activities.

The results of the activities for cultivating morality, ethics, and civility in early childhood children according to the desirable attributes of Thai people from observing the morality, ethics, and civility of early childhood children according to desirable Thai attributes before and after the activities, it found that when comparing the behavioral scores on morality, ethics, and civility scores of early childhood children based on desirable Thai attributes before and after the activities. It found that after the activity to cultivate morality, ethics, and civility in early childhood children according to desirable Thai attributes, early childhood children achieve higher behavioral scores based on desirable Thai attributes than before the activity, sortable as follows: Speech, Mentality, and Physicality aspects. It has an average difference score of 4.89, 4.02, and 3.00, respectively. The reason for this may be morality is the conduct of a person who demonstrates the right actions within the framework of morality and ethics is the moral value of a person's conduct and of the rules or principles. Ethics are also rooted in cultures and traditions that have been passed down. Thus, early childhood children are molded to be part of morality, and ethics according to social rules. This passage is in line with Tantipakachiva (2008B), who concluded that morality and ethics are behaviors and feelings in a person's consciousness. It can be taught either directly in the curriculum and indirectly as an extracurricular or as a supplementary course for children to learn from childhood to adulthood. The environment and experience will be an important ethical development aid both in school and outside of school.

It is corresponding with Panthumnawin & Prachon-punjanont (1977) who mentioned morality and ethics of a person that divided into two areas: The doctrinal aspect of ethics and the structural aspects of ethics that consist of: 1) The doctrinal aspect is familiar with ethics of a person, such as knowledge, values, attitudes, and preference about morality, which vary vastly by society, culture, religion, community, and family, and maybe opposing in different societies;

2) The structural aspects of ethics include ethical reasoning based on various principles, people from different religions and cultures may adhere to the same principles, and people of the same culture or those from the same religion may adhere to distinct principles. The reason is adherence depends on an individual's learning abilities, thinking ability, intelligence, and emotional maturity. The factors respectively indicate: 1) Ethical knowledge refers to the knowledge that in a person's society, what kinds of actions are considered good should be done, what kind of evils should be abstained from, and to what extent for the attributes and behaviors to deem appropriate or inappropriate. The amount of ethical knowledge or knowledge of this social value also depends on the age, level of education, and intellectual development of the person, knowledge of most social and religious precepts, children begin to learn from birth, and especially between the ages of 2 and 10, these values can be specially cultivated. Research on ethical knowledge yields detailed results, making it difficult to predict behavior because a person's knowledge is only one of the many causes of their behavior; 2) Ethical attitudes, the feelings of a person on attributes or ethical attitudes can be relevant to their level of preference. Ethical attitudes can be consistent with society's values. The ethical attitudes of a person have a broader meaning than a person's ethical knowledge because that attitude combines knowledge and feelings about the subject. Ethical attitudes have important features that can be used to predict ethical behavior more accurately than using knowledge of a person's social values alone. In addition, a person's ethical attitudes at a certain time can change due to a variety of reasons, such as upbringing or beliefs; 3) Ethical reasoning, a person's reasoning for choosing to act or choosing not to act in a particular behavior. The reasons mentioned here will illustrate the motives behind a person's actions, there may always be similar actions, and individuals with the same actions may have different causes behind their actions and levels of ethics; 4) Ethical behavior, a person exhibiting behaviors that society favors or a person refraining from exhibiting behaviors that violate rules or values in that society. There are many types of ethical behaviors that society approves and supports, such as giving, sacrificing for the common good, and helping those in need. In addition, there is another type of ethical behavior in seductive situations or in conditions that provoke a person to break the rules for certain personal gain. Ethical behavior in provocative situations, such as cheating on things or points, theft, and lying, can be said to be dishonest behaviors in which highly ethical people do not do such things. Therefore, the results of the activities cultivate the morality, ethics, and civility of early childhood children according to desirable Thai attributes indicating that early childhood children have morality, ethics, and civility in accordance with desirable Thai attributes. Later on, the activities achievement was held higher.

Originality and Body of Knowledge

Cultivation of morality, ethics, and civility in early childhood children according to desirable Thai attributes can be cultivated in physicality, speech, and mentality in early childhood children by incorporating religious doctrines into the child's daily life. The teachers created a teaching unit and a plan to cultivate morality, ethics, and civility in early childhood children

according to the Thai attributes to early childhood children in the future. Children with civility have civil physicality, speech, and mentality attributes. Therefore, organizing learning experiences according to the plan with desirable Thai attributes encourages early childhood children to have civil physicality, civil speech, and civil mentality as indicated in Figure 2.

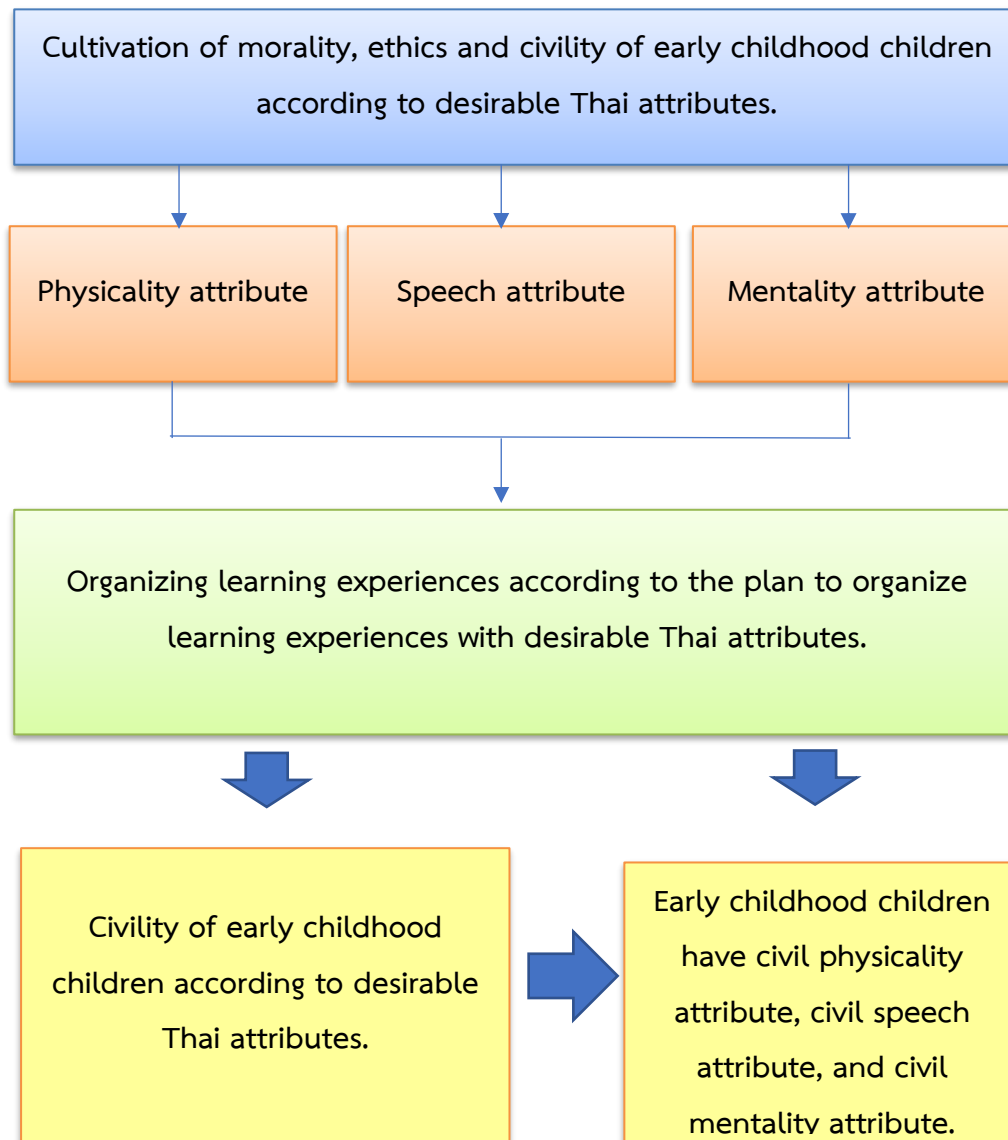

Figure 2 Plan of cultivating morality, ethics and civility of early childhood children according to desirable Thai attributes.

Conclusions and Recommendations

This research concludes that this study is the cultivation of morality, ethics, and civility in early childhood children according to desirable Thai attributes. Buddhist doctrines are used as a framework for organizing activities for early childhood children. After the activity, the results show that organizing activities using teaching units and experience plans that integrate Buddhist teachings resulted in early childhood children having civil physicality, speech, and mentality attributes with an average difference of 3.97 points. Early childhood children speak modestly with

manner, which is a speech expression, and early childhood children express love and goodwill towards their peers in the classroom, which is a mentality expression, etc. Recommendations: 1) There should be more studies on the cultivation of morality, ethics, and civility according to desirable Thai attributes at higher education levels, such as primary and secondary education; 2) There are other desirable attributes of Thai people that should be cultivated, such as discipline, financial management, and gratitude, etc.

References

- Mahasomchai Singh. (2004). Auspicious Life Edition "The Way Forward". International Buddhist Club in The King Maharaj Mangkalajan.
- Office of the Civil Service Commission. (2000). Following in the footsteps of the Royal Family: Royal Code of Royal Assent to Civilians. The OCSC operates with royal permission. People Limited.
- Office of the Secretary-General of the Education Council. (2019). National Education Standards 2018. 21 Century Ltd.
- Panthumnawin, D. & Prachon-punjanont, P. (1977). Ethics of Thai Youth (1st edition). Institute of Behavioral Science Research, Srinakharinwirot University.
- Phra Promkhunaporn (P. A. Payutto). (2003). Life Statute (82nd edition). PimSuuay.
- Poldharma, N. (2018). Ethics and organizational development. Journal of Modern Learning Development. 3(1), 17-27.
- Satyadham, P. (2001). Teacher's Morality. Ploy Plate.
- Tantipakachiva, K. (2008A). Early Childhood Education Teaching Style. Mit sam-pan. Graphics.
- Tantipakachiva, K. (2008B). Organizing learning activities for early childhood. PuanASON.

THE DEVELOPMENT OF COMMUNICATIVE ENGLISH FOR CULTURAL AND SPIRITUAL TOURISM AT THE BUDDHIST PARK, PHETCHABUN PROVINCE

Kanokwan Nawawat

Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchabun Rajabhat University,
Phetchabun, Thailand

Corresponding author E-mail: knokwan.naw@pcru.ac.th

Received 12 February 2023; Revised 6 June 2023; Accepted 9 June 2023

Abstract

Background and Objective: A study of Communicative English for Cultural and Spiritual Tourism of Phra Buddha Maha Dhammaraja at the Buddhist Park, Phetchabun Province, aimed to develop the use of English for communication in cultural and spiritual tourism among front officers who with both native and non-native speakers at the Buddhist Park, Phetchabun Province. To achieve this objective, the study was divided into three parts as follows: Firstly, collecting data through in-depth individual interviews; secondly, dividing an informal focus group into three groups, and thirdly, observing and discussing with on-duty officers using open-ended questionnaires.

Methodology: This study's sample consisted of twenty-two front officers employed by the Phra Buddha Maha Dhammaraja Foundation at the Buddhist Park in Phetchabun Province. There were three groups of front officers, first, security guards and gardeners, second, maids and administration officers, and third, garland and fish food vendors.

Main Results: The results of the research indicated that the most significant challenges for front officers were the following: A lack of basic English language communication ability with both native and non-native speakers; an inability to communicate fluently and correctly with terms and expressions related to cultural and spiritual tourism; and inadequate training that they communicated with foreigners in their mother tongue rather than in English. These challenges applied to all five groups of operatives: Administration officers, security officers, security guards, and security guards. Thus, the research article aimed to categorize and analyze the use of the English language by front officers in a cultural and spiritual tourism setting at the Buddhist Park in Phetchabun Province. The study aimed to examine patterns of English language functions used by both native and non-native speakers, to better understand how English was utilized in this particular context. The study found that the use of the English language by front officers at the Buddhist Park in Phetchabun Province could be categorized into three distinct sections. The first section was English usage for garland and fish food vendors who were involved in selling and buying garlands and fish food. The second section was English usage for gardeners and security guards who were involved in asking and answering directions. Lastly, the third section was English

usage for maids and administration officers who were involved in selling and buying Buddha images.

Involvement in Buddhadhamma: After the ASEAN Community was established in 2015, large numbers of people traveled around the world, and the ASEAN member countries were one of the more popular tourist targets. Phetchabun Province became one of these destinations because its landscape was known as the "Switzerland of Thailand" due to its tranquility, serenity, and breathtaking vistas. In addition, international travelers were a rapidly aging society, and the elderly were extremely interested in cultural tourism, live longer and healthier lives, and were able to travel across continents. The English language was used in a cultural and spiritual setting to convey both travel and Buddhism. Local people often acted as mediators, linking the history and culture of the area to tourists using the English language. At the Buddhist Park in Phetchabun Province, the front officers who were on duty played an important role in connecting the knowledge and beliefs of Buddhism with the English language.

Conclusions: Based on the evidence gathered through individual interviews, a focus group, and observation of the front officers on duty, it was obvious that 1) There were three groups of the English language to develop for the front officers at the Buddhist Park: English for selling and buying garlands and fish food, English for selling and buying sacred objects of the Foundation, and English for asking and responding to directions in front of and around the Buddhist Park; 2) There were two models of front officers attempting to communicate with foreign travelers in English through the use of gestures, signals, or even broken English while their vocabularies were limited and they responded with inappropriate language. In addition, these two findings would provide the front officers with knowledge of English language usage in order to enhance their English language skills.

Keywords: English for Communication, Cultural and Spiritual Tourism, Front Officers, Buddhist Park, Phetchabun Province

Introduction

Over the past few decades, tourism experienced continued growth and deepening diversification to become one of the fastest-growing economic sectors in the world. Modern tourism was closely linked to development and encompasses a growing number of new destinations. These dynamics turned tourism into a key driver for socio-economic progress. International tourist arrivals (overnight visitors) grew 4 percent from January to March 2019, compared to the same period of the previous year, below the 6 percent average growth of the past two years. Confidence in global tourism performance started to pick up again after a slowdown at the end of 2018, according to the latest UNWTO Confidence Index survey. (UNWTO, 2019) World Tourism Organization had previously predicted that tourists who crossed countries would continue to grow rapidly and surpass several billion marks by the year 2020 (UNWTO, 2015), and the most popular region to visit was South East Asia and the Pacific. ASEAN countries were also the main targets of those tourists. Regarding the movement of the ASEAN Community

in 2015, the tourism trends to even the local areas were spread. In addition, tourism development became a particularly important role. As a Buddhist region in Asia, cultural tourism was a top priority in Thailand, not only in major cities but also among locals. Locals must be willing to communicate with travelers who did not speak their language. Rural tourism brought people of various cultures, religions, languages, and lifestyles closer together and broadened their perspective on life. (Mili, 2012) Then, English was used to communicate with native and non-native English speakers, such as Bahasa Malaysia, Myanmar, and Laos, in order to prepare for economic, educational, and tourism efforts. Furthermore, tourism development could be a useful tool for establishing peaceful relationships among all nations. (Nishimura, 2020) Additionally, English seemed to play the most significant role, but locals must be able to convey their knowledge of the local cultural heritage to tourists. Therefore, English language learners needed to communicate as effectively as possible, while it might not be necessary to speak English at the same level as a native speaker but should be able to communicate well enough to be understood. (Gilakjani & Sabouri, 2016)

Dr. Wisan Kositanont, the head of Phetchabun Provincial Cultural Office, stated that Phetchabun or Phe-Cha-Bu-Ra in the past was a spiritual land that brought prosperity and peace to the people ever since under the Buddhism prestige of Phra Buddha Maha Dhummaraja, the Buddha Image of Phetchabun. The Buddha Image was also a symbolic god of Phetchabun people because the Buddha Image was given as a gift by the King of Khmer. Currently, the image of Phra Buddha Maha Dhummaraja was located in the Buddhist Park and on the Saraburi-Lomsak road, where tourists traveled from south to north on their journey to other tourist destinations, such as Khao Koh, Nam Nao, Lomsak, and Lomkao districts, pass by. In addition, both Thai and foreign tourists could visit the Buddhist Park and pay homage to the Buddha image. Since the Buddha image was as big as a six-story building, it was considered to be the biggest Buddha in the world, and locals called it "the Big Buddha" for short.

Besides paying homage to the Buddha image, the tourists were also willing to learn about the locality and the details of the Buddhist Park as well. Nevertheless, there was no foreign language information at the Buddhist Park except for a few signs of the place to practice. Even though some young people did not practice, they associated spiritual tourism with meditation or self-knowledge. (Caros, 2022) There should be informational signs in the park, as the majority of visitors asked locals for guidance. In addition, neither the locals nor the front officers at the Buddhist Park could provide the information nor had the means to impart the message in other languages. To prevent misunderstanding of information about the Big Buddha in detail, the patterns of using English to communicate with foreign tourists in terms of cultural and spiritual tourism needed to be analyzed in order to form the language to communicate further.

Based on the above principles and reasons, this study to find out "The Study of Communicative English for a Cultural and Spiritual Tourism of Phra Buddha Maha Dhammaraja at the Buddhist Park, Phetchabun Province" aimed to develop English language use in cultural and spiritual tourism of the front officers. Therefore, in order to achieve tourism production, those

front officers were the people that confronted tourists or the first person that foreign tourists met. Especially nowadays, foreign tourists had a tendency to return to the locations that they were willing to visit.

Many key concepts were identified as follows: The problems were found so that the development of the language was: 1) Selling and buying garlands and fish food; 2) Asking directions; 3) Selling sacred objects.

Objective

To develop communicative English in the context of cultural and spiritual tourism of the front officers at the Buddhist Park in Phetchabun Province.

Methodology

The samples for this study, consisting of twenty-two Phra Buddha Maha Dhummaraja Foundation officers, were purposefully selected and categorized according to their respective job descriptions. The methods were as follows:

1. The samples for this study, consisting of twenty-two Phra Buddha Maha Dhummaraja Foundation officers, were purposefully selected and categorized according to their respective job descriptions;

2. The English use data was collected through in-depth interviews with selected Buddhist Park officers, including the administrative officer, flower garland vendors, fish food vendors, guards, and gardeners. The officers were divided into five small groups for discussion: 1) Vendors, 2) Guards, 3) Gardeners, 4) Administrative officers, and 5) General officers. Two rounds of observations were conducted to observe their language use in real situations, and survey questionnaires were also given to all groups to complete the survey;

3. The tools were divided into two categories: 1) Interviews with open-ended questions and 2) General questions, as well as three types of questionnaires on the use of the English language;

4. Data analysis of the English language use of the twenty-two officers tended to reveal three phases of communication: Small talk, presentation of the visit, and long conversations with tourists;

5. The structure of English language use was found from the interview, the small group discussion, and the observation of officers' duties. The results would be discussed to follow up on the use later;

6. When the structure of English language use was found, a curriculum was also developed for each of the five groups of front officers: 1) Selling and buying garland and fish food used by garland and fish food vendors, 2) Asking directions provided for security guards and gardeners, and 3) Selling sacred objects used by administration officers and maids.

Results and Discussion

The results showed the development of English language use in cultural and spiritual tourism among the front officers at the Buddhist Park, Phetchabun Province. According to the research, there are three categories of English language development for front officers:

1. English for selling and buying garland used by garland and fish food vendors contains patterns as follows:

1.1 Asking the price of a bunch of garlands or a bucket of fish food. The examples of the sentence are:

"How much does it cost?"

"How much is it?"

"How much each garland or each bucket cost?"

"How much is the price?"

1.2 Asking the number of garlands to use to pay respect to the Buddha image. The examples of the sentence are:

"How many garlands must I use?"

"How many garlands should I buy?"

"How many garlands do I need?"

"How many garlands do I use to pay respect?"

1.3 Asking where to use garlands to pay respect. The examples of the sentence are:

"Where do I put the garland?"

"Where to pay respect?"

"Where should I go to place the garland?"

"Where do you usually pay respect?"

2. English for telling directions used by security guards and gardeners contains patterns as follows:

2.1 Asking for the Buddha image. The examples of the sentence are:

"Where is the Buddha image?"

"Where can I go to the big Buddha?"

"Where is the path to the Buddha?"

"The Buddha is this way, isn't it?"

2.2 Asking for a place to park. The examples of the sentence are:

"Where is the parking space?"

"Where is the parking lot?"

"Where can I park?"

"Where should I park my car?"

2.3 Asking for toilets. The examples of the sentence are:

"Where is the toilet?"

"May I ask where the restroom is?"

"Where is the restroom?"

"I want to wash my hands, where can I go?"

3. English for selling sacred objects used by administration officers and maids

3.1 Asking for the price. The examples of the sentence are:

"How much is it?"

"How much does it cost?"

"How much each?"

"How much are these?"

3.2 Asking for price reduction. The examples of the sentence are:

"Can you lower the price?"

"Can you make it lower?"

"Could you reduce the cost?"

"Can you reduce the price of it?"

3.3 Asking for the size. The examples of the sentence are:

"How many sizes?"

"How many sizes do you have?"

"Do you sell smaller?"

"Do you have bigger size?"

From the results presented in the discussion, it was found that the use of English language in cultural and spiritual tourism by the front officers at the Buddhist Park, Phetchabun Province, can be divided into two models. Firstly, front officers tend to use gestures instead of speaking English, even though they can understand the questions but lack the ability to answer them due to limited vocabulary and grammar. Secondly, some front officers may be able to answer the questions, but they use incorrect vocabulary and grammar rules that are not suitable for cultural and spiritual settings. In addition, the front officers tend to use the primary English language when communicating with foreigners, both native and non-native speakers. It can also be said that local wisdom is the use of local wisdom or knowledge to develop local communities, resulting in a new set of knowledge. (Singsomboon, 2014) They additionally adopted the language for communications in routine life more than the English patterns for cultural and spiritual tourism, which related to the research of Piriyasilp which stated that the front officers aim to use the language that they have learned in schools or their daily lives to answer questions, but this may not be appropriate for cultural tourism and may cause confusion for questioners. (Piriyasilp, 2014) They are aware of the inappropriate language for communications rather than the use of English in term of service. Because of the limitations of the language use of the officers, the use of language can be easily misunderstood, as highlighted in the research of Abuarqoub. (Abuarqoub, 2019) Additionally, English language contexts of each position are different, thus generating the offer not to employ expressions in English for cultural and spiritual communications.

Originally and Body of Knowledge

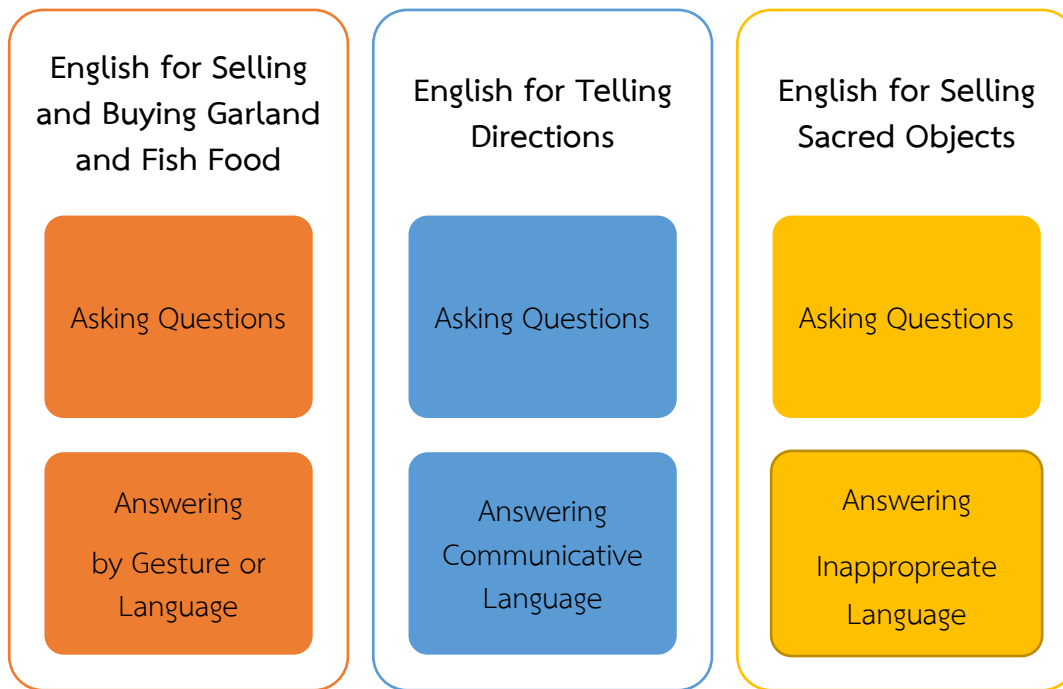

Figure 1 The model of English use at the Buddhist Park.

The above model shows the 3 groups of front officers at the Buddhist Park and how they decided to use 2 models to answer or not answer foreign tourists' questions. There are 2 results to observe. If the front officers understand the questions but cannot answer them orally, they use gestures to communicate with the foreign tourists instead of answering them in English. The other method that the officers choose to use is when they are able to understand the questions and want to answer them, but they might respond in an incorrect or inappropriate way. That is to say that either way, the front officers' answer would be a response through the use of their own first language. In order to assist the front officers, the English language curriculum for specific purposes must be used to train them. The curriculum should include the 3 groups of language usage and the 2 models of answering typical foreign tourist questions. That may enable the front officers to communicate with foreign tourists more competently.

Conclusions and Recommendations

To summarize the findings on the development of English language use in cultural and spiritual tourism among the front officers at the Buddhist Park, Phetchabun Province, there are 3 groups of English language usage, including English for buying and selling garlands and fish food, English for buying and selling sacred objects, and English for asking for directions. In addition, there are 2 models of front officers' attempts to use English language with foreign tourists, involving the use of gestures due to limited vocabulary and responding inappropriately. Further research should focus on developing the basic skills of English language communication, such as

speaking, listening, and pronunciation, to help front officers feel comfortable and use the language naturally. Programs should be implemented for self-study in school, as well as for incorporating into lesson planning for teachers. Additionally, personal study programs should be provided to improve listening and pronunciation skills with native speakers. These interventions will support the front officers in communicating comfortably and naturally with foreign tourists while on duty at the Buddhist Park. For further research, it is necessary to include a stage for developing basic English communication skills to instill comfort and natural use of the language in front officers. The next step would be to implement a self-study program in schools and also incorporate it into lesson planning for teachers. Additionally, it would be useful to introduce a personal study program for improving listening and pronunciation skills with native speakers to familiarize them with correct pronunciation. These measures would help front officers communicate comfortably and naturally with foreign tourists while on duty in the Buddhist Park.

Acknowledgement

I would like to express my sincere gratitude to Dr. Wisan Kositanon, the Head of Phetchabun Provincial Cultural Office, for his continuous encouragement throughout my research project. I would also like to thank Associate Professor Teerapatra Ekphachaisawat, the counselor of this research, for her invaluable guidance. Lastly, I would like to extend my appreciation to my colleagues for their unwavering support. I would also like to express my heartfelt thanks to my family, specifically my mother and brother, for their unwavering support. Thank you all so much.

References

- Abuarqoub, I. (2019). Language Barriers to Effective Communication. *Utopia y Praxis Latinoamericana*. 24(6), 64-77.
- Caros, M. (2022). Cultural, Religious, and Spiritual Tourism Attractiveness Among Youngsters. *Catus Tourism Journal*. 4(2), 70-83.
- Gilakjani, A. P. & Sabouri, N. B. (2016). How can EFL teachers help EFL learners improve their English pronunciation?. *Journal of Language Teaching and Research*. 7(5), 967-972.
- Mili, N. (2012). Rural tourism development: An overview of tourism in the Tipam Phakey village of Naharkatia in Dibrugarh District, Assam (India). *International Journal of Scientific and Research Publications*. 2(12), 1-3.
- Nishimura, M. (2020). ASEAN Tourism Policy and Tourism Development in the Southern Part of the Lao PDR. *早稲田大学大学院文学研究科紀要*. 65, 537-555.
- Piriyasilp, Y. (2014). English Language Needs of Tourism Industries in Khon Kaen Province. *Journal of Thai Hospitality and Tourism*. 9(2), 16-30.
- Singsomboon, T. (2014). Tourism promotion and the use of local wisdom through creative tourism process. *International journal of business tourism and applied sciences*. 2(2), 32-37.

UNWTO. (2015). Tourism Highlights 2015 Edition. UNWTO World Tourism Organization. June 2015, 1-15. <https://doi.org/10.18111/9789284416899>.

UNWTO. (2019). UNWTO World Tourism Barometer and Statistical ANNEX. UNWTO World Tourism Organization. 17(2). <https://doi.org/10.18111/wtobarometereng>.

การประยุกต์ใช้หลักสติเพื่อการสื่อสารสำหรับการให้บริการ งานวารสารไทยอย่างสันติสุข

AN APPLICATION OF MINDFULNESS FOR PEACEFUL COMMUNICATION IN PROVIDING THAI JOURNAL SERVICE

พระบุญญฤทธิ์ ภัททจารี^{1*}, พระปราโมทย์ วาทโกวิโท¹, ชันทอง วัฒนประดิษฐ์¹, อนุชิต ปราบพาล², ทิพย์วรรณ จันทรา²
Phra Bunyarit Bhaddacārī^{1*}, Phra Pramote Vadakovido¹, Khantong Wattanapradith¹, Anuchid Prabparn²,
Tippawan Chantra²

¹บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา ประเทศไทย

¹Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phra Nakhon Si Ayutthaya, Thailand

²มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

²Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat campus, Nakhon Si Thammarat,
Thailand

*Corresponding author E-mail: boonyarit.choo@mcu.ac.th

Received 8 February 2023; Revised 5 June 2023; Accepted 8 June 2023

บทคัดย่อ

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์: วารสารวิชาการในประเทศไทยนับเป็นแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่มีความสำคัญมาก ในทางวิชาการ ปัจจุบันมีการพัฒนาคุณภาพและฐานข้อมูลอย่างต่อเนื่อง และมีการส่งบทความเพื่อตีพิมพ์กับหน่วยงานที่ให้บริการวารสารวิชาการในประเทศไทย โดยการให้บริการงานวารสารนั้น ต้องมีการสื่อสารในการดำเนินการจัดการบทความแต่ละขั้นตอน ซึ่งบางครั้งการสื่อสารไม่เป็นไปอย่างราบรื่น ก่อให้เกิดปัญหาในการให้บริการงานวารสารไทย จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาบริบท สภาพปัญหาและหลักการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทย ศึกษาหลักสติในการสื่อสารตามหลักคัมภีร์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท และการประยุกต์ใช้หลักสติเพื่อสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทยอย่างสันติสุข

วิธีดำเนินการวิจัย: การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการวิจัย: พบว่า 1) บริบทการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทย ประกอบด้วย การสื่อสารระดับภายในองค์กร และการสื่อสารระดับภายนอกองค์กร สำหรับสภาพปัญหาการสื่อสารเกิดจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านอารมณ์ ด้านการรับรู้ข้อมูล ด้านประสบการณ์ ด้านความเชื่อ และด้านทัศนคติ ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านข้อมูลที่ใช้ในการสื่อสาร ด้านช่องทางการสื่อสาร ด้านช่วงเวลา โดยหลักการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทยที่ดี ประกอบด้วย ต้องมีความรู้ความเข้าใจ ความน่าเชื่อถือ ความเท่าเทียม ความอดทนอดกลั้น ความกระตือรือร้นในการให้บริการ สร้างความประทับใจ และรับฟังความคิดเห็น 2) หลักสติในการสื่อสาร เป็นการใช้สติควบคุมและพิจารณาให้เกิดการสื่อสารใน 5 ลักษณะ คือ วาจาที่เหมาะสมแก่กาล วาจาที่เป็นความจริง วาจาที่ไพเราะ วาจาที่ประสานประโยชน์ และวาจาที่ประกอบด้วยเมตตา ทั้งนี้ ในการสื่อสารจะต้องอยู่กับปัจจุบันในแต่ละขณะของการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญ 3) ประยุกต์ใช้หลักสติเพื่อสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทย พบว่า ควรมีการใช้สติสื่อสารกับตนเองเพื่อ

ฝึกตนให้สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีคุณภาพ และพิจารณาใช้วาจาสื่อสารใน 5 ลักษณะ เพื่อให้เกิดการสื่อสารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่รูปแบบของการสื่อสารสำหรับงานวารสารไทยอย่างสันติสุข

ความเกี่ยวข้องกับหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา: การประยุกต์ใช้หลักสติเพื่อการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทย มีความเกี่ยวข้องในลักษณะของพระพุทธศาสนาเชิงประยุกต์ คือ หลักสติและหลักวาจาสุภาสิต ซึ่งเป็นตัวกำหนดรู้ในตัวบุคคลทุกการกระทำ ทั้งทางกาย วาจา และใจ อันเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิต ที่นำมาประกอบใช้ในการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทย

สรุป: การสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนงานวารสารไทยให้สามารถดำเนินงานต่อไปได้ โดยการมีสติถือเป็นตัวกำหนดให้มีความระมัดระวัง รอบคอบในการสื่อสาร เพื่อให้ผลลัพธ์ออกมาดีที่สุด และป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาอันนำไปสู่ความขัดแย้งในการดำเนินงาน หากมีเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา ต้องรีบดำเนินการโดยทันทีและมีสติในการควบคุมสถานการณ์ในการสื่อสารเพื่อให้งานวารสารสามารถดำเนินงานต่อไปได้อย่างมีคุณภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของวารสาร

คำสำคัญ: การประยุกต์ใช้สติ, การสื่อสารในการให้บริการ, วารสารวิชาการไทย

Abstract

Background and Objectives: Academic journals in Thailand are a prominent source of information in the academic community. At present, there is a constant development of quality and database. There are articles constantly sent to organizations that provide academic journals in Thailand. In providing journal services, the article management sequences should conduct with communication. Sometimes communication does not go as smoothly and leads to Thai journal service problems. Regarding mentioned passages, the researcher decided to study the context, problems, and principles appropriate for the Thai journal service, the principle of mindfulness for communication regarding Theravada Buddhist scriptures, and the application of mindfulness in communication for making a happy and peaceful environment for Thai journal service.

Methodology: The study employed a qualitative research method by collecting data from related documents and in-depth interviews.

Main Results: From the study, the following results are found: 1) The communication contexts of journal work consist of communication within the organization and communication outside the organization. The communication problems consist of internal problems and external problems. Internal factors that cause communication problems consist of emotion, perception, experience, belief, and attitude. Internal factors consist of information for communication and the ways of communication and time. The principle for communication in providing Thai journal service consists of being informed, understanding, reliable, fair, enthusiastic, leaving an impression, and being able to listen; 2) Mindfulness should be used in communication by controlling and directing communication in five characteristics, namely timely speech, truthful speech, soft speech, beneficial speech, and compassionate speech. However, communication should take mindful of the present moment; 3) The application of mindfulness for communication in providing Thai journal service concludes that anyone should practice mindfulness for making them able to communicate effectively and consider making their speeches in five characteristics for making

appropriate and effective communication which brings to making a standard for peaceful communication in Thai journal service.

Involvement to Buddhadhamma: The application of mindfulness for communication in Thai journal services is related to the characteristic of applied Buddhism consists of the principle of mindfulness and well-spoken speech which significantly regulate awareness for anyone whether physically, verbally and mentally for adapting it for communication in providing Thai journal service.

Conclusions: Communication is crucial in driving the journal to be able to continue providing service. Being mindful make service provider cautious in communication and get the best results and prevent problems that may lead to conflicts in the service. When problems occur, they must be promptly resolved without negligence and be conscious of controlling the situation in communication so that the journal can efficiently continue providing service.

Keywords: Application of Mindfulness, Communication in Service, Thai Academic Journal

บทนำ

วารสาร คือ สิ่งพิมพ์ประเภทหนึ่งที่ตีพิมพ์ออกเป็นฉบับประจำเดือน หรือประจำปี ตามกำหนดการตีพิมพ์ของแต่ละวารสาร โดยมีลักษณะและรูปแบบคล้ายนิตยสาร แต่ต่างที่วารสารใช้ในการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการที่มีการสรุปย่อเนื้อหาจากงานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการซึ่งมีจำนวนหลายหน้า (Kulboon, 1990) โดยนำเสนอในรูปแบบขนาด B5 จำนวน 10 - 20 หน้า เรียกว่า บทความ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ การเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์หรือต่อยอดความรู้เดิมให้เกิดเป็นความรู้ใหม่และนำไปใช้ในการอ้างอิง (Palanan, 1993) ปัจจุบันวารสารในประเทศไทยได้มีการควบคุมคุณภาพภายใต้หน่วยงานที่เรียกว่า ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย หรือ Thai-Journal Citation Index Centre (TCI) ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาวารสารไทยจึงมีการพัฒนาคุณภาพและฐานข้อมูลอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันมีการเผยแพร่วารสารในรูปแบบออนไลน์เป็นจำนวนมาก มีวารสารไทยส่วนหนึ่งได้ปรากฏในฐานข้อมูลของ Thomson Reuters และฐานข้อมูล SCOPUS ซึ่งเป็นฐานข้อมูลนานาชาติ และยังถูกใช้ในการกำกับมาตรฐานทางวิชาการ ของนิสิตหรือนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาและนักวิชาการที่ต้องการตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้น เป็นต้น วารสารจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากกับกลุ่มคนดังกล่าว และมีการส่งบทความเพื่อตีพิมพ์เป็นจำนวนมาก ทำให้หลายวารสารประสบปัญหา ได้แก่ เจ้าของบทความหรือผู้รับบริการต้องการความรวดเร็วในการตีพิมพ์ แต่ในบางครั้งวารสารไม่สามารถตอบสนองความต้องการให้ได้ อันเนื่องจากการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอน เช่น การส่งบทความล่าช้าแต่ต้องการให้รับตีพิมพ์ก่อน เพราะไม่ทราบขั้นตอนที่ชัดเจนหรือไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำบทความมาก่อนและทางวารสารไม่ได้ให้คำแนะนำแก่ผู้รับบริการ หรือปัญหาการประสานงานระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการที่ไม่สามารถตกลงกันได้ จึงอาจเกิดการพูดคุยด้วยอารมณ์ที่รุนแรงต่อกัน เป็นต้น ซึ่งจากตัวอย่างปัญหาที่กล่าวมานี้ เป็นปัญหาของการสื่อสารระหว่างผู้รับบริการกับผู้ให้บริการที่ไม่เป็นไปอย่างราบรื่นหรืออย่างสันติ

จากตัวอย่างปัญหาดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงการสื่อสารในลักษณะของความขัดแย้ง ซึ่งอาจมีสาเหตุ ได้แก่ การสื่อสารที่ขาดความชัดเจนหรือความเข้าใจของเนื้อหาที่ต้องการจะสื่อสาร การขาดการสังเกตสภาวะอารมณ์ของอีกฝ่ายและวิธีการรับมืออย่างเหมาะสม การขาดการระงับอารมณ์ที่รุนแรงในระหว่างการสื่อสาร การขาดการแยกแยะความแตกต่างของบุคคล การขาดความหลากหลายของช่องทางในการสื่อสาร และการสื่อสารโดยมีปัจจัยภายนอกเป็นองค์ประกอบ เช่น ระยะเวลาที่บีบรัดทำให้ผู้รับบริการต้องการให้บทความได้รับการรับรองตีพิมพ์ก่อน เมื่อทางผู้ให้บริการไม่สามารถตอบสนองความต้องการให้ได้ จึงเกิดการแสดงอารมณ์ที่ไม่ดี

ต่อกันในการพูดคุย ทำให้เกิดความทุกข์กับทั้งสองฝ่าย และอาจเกิดส่งผลให้ผู้รับบริการเปลี่ยนใจไปใช้บริการวารสารอื่นและบอกต่อผู้ร่วมงานในเครือข่ายไม่ให้มาใช้บริการที่วารสารนั้นอีก ทำให้ผู้ให้บริการต้องสูญเสียลูกค้า ซึ่งอาจจะไม่ใช่แค่คนเดียว แต่เป็นการสูญเสียลูกค้าในเครือข่ายนั้นทั้งหมดได้ หรือการที่ผู้ให้บริการเลือกปฏิบัติหรือให้การบริการในลักษณะที่ต่างกันโดยการตัดสินลูกค้าหรือผู้รับบริการจากการมองแค่รูปลักษณ์ภายนอก ใครมีอัยาศัยดีและมีความเป็นมิตร ให้บริการโดยใช้วาจาสุภาพ ติดตามให้คำแนะนำ ตลอดจนพบความได้รับการตีพิมพ์ ทำให้ผู้รับบริการเกิดความประทับใจและมาใช้บริการอีก แต่หากใครที่ให้ความรู้สึกไม่เป็นมิตร ให้การบริการด้วยน้ำเสียงที่ไม่เป็นมิตร ไม่ให้คำแนะนำหรือปล่อยละเลยการติดตาม ทำให้ผู้รับบริการเกิดความไม่ประทับใจและประชาสัมพันธ์บอกต่อไม่ให้คนอื่นมาใช้บริการซึ่งผู้รับบริการที่ให้ความรู้สึกไม่เป็นมิตรนั้น อาจจะเป็นผู้ที่มีเครือข่ายรายใหญ่ที่จะประชาสัมพันธ์ให้มาใช้บริการวารสารก็เป็นได้ แสดงให้เห็นว่า หากมีการสื่อสารที่ไม่ดีหรือความไม่เท่าเทียมในการปฏิบัติ อาจทำให้ต้องสูญเสียผลประโยชน์ที่จะตามมาอีกมากมายได้ ดังเช่นเรื่องเล่าสมัยอดีตกาลที่เจ้าชายพระเวททตเริ่มต้นจองเวรกับเจ้าชายสิทธัตถะ ในเสรีวราณีชาดก สมัยนั้นพระเวททตเกิดเป็นพ่อค้าที่เดินทางไปขายเครื่องประดับในเมืองอริฏฐปุระ มียายหลานคู่หนึ่งที่ต้องการแลกถาดใบหนึ่งกับเครื่องประดับอย่างหนึ่งจากพ่อค้าที่ผ่านมายังหน้าบ้านเพราะหลานอยากได้ พ่อค้ารู้ว่าถาดนั้นเป็นถาดทองคำ ซึ่งมีมูลค่ามากกว่าเครื่องประดับที่ตนนำมาขายทั้งหมด แต่ด้วยความตระหนี่และความโลภอยากขายสินค้าให้เสร็จแล้วค่อยกลับมารับซื้อในราคาถูกก่อนที่ตนจะกลับบ้าน อีกทั้ง ยายและหลานไม่รู้ว่าเป็นถาดทองคำ จึงปฏิเสธด้วยคำดูถูกว่าถาดนี้ไม่มีราคา และบอกว่ายายหลานคู่นี้เป็นคนยากจน ไม่คู่ควรกับเครื่องประดับที่ตนนำมาขาย หลังจากนั้นพ่อค้าจึงไปขายเครื่องประดับต่อ แต่เมื่อใกล้ถึงเวลาจะกลับบ้าน ก็ปรากฏว่าถาดใบนั้นได้ถูกซื้อโดยพ่อค้าอีกท่านหนึ่งไปแล้ว และถูกยายเจ้าของถาดต่อว่ากลับเพราะโกหกและพูดจาไม่ให้เกียรติจึงสูญเสียลูกค้าจากการให้บริการของตน และพึงพอใจกับการให้บริการของพ่อค้าอีกคนมากกว่า ซึ่งพ่อค้าคนนั้น ก็คือ เจ้าชายสิทธัตถะที่เกิดในอดีตกาลนั่นเอง (Sassinthorn, 2011) จากเรื่องเล่าดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงตัวอย่างของการให้บริการที่ไม่ดีในการสื่อสารระหว่างผู้ให้บริการที่แสดงถึงการไม่ให้เกียรติต่อผู้รับบริการผ่านการกระทำและคำพูดสร้างความไม่พึงพอใจแก่ผู้รับบริการ และส่งผลให้ไม่อยากใช้บริการอีก เช่นเดียวกับการให้บริการวารสาร หากผู้ให้บริการใช้การสื่อสารกับผู้รับบริการในลักษณะไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุของปัญหาระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการที่นำไปสู่ความขัดแย้งได้ และยังมีอีกหลายสาเหตุของปัญหาในการสื่อสารของการให้บริการวารสารที่บ่งบอกถึงการขาดสันติสุขในการให้บริการ

จากตัวอย่างปัญหาดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงหนึ่งในสาเหตุของการสื่อสาร คือ การขาดสติในการสื่อสารของการให้บริการวารสาร ซึ่งในทางพระพุทธศาสนา สติ เป็นพื้นฐานของการใช้ชีวิต ทำให้ในทุกการกระทำสามารถสำเร็จลุล่วงได้ คำว่า สติ หมายถึง การระลึกได้ การสังเกตรู้เท่าทันตนเองได้ในการสื่อสาร เช่น ในขณะที่กำลังพูดคุยกับผู้รับบริการ สังเกตรู้ได้ว่าตนเองกำลังรู้สึกพอใจไม่พอใจ รู้สึกโกรธ รู้สึกเห็นใจสงสาร รู้สึกอยากช่วยเหลือ เป็นต้น ซึ่งเมื่อมีสติรู้เท่าทันสิ่งเหล่านี้จะต้องมีวิธีในการรับมือกับอาการที่เกิดขึ้นเหล่านี้ได้ อาจใช้หลักการหรือหลักธรรมใช้ควบคู่กัน เช่น กรณีการให้บริการของเจ้าชายเวททตในอดีตกาลที่เป็นพ่อค้าเครื่องประดับโดยมียายหลานเป็นผู้รับบริการ การเป็นผู้ให้บริการที่ดีจะต้องรู้จักสังเกต ดังเช่น การที่รู้ว่าถาดนั้นเป็นถาดทองแสดงให้เห็นถึงพื้นฐานในการสังเกตของผู้ให้บริการ พ่อค้ารู้ถึงฐานะของยายหลาน แสดงว่าสามารถแยกแยะกลุ่มลูกค้าได้ คือ รู้ว่ายากจน ในขณะนั้นก็ต้องใช้สัมมาทิฐิ คือ ปรับเปลี่ยนเป็นความคิดเห็นหรือมองในแง่บวกโดยการเปิดใจไม่ว่าผู้รับบริการจะเป็นคนประเภทใด ฐานะต่างกันเพียงไหน ย่อมมีสิทธิได้รับการบริการที่ดีที่สุุดจากผู้ให้บริการเสมอ โดยให้บริการอย่างมีเมตตา มีการสื่อสารที่ดี ก็จะนำมาซึ่งความสำเร็จในการให้บริการ

ดังนั้น ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยในฐานะผู้ให้บริการของวารสารซึ่งได้ประสบพบกับปัญหาการสื่อสารจากการให้บริการ จึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางในการประยุกต์ใช้หลักสติสำหรับการสื่อสารเพื่อให้บริการของวารสาร

เป็นไปอย่างสันติสุขทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ตลอดถึงผู้เกี่ยวข้องได้รับความสุขจากการให้บริการของวารสาร อันจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำวารสารสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักสติเพื่อการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทยอย่างสันติสุข มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบท สภาพปัญหาและหลักการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทย ศึกษาหลักสติในการสื่อสารตามหลักคัมภีร์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท และการประยุกต์ใช้หลักสติเพื่อสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทยอย่างสันติสุข

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพภาคสนาม (Qualitative Field Research) ในรูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ประกอบการศึกษาแนวคิดวิเคราะห์จากทฤษฎีในเชิงเอกสาร

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศาสนา จำนวน 2 รูป บรรณาธิการวารสาร จำนวน 3 ท่าน กองบรรณาธิการวารสาร จำนวน 2 ท่าน ผู้ช่วยกองบรรณาธิการวารสาร จำนวน 2 ท่าน และผู้มีประสบการณ์ให้บริการงานวารสาร จำนวน 6 ท่าน รวมเป็นจำนวน 15 รูป/คน ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง ซึ่งเป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับบริบท สภาพปัญหาและหลักการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทย รวมถึงการประยุกต์ใช้สติเพื่อการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทยอย่างสันติสุข โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทย รวมถึงศึกษาหลักสติตามหลักคัมภีร์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท
2. นำข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์มาสังเคราะห์ แนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง
3. สร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พร้อมทั้งตรวจสอบเนื้อหาและโครงสร้างของคำถามตลอดจนภาษาที่ใช้เพื่อความเที่ยงตรงและถูกต้อง
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้สร้างขึ้นและปรับปรุงสมบูรณ์ นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เลือกไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis) เป็นการศึกษาข้อมูลและองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทย รวมถึงศึกษาหลักสติตามหลักคัมภีร์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท
2. การสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเชิงลึกความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านศาสนา บรรณาธิการวารสาร กองบรรณาธิการวารสาร ผู้ช่วยกองบรรณาธิการวารสาร และผู้มีประสบการณ์ให้บริการงานวารสาร จำนวน 15 รูป/คน

โดยมีขั้นตอนโดยรวม ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบท สภาพปัญหาและหลักการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักสถิติตามหลักคัมภีร์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทย

ขั้นตอนที่ 3 ลงพื้นที่เพื่อทำการสัมภาษณ์โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 15 รูป/คน รวบรวมเอกสาร และข้อมูลการสัมภาษณ์ภายใต้แนวทางของหลักธรรมว่าด้วยสติในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ที่มีความสัมพันธ์ต่อการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทยอย่างสันติสุข

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสาร หลักการ แนวคิด และทฤษฎีหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสถิติตามหลักคัมภีร์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทย
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาจำแนกและจัดกลุ่มประเด็นข้อมูลในแต่ละด้าน
3. เรียบเรียงข้อมูลเชิงเนื้อหาเพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. บริบท สภาพปัญหาและหลักการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทย พบว่า

บริบทของการสื่อสารในการให้บริการงานวารสารจึงสามารถแบ่งได้ 2 ระดับ ดังนี้ 1) การสื่อสารระดับภายในองค์กร คือ 1.1) การสื่อสารกับผู้บริหาร 1.2) การสื่อสารกับสถาบัน 1.3) การสื่อสารกับกองบรรณาธิการวารสาร และ 2) การสื่อสารระดับภายนอกองค์กร คือ 2.1) การสื่อสารระดับ TCI 2.2) การสื่อสารผู้ใช้บริการวารสาร 2.3) การสื่อสารกับผู้ทรงคุณวุฒิ (Narkurairattana, 2022)

ปัญหาของการสื่อสารสำหรับการให้บริการของวารสารไทย คือ 1) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ 1.1) ปัจจัยด้านข้อมูลที่ใช้ในการสื่อสารที่ขาดความชัดเจน 1.2) ปัจจัยด้านช่องทางการสื่อสาร ที่สามารถดำเนินการได้หลายช่องทาง เช่น อีเมล ไลน์ เฟสบุ๊ก เบอร์โทรศัพท์ เป็นต้น แต่กลับใช้ช่องทางเดียว เช่น สื่อสารเฉพาะทางอีเมลเท่านั้น 1.3) ปัจจัยด้านช่วงเวลา ระหว่างกองบรรณาธิการและผู้ประพันธ์บทความที่ไม่ตรงกัน และ 2) ปัจจัยภายใน ได้แก่ 2.1) ปัจจัยด้านอารมณ์ 2.2) ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูล 2.3) ปัจจัยด้านประสบการณ์ 2.4) ปัจจัยด้านความเชื่อ ที่ยึดติดมาจากประสบการณ์เดิมในอดีตมาเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติ 2.5) ปัจจัยด้านทัศนคติ สอดรับกับงานวิจัยของ แพมาลา วัฒนเสถียรสินธุ์ ที่ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการสื่อสารในองค์กร กรณีศึกษา บริษัท ยู ไนเต็ด แสตนด์การ์ด เทอร์มินัล จำกัด (มหาชน) พบว่า ปัญหาการสื่อสารในองค์กรส่วนมาก พบเรื่องของความไม่เข้าใจกัน การไม่สื่อสารระหว่างกัน อีกทั้งยังพบว่า ทัศนคติของบุคลากรในองค์กรและการถูกปิดกั้น การสื่อสารของบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาการสื่อสารภายในองค์กรด้วย (Wattanasathiensin, 2016)

หลักการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทย คือ 1) มีความรู้ ความเข้าใจ 2) มีความน่าเชื่อถือ 3) มีความเท่าเทียม 4) มีความอดทนอดกลั้น 5) มีความกระตือรือร้นในการให้บริการ 6) สร้างความประทับใจ 7) รับฟังความคิดเห็น (Sirirak, 2022) เนื่องจากการสื่อสารสำหรับงานวารสารไทยเป็นการสื่อสารเพื่อการบริการ หลักการสื่อสารข้างต้นสอดคล้องกับหลักการให้บริการที่ดี คือ การช่วยเหลือหรือดำเนินการเพื่อประโยชน์ของผู้รับบริการ ที่จะได้รับความประทับใจต่อองค์กรที่ให้บริการ เกิดความชื่นชม และสร้างภาพลักษณ์ที่ดี เพราะเบื้องหลังความสำเร็จของงานแต่ละอย่าง มักจะมีงานบริการเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนสร้างคุณภาพ และ

ประสิทธิภาพ (Education Support Service System, Rajamangala University of Technology Krungthep, 2012)

2. หลักสติในการสื่อสารตามหลักคัมภีร์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท พบว่า ในการดำเนินชีวิตประจำวัน สติถือเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตเพื่อพัฒนามนุษย์ที่ครอบคลุมทุกมิติรวมไปถึงพัฒนาการทำงาน ซึ่งต้องใช้สติในการสื่อสารกับตนเองอยู่เสมอ เปรียบเสมือนเป็นตัวกำหนดในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ไม่ว่าจะทำกิจกรรมใด ๆ เพื่อให้เป็นไปอย่างราบรื่น เป็นระเบียบ รอบคอบ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ความไม่ประมาทนั่นเอง จึงสามารถสรุปได้ว่า สติ หมายถึง ความระลึกได้ ความไม่ประมาท ควบคุมการประพฤติปฏิบัติ ระมัดระวังตัวในทุกการกระทำ ตระหนักในหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบ มีความจริงใจรอบคอบอยู่เสมอ ได้แก่ การดำเนินชีวิตโดยมีสติเป็นเครื่องกำกับความประพฤติปฏิบัติและการกระทำทุกอย่าง ระมัดระวังตัวไม่หลงไปในทางที่เสื่อม ไม่พลาดโอกาสในการสร้างความดีและความเจริญก้าวหน้า ซึ่ง สติ สามารถฝึกฝนให้เกิดขึ้นได้ด้วยการรวบรวมจิตใจให้แน่วแน่ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การเจริญสมาธิ การสวดมนต์ เป็นต้น (Phrakrubhavanakijsoonthorn (Chatchai Athichitto, 2022) จึงสามารถกล่าวถึงความหมายของสติได้ 3 ประการ คือ 1) ความระลึกได้ 2) ความเอาใจใส่ 3) ความไม่หลงลืม จึงกล่าวได้ว่า สติมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสาร

สำหรับหลักสติในการสื่อสารอันนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดี ได้แก่ การอยู่กับปัจจุบันในแต่ละขณะของการสื่อสาร กล่าวคือ การมีสติจดจ่อกับสิ่งที่กำลังทำ เพราะเมื่อใดที่มีสติจดจ่อแล้วจะสามารถทำให้อยู่กับสิ่งนั้นได้ด้วย ความถี่ถ้วน รวมถึงกระบวนการทำงานต่าง ๆ ก็จะมีประสิทธิภาพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะสามารถนำไปสู่คุณสมบัติอันเป็นที่ต้องการในสังคมการทำงาน เรียกว่า ความชำนาญ ซึ่งสามารถนำไปเปรียบเทียบ แสดงให้เห็นความแตกต่างได้ระหว่างตัวบุคคลที่มีสติจดจ่อกับสถานการณ์ที่กำลังทำการสื่อสารอยู่ กับบุคคลที่กำลังสื่อสารโดยที่ไม่ได้มีสติจดจ่อสื่อสารไปด้วย คิดไปด้วย จิตใจเลือนลอย ทำให้ความสามารถในการรับรู้ทางการฟัง การมอง และการพูดเกิดความบกพร่อง ขาดประสิทธิภาพ เพราะไม่ตั้งใจจดจ่อกับการสื่อสารนั้น จึงเป็นการลดทอนประสิทธิภาพในการสื่อสาร เรียกได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ในการสื่อสาร การมีสติจดจ่อกับการสื่อสารจึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจำเป็นต้องมีการฝึกฝนเพื่อให้สามารถใช้ในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ในการสื่อสารนั้นควรประกอบด้วย หลักวาจาสุภาพดี อันได้แก่ วาจาที่เหมาะสมแก่กาล วาจาที่เป็นความจริง วาจาที่ไพเราะ วาจาที่ประสานประโยชน์ และวาจาที่ประกอบด้วยเมตตา เหล่านี้สามารถช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในการสื่อสารได้ เพราะวาจาที่ดีสามารถสร้างสิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้นแก่ผู้ฟังและผู้พูด ประกอบกับการปฏิบัติตามบรรทัดฐานของผู้ทำหน้าที่ให้บริการ ดังผลการวิจัยของ สาราญ สมพงษ์ ที่พบว่า รูปแบบการสื่อสารเพื่อสันติภาพในสื่อออนไลน์ตามแนวทางพุทธสันติวิธี: กรณีศึกษาเว็บไซต์หนังสือพิมพ์คมชัดลึก มีองค์ประกอบสอดคล้องกับหลัก “วาจาสุภาพดี” ซึ่งเป็นองค์ธรรมพื้นฐานช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (Sompong, 2016) อีกทั้ง การสื่อสารโดยนำหลักวาจาสุภาพดี มาประยุกต์ใช้ช่วยส่งเสริมให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังข้อค้นพบของ พระปลัดสมชาย ปโยโค ได้วิจัยเรื่อง “การใช้วาจาเพื่อการบริหารงานของผู้นำ” ซึ่งพบว่า วาจาเป็นทักษะในการสื่อสารประจำวันของมนุษย์ที่ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังโดยเป็นองค์ประกอบในการมีชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในครอบครัว การประกอบอาชีพ และการบริหารประเทศ เพราะวาจาที่ดีสามารถสร้างสิ่งดีงามให้เกิดขึ้นต่อมนุษยชาติ (Phrapalad Somchai Payogo, 2012)

3. การประยุกต์ใช้หลักสติเพื่อสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทยอย่างสันติสุข

สำหรับการให้บริการงานวารสารแล้ว ในแต่ละบริบทของการสื่อสารที่ต้องพบเจอนั้นมีหลากหลาย ทั้งทางด้านความรู้ ด้านประสบการณ์ หรือด้านสภาวะอารมณ์ ที่ผู้ให้บริการงานวารสารต้องประสบพบเจอ และปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุจากทั้ง 2 ฝ่าย คือ ผู้ส่งสารและผู้รับสาร ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ ด้านประสบการณ์ หรือด้านสภาวะอารมณ์ ซึ่งผู้วิจัย พบว่า ผู้ให้บริการงานวารสารไทยมีการนำหลักสติมาประยุกต์ใช้เพื่อใช้ในการสื่อสารในการให้บริการงานวารสารอย่างสันติสุขได้ โดยเริ่มจากการใช้สติสื่อสารกับตนเองเพื่อให้สามารถ

สื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับการสื่อสารโดยใช้หลักวาจาสุภาषิต ซึ่งเป็นหลักการส่งสารที่มีพลัง 5 ประการ ได้แก่ วาจาที่เหมาะสมแก่กาล วาจาที่เป็นความจริง วาจาที่ไพเราะ วาจาประสานประโยชน์ และวาจาที่ประกอบด้วยเมตตา ส่งเสริมให้การสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทยภายใต้กรอบของการมีสติในการสื่อสาร

สำหรับการแก้ไขปัญหาในการสื่อสาร เมื่อปัญหาเกิดขึ้น จะต้องหาสาเหตุของปัญหา จากนั้นจึงเลือกวิธีแก้ปัญหาโดยเลือกรูปแบบวิธีการที่เหมาะสมโดยมีการนำสติมาประกอบใช้เพื่อให้สามารถแก้ปัญหามาสื่อสารได้ดังตัวอย่างใน Table 1

Table 1 The problem solving process in communication for Thai journal service.

Problem	Cause	Problem Solving	Application of Mindfulness
Problems between service providers and service users			
1. Intermittent coordination.	1. Discrete coordination, communication through a single channel system, but service users are good at Line.	1. Increasing communication through LINE application in every step.	1. Use mindfulness in choosing the right words to communicate via message and do not neglect to reply to messages.
2. Do not reply to messages and no revised articles were submitted as instructed.	2. Service users do not understand the issues that need to be corrected. But dare not consult and discouraged.	2. Follow up, talk, help continuously.	2. Use mindfulness in choosing polite speech. That does not create pressure and encourage service users.
Problems between service providers and experts			
Recommendations in the assessments in conflicts with the recommendations of the journal.	Experts must evaluate articles from many journals. Therefore, causing confusion in giving advice.	Talk to the experts and attach a recommendation to each article submitted for review by the experts.	Use mindfulness to talk politely and humbly, approached by apologizing to them first and then gradually explain to the experts to understand.
Problems between service providers and service providers (teams)			
Lack of communication caused the release of the article to be delayed.	The preparation of the article in each step was not met with expected time with the publisher when the publisher follows up with the coordinator but the change has not been made for the publisher.	Meet or discuss privately between the two parties to find ways to move forward.	Be attentive to listen and understand the other person's feelings and avoid using words that hurt or discourage each other.

จาก Table 1 แสดงให้เห็นถึงตัวอย่างการประยุกต์ใช้สติเพื่อปัญหาในการสื่อสารสำหรับงานวารสารโดยผู้วิจัยสามารถแบ่งตัวอย่างการประยุกต์ใช้หลักสติตามบริบทของปัญหาได้ ดังนี้

3.1 ปัญหาระหว่างทีมกองบรรณาธิการกับเจ้าของบทความ ตัวอย่างเช่น

3.1.1 การติดต่อประสานงานที่ไม่ต่อเนื่อง มีสาเหตุมาจาก การสื่อสารผ่านระบบ ThaiJo ช่องทางเดียว แต่เจ้าของบทความมีความสะดวกในการสื่อสารเฉพาะในแอปพลิเคชันไลน์ การแก้ปัญหา คือ เพิ่มการสื่อสารกับเจ้าของบทความผ่านช่องทางแอปพลิเคชันไลน์ในทุกขั้นตอน โดยใช้สติในการเลือกใช้ข้อความในการสื่อสารที่เหมาะสม และไม่ละเลยในการอ่านและตอบข้อความกับเจ้าของบทความ

3.1.2 เจ้าของบทความไม่ตอบกลับข้อความ และไม่ส่งบทความที่แก้ไขตามคำแนะนำ มีสาเหตุมาจาก เจ้าของบทความไม่เข้าใจประเด็นที่ต้องแก้ไข แต่ไม่กล้าปรึกษา และหมดกำลังใจในการแก้ไขบทความ การแก้ปัญหา คือ ทีมกองบรรณาธิการต้องติดตาม คอยให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง โดยใช้สติในการเลือกใช้คำพูดอย่างสุภาพ ไม่สร้างความกดดัน และพูดเพื่อสร้างกำลังใจเจ้าของบทความ

3.2 ปัญหาระหว่างทีมกองบรรณาธิการกับผู้ทรงคุณวุฒิ ตัวอย่างเช่น คำแนะนำในการแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิขัดแย้งกับรูปแบบของวารสาร มีสาเหตุมาจากการที่ผู้ทรงคุณวุฒิรับอ่านประเมินบทความจากหลายวารสาร จึงเกิดความสับสนในการประเมินและให้คำแนะนำในการแก้ไขบทความ แก้ปัญหาโดยการชี้แจงพร้อมทั้งแนบรูปแบบคำแนะนำสำหรับผู้เขียนให้กับผู้ทรงคุณวุฒิทุกครั้งและส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน และต้องใช้สติพิจารณาในการเลือกใช้ถ้อยคำที่เหมาะสม มีความสุภาพ นอบน้อม รู้จักเข้าหาโดยการเป็นฝ่ายขอโทษก่อนทุกครั้ง แล้วจึงค่อย ๆ อธิบาย หรือชี้แจงให้ผู้ทรงคุณวุฒิเข้าใจ

3.3 ปัญหาระหว่างทีมกองบรรณาธิการด้วยตัวเอง ตัวอย่างเช่น การไม่ประสานงานระหว่างกัน บทความจึงเผยแพร่ล่าช้ากว่ากำหนด มีสาเหตุมาจากการจัดเตรียมบทความในแต่ละขั้นตอนไม่เป็นไปตามที่กำหนดระหว่างผู้ประสานงานกับผู้จัดการรูปเล่ม เมื่อติดตามแล้วแต่กลับยังเป็นเช่นเดิม การแก้ปัญหา คือ ประชุมหรือพูดคุยเป็นการส่วนตัวระหว่างทั้งสองฝ่ายเพื่อหาวิธีการที่สามารถขับเคลื่อนไปได้ โดยมีสติตั้งใจรับฟัง และทำความเข้าใจความรู้สึกของอีกฝ่ายก่อนจะสื่อสารตอบกลับ และเลี่ยงการใช้คำพูดที่ทำร้ายหรือบั่นทอนจิตใจซึ่งกันและกัน

จะเห็นได้ว่า การแก้ไขปัญหาในการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสาร เมื่อทราบสาเหตุของปัญหาแล้ว จึงเลือกวิธีแก้ปัญหาโดยเลือกรูปแบบวิธีการที่เหมาะสม ประกอบกับการนำสติมาใช้เพื่อลดความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นจากการสื่อสาร และช่วยให้สร้างบริบทการสื่อสารที่ช่วยทำให้งานวารสารดำเนินอย่างราบรื่นต่อไปได้ สอดรับกับงานวิจัยของ ทศนีย์ เจนวิถีสุข ได้วิจัยเรื่อง “การสื่อสารเชิงพุทธกับการเปลี่ยนแปลงสังคม” ซึ่งพบว่า การสื่อสารกับตนเองและการสื่อสารกับบุคคลอื่น ทั้งในระดับเฉพาะบุคคลและระดับสังคม เป็นการสื่อสารที่มีอิทธิพลและสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงสังคม โดยการเปลี่ยนแปลงมีลักษณะเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของสังคมเป็นสำคัญ ทั้งในระดับเฉพาะบุคคล และระดับสังคมในลักษณะการร่วมกันเป็นสังคมโดยรวม (Janewithisook, 2011)

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้สติเพื่อการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทย สามารถแบ่งได้ เป็น 2 ระดับ ดังนี้

1. การใช้สติสื่อสารกับตนเอง

1) กายภาวนา (Physicality) การฝึกอบรม หมั่นพัฒนาบุคลิกภาพ การแสดงออกตนเองในการสื่อสาร และรู้จักเรียนรู้จากความผิดพลาด 2) สติภาวนา (Discipline) พัฒนาคำประพจน์ การฝึกอบรมตนเองให้ตั้งมั่น

อยู่ในศีล ระเบียบวินัย ไม่เบียดเบียนหรือก่อความเดือดร้อนเสียหาย อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยดี เกื้อกูลกัน เพื่อการแสดงออกที่ดีพร้อมที่จะสื่อสารกับผู้อื่น 3) จิตตภาวนา (Mentality) เพื่อการพัฒนาจิต การฝึกอบรมจิต ให้เข้มแข็งมั่นคง สร้างสมาธิ พร้อมทั้งจะเผชิญกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในการสื่อสารทุกรูปแบบที่จะต้องประสบพบเจอ สามารถควบคุมสติและอารมณ์ให้มั่นคงและฝ่าฟันปัญหาไปได้ 4) ปัญญาภาวนา (Wisdom) เพื่อการพัฒนาความรู้ เกี่ยวกับภาษา วัฒนธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกัน และมีความรู้เกี่ยวกับภาระงานที่ทำอยู่ เช่น การศึกษาหาความรู้จากผู้มีประสบการณ์ เก็บเกี่ยวเทคนิคในการสื่อสาร มีข้อมูลที่ชัดเจน แม่นยำ สามารถเลือกวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการสื่อสารในแต่ละบริบทได้

2. การใช้สติสื่อสารกับผู้อื่น

1) รู้จักสังเกต (Observe) เสมือนเราเป็นกล้องถ่ายรูปที่เก็บรวบรวมข้อมูล สังเกตการแสดงออก การเปลี่ยนแปลงทางสีหน้า คำพูด น้ำเสียง และอารมณ์ของอีกฝ่ายเพื่อรับรู้และเข้าใจ ความรู้สึกและความต้องการ ในขณะนั้นของอีกฝ่าย เพื่อสามารถเลือกวิธีการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม และควบคุมอารมณ์ได้ 2) เลือกใช้คำพูดที่เหมาะสมกับกาลเทศะ (Speak) ใช้วาจาที่สุภาพอ่อนโยน เป็นกัลยาณมิตร มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ทั้งกับผู้อาวุโส และผู้น้อย ใช้ประโยคที่สามารถสร้างพลังบวกให้แก่ผู้ฟัง บนพื้นฐานทัศนคติที่ดี 3) ฟังอย่างตั้งใจ (Listen) จับใจความสำคัญ มีการจดบันทึกทุกครั้ง และมีมารยาทในการฟัง เพื่อสามารถสื่อสารกลับได้อย่างตรงประเด็น และไม่ควรฟังในลักษณะของการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว 4) แสดงออกเป็น (Act) เลือกวิธีการแสดงออก ที่สร้างความเป็นมิตรไมตรี เปิดกว้าง ให้ความรู้สึกสบายใจแก่ผู้ที่สื่อสาร สร้างบรรยากาศที่ดีในการสื่อสารให้เป็นไปได้อย่างราบรื่น ดังได้แสดงใน Figure 1

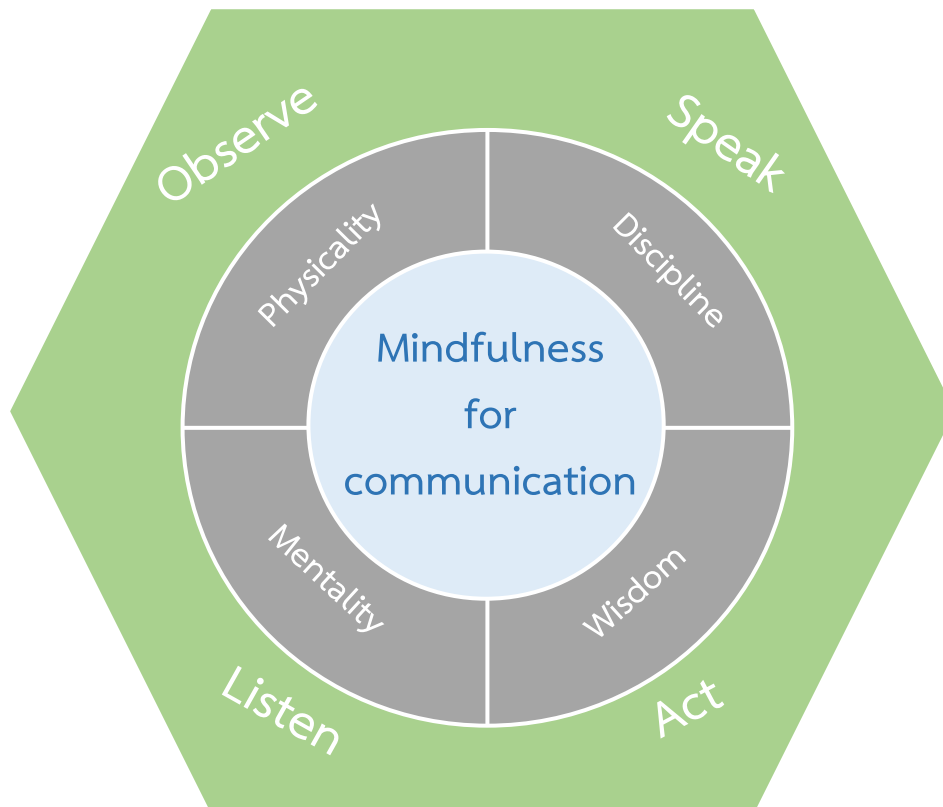

Figure 1 The application of mindfulness in communication for Thai journal services.

สรุปและข้อเสนอแนะ

กล่าวโดยสรุปว่า 1) บริบทของการสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสารไทย โดยภาพรวม พบว่า บริบทการสื่อสารเป็นไปในลักษณะเดียวกัน คือ มีการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งปัญหาที่พบจากการสื่อสารในแต่ละบริบทนั้น มีสาเหตุมาจาก 2 ปัจจัยหลัก คือ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านข้อมูลที่ใช้ในการสื่อสาร ปัจจัยด้านช่องทางการสื่อสาร และปัจจัยด้านช่วงเวลา ส่วนปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัจจัยด้านอารมณ์ ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูล ปัจจัยด้านประสบการณ์ ปัจจัยด้านความเชื่อ และปัจจัยด้านทัศนคติ ซึ่งวารสารไทยมีหลักการปฏิบัติเพื่อปลูกฝังและพัฒนาให้มีความมีมาตรฐานในการให้บริการ ได้แก่ ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ความน่าเชื่อถือ ความเท่าเทียม ความอดทนอดกลั้น ความกระตือรือร้นในการให้บริการ สร้างความประทับใจ และรับฟังความคิดเห็น 2) หลักสติในการสื่อสารตามหลักคัมภีร์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท คือ การระลึกได้ และความไม่ประมาท ควบคุมการประพฤติปฏิบัติ ระมัดระวังตัวในทุกการกระทำ ตระหนักในหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบ มีความจริงใจรอบคอบอยู่เสมอ ประกอบกับใช้หลักทวารวดีในการสื่อสาร 3) ประยุกต์ใช้หลักสติเพื่อสื่อสารสำหรับการให้บริการงานวารสาร พบว่า มีการนำหลักสติมาประยุกต์ใช้ทั้งการฝึกฝนจากการสื่อสารกับตนเองสู่การสื่อสารกับผู้อื่น ประกอบกับการใช้หลักทวารวดีในการสื่อสารในการให้บริการวารสารไทยอย่างสันติสุข ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการสื่อสารสำหรับการให้บริการวารสารในประเทศไทยที่มีทั้งที่มีอยู่เดิมและที่การก่อตั้งขึ้นมาเพิ่มเติม ได้นำไปใช้เกี่ยวกับหลักการสื่อสารของงานวารสาร เพื่อให้การสื่อสารสำหรับการให้บริการวารสารเป็นไปในลักษณะรูปแบบเดียวกัน อันนำมาซึ่งการพัฒนาการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างสันติสุขต่อไปได้ ข้อเสนอในการนำไปใช้ประโยชน์ ผู้ทำงานด้านการให้บริการอื่น ๆ นักศึกษา บุคคลทั่วไป สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างสันติ อันเนื่องมาจากการทำความเข้าใจ สังเกตอารมณ์และความรู้สึกของผู้ที่กำลังจะสื่อสารด้วยทั้งร่างกาย และจิตใจ จะนำไปสู่การหาวิธีที่ดีที่สุดในการสื่อสารที่สามารถสร้างสัมพันธอันดี สู่ความยั่งยืนในการสื่อสารต่อไป ข้อเสนอแนะในงานวิจัยต่อไป 1) การสร้างและพัฒนารูปแบบการให้บริการงานวารสารไทยสู่ความเป็นสากล 2) การพัฒนาหลักสูตรสติสำหรับการให้บริการงานวารสาร

References

- Phrakrubhavanakijsoonthorn (Chatchai Athichitto). (2022). Principles of mindfulness in communicating according to scriptures in Theravada Buddhism. (Phra Bunyarit Bhaddacārī, Interviewer).
- Education Support Service System, Rajamangala University of Technology Krungthep. (2012). Guidelines for good service under the knowledge management process. Rajamangala University of Technology Krungthep.
- Janewithisook, T. (2011). Buddhist communication and social change. [Unpublished master's thesis]. Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Kulboon, P. (1990). Journals and serial publications: definitions. *Journal of Library Science*. 10(1), 41-45.
- Narkurairattana, P. (2022). Communication context for journal services. (Phra Bunyarit Bhaddacārī, Interviewer).
- Palanan, W. (1993). Journalism and newspaper work in the library. Odeon Store.
- Phrapalad Somchai Payogo. (2012). Using speech for leadership management. [Unpublished master's thesis]. Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Sassinthorn, C. (2011). Devadatta the vengeful. Thammada.

- Sirirak, K. (2022). Principles of good communication for journal services. (Phra Bunyarit Bhaddacārī, Interviewer).
- Sompong, S. (2016). A Critical Analysis of Communication Pattern for Peace in the Online Media by Buddhist Peaceful Means: A Case Study of Komchadluek.Net. [Unpublished master's thesis]. Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Wattanasathiensin, P. (2016). Factors that affect communication problems within an rganization: a case study of United Standard Terminal PCL. [Master's dissertation, Thammasat University]. Thesis Central Library Thammasat University. http://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:93265.

หลักธรรมกับการพัฒนาทักษะชีวิตในการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชน
นอกระบบการศึกษาชุมชนบ้านปากลาด ตำบลทุ่งหลวง
อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
MORAL PRINCIPLES AND DEVELOPMENT OF LIFE SKILLS AND
VOCATIONAL SKILLS FOR CHILDREN AND YOUTH IN NON-FORMAL
EDUCATION IN BANPAKLAD COMMUNITY, THUNGLUANG SUB-DISTRRICT,
WIANGSA DISTRICT, SURATTHANI PROVINCE

วงศ์สิริ เรืองศรี^{1*}, สมิทธิรักษ์ จันทรักษ์², กุณฑิญา จิรทิวาวัช³

Wongsiri Rueangsri^{1*}, Smithirak Jantarak², Koontiya Chiratiwatawat³

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี สุราษฎร์ธานี ประเทศไทย

¹Faculty of Humanities and Social Sciences, Suratthani Rajabhat University, Suratthani, Thailand

²บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

²Graduate School, South-East Asia University, Bangkok, Thailand

³คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ นนทบุรี ประเทศไทย

³Faculty of Business Administration, Rajaprak University, Nonthaburi, Thailand

*Corresponding author E-mail: pinky_sa@hotmail.com

Received 16 February 2023; Revised 7 June 2023; Accepted 10 June 2023

บทคัดย่อ

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์: การเปลี่ยนแปลงและการปรับทิศทางพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการยกระดับคุณภาพมนุษย์ ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมในการเข้าถึงทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน จำเป็นที่ต้องมีทักษะชีวิตในการปรับตัวและรับมือกับปัญหาและการจัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา จำเป็นต้องได้รับทักษะและการเรียนรู้ที่เหมาะสมอย่างครบวงจร บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาหลักธรรมกับทักษะชีวิตและศักยภาพการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาชุมชนบ้านปากลาด และ 2) ศึกษารูปแบบหลักธรรมกับการพัฒนาทักษะชีวิตในการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาชุมชนบ้านปากลาด ตำบลทุ่งหลวง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย: การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลที่ได้จากภาคสนาม เครื่องมือที่ใช้วิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัย: พบว่า 1) หลักธรรมกับทักษะชีวิตและศักยภาพการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาชุมชนบ้านปากลาด ได้ใช้หลักภวนา 4 เป็นแนวทางพัฒนาทักษะชีวิต ได้แก่ 1.1) พัฒนากาย 1.2) พัฒนาศีล 1.3) พัฒนาจิต และ 1.4) พัฒนาปัญญา ซึ่งได้นำพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนนอกระบบด้านต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะการคิด การส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์ แยกแยะ กล้าตัดสินใจ ทักษะอารมณ์ การส่งเสริมให้มีการรับมือ การจัดการกับอารมณ์ตนเอง และการจัดการความเครียดที่เกิดขึ้นกับตนเองและบุคคลอื่น และทักษะสังคม การส่งเสริมให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ปรับเปลี่ยนเจตคติได้ และสามารถอยู่

ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ในด้านศักยภาพการประกอบอาชีพ ได้แก่ ฐานที่ 1 ทุนจำลองมนรธา ฐานที่ 2 ชุดลูกปัดมนรธา ฐานที่ 3 ฤงหอมสมุนไพรร และฐานที่ 4 การแปรรูปเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ และ 2) รูปแบบหลักธรรมกับการพัฒนาทักษะชีวิตในการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาชุมชนบ้านปากลาด ได้แก่ 2.1) ด้านเทคโนโลยี 2.2) ด้านภาษา 2.3) ด้านหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2.4) ด้านสังคมและชุมชน และ 2.5) ด้านการประสานความร่วมมือของพลังเครือข่ายอย่างเป็นระบบ

ความเกี่ยวข้องกับหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา: การนำหลักธรรมกับการพัฒนาทักษะชีวิตส่งเสริมอาชีพให้ของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ได้ใช้หลักภาวนา 4 เพื่อพัฒนากาย พัฒนาศีล พัฒนาจิต และพัฒนาปัญญา ให้การศึกษาเป็นสิ่งเชื่อมโยงกับการพัฒนาทักษะชีวิตดำเนินไปในวิถีที่ถูกต้อง และเกิดการพัฒนาศีวิตให้รู้จักคิดรู้จักพิจารณา ตามกระบวนการแห่งเหตุปัจจัย ซึ่งเรียกว่า “โยนิโสมนสิการ” ซึ่งเป็นหลักสำคัญ ที่ทำให้แก้ไขปัญหาได้ถูกต้อง และเป็นวิธีการสำคัญที่จะทำให้เกิดปัญญา และพัฒนาปัญญาให้ชีวิตเจริญงอกงามยิ่งขึ้นไป

สรุป: การนำหลักภาวนา 4 ใช้เป็นแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ด้านกาย ศีล จิต และปัญญา เป็นการพัฒนาทักษะชีวิตและส่งเสริมอาชีพให้เด็กและเยาวชนมีการพัฒนาทักษะชีวิตวิเคราะห์ การแยกแยะ การกล้าตัดสินใจ และสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองและบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง ปรับเปลี่ยนเจตคติ เพื่ออยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข

คำสำคัญ: หลักธรรม, การพัฒนาทักษะชีวิต, การประกอบอาชีพ, เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา

Abstract

Background and Objectives: Directions and changes of development and adjustments in economic, social, environmental, and human value enhancement have resulted in social inequality in accessing resources available in the community. It is necessary to have life skills in effectively adapting and managing situations in daily life. Thus, the children and youth in a Non-Formal Educational system require a comprehensive range of appropriate skills and learning capabilities. The purposes of this research article were: 1) To study Moral Principles and the development of life skills and vocational skills for children and youth in the Non-Formal Educational system in Banpaklad community; 2) To study the Moral Principles model and development of life skills and vocational skills for children and youth in Non-Formal Educational system in Banpaklad community, Thungluang Sub-district, Wiang Sa District, Surat Thani Province.

Methodology: The study employed a qualitative research method, documentary data analysis, and analysis of data obtained in the field. The research tools comprised structured interviews and focus group discussions.

Main Results: The results from the study indicate as follow: 1) Moral Principles and development of life skills and vocational skills for children and youth in Non-Formal Educational system in the Banpaklad community applied the Four Bhavana Principles as a guideline for the development of life skills which consist of: 1.1) Physical development; 1.2) Disciplinary development; 1.3) Mentality development; 1.4) Wisdom development, which brought the development of children and youth in Non-Formal Educational system in various life skills which comprise thinking skill, the skill that promotes the development of analytical thinking skills, discernment, and decisiveness, emotional management skill, the skill that promotes emotion coping mechanisms and stress management, social skill, the skill that promotes networking, compassion, and adaptability

to live with other people. Vocational skills development was conducted with four learning stations that consist of: The first station, the Manorah doll station; The second station, the Manorah bead set station; The third station, the herbal incense bag station; The fourth station, the cashew nuts processing station. 2) Moral models for the development of vocational skills of children and youth in the Non-Formal education system in the Banpaklad community consisted of five aspects: 2.1) The technological aspect; 2.2) The language aspect; 2.3) The philosophy of sufficiency economy aspect; 2.4) Social aspect; 2.5) The cooperation aspect on systematic networking.

Involvement to Buddhadhamma: The application of moral principles and life skill development to promote vocational skills for children and youth in the Non-Formal educational system was applied with the Four Bhavana Principles to develop physicality, discipline, mentality, and wisdom to make education a link for developing life skills in a legitimate way and making oneself be able to think accordingly with a Buddhist rational thinking principle called "*Yonisomanasikara*" which is a crucial key principle for solving problems in an authentic way. *Yonisomanasikara* is also a key principle to cultivating wisdom and improving life to be ever more prosperous.

Conclusions: The application of the Four Bhavana principles was used as a guideline for developing the life skills of children and youth in a Non-Formal educational system through physical development, disciplinary development, mentality development, and wisdom development. The application did assist in developing life skills and vocational skills for children and youth to develop critical thinking skills, discernment, decisiveness, and problem-solving skills to deal with various problems that arise with oneself and other people appropriately. Additionally, the application developed self-realization, self-worth, and adaptability to live with other people.

Keywords: Moral Principles, Developing, Life Skills, Vocational Skills, Children and Youth in Non-Formal Educational System

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นยุคแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเทคโนโลยีการศึกษา อาชีพ เศรษฐกิจ และสังคมอย่างรวดเร็ว การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคม และเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Bunruang, 2012) แต่ในเวลาที่ผ่านมาการจัดการศึกษาของประเทศยังคงขาดความชัดเจนในการกำหนดเป้าประสงค์หลักของการศึกษา (Objective Function) การดำเนินการจึงจำเป็นต้องเข้าใจ เข้าถึงทั้งบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 รวมถึงองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตของผู้เรียน (Sasin Graduate Institute of Business Administration of Chulalongkorn University, 2013) รัฐบาลจึงกำหนดนโยบายการพัฒนาประเทศว่าด้วยการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดหลักสำคัญ ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) และความต้องการของประชาชนมาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงประเทศ สำหรับส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา คือ ด้านที่ 4 การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม โดยให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน และการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน

เพื่อสร้างและพัฒนาคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ พัฒนาตนได้เต็มตามศักยภาพ ประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้ เน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเพิ่มโอกาสแก่ผู้ยากจนหรือด้อยโอกาส โดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้มีความรู้และทักษะใหม่ที่หลากหลายตามแนวโน้มการจ้างงานในอนาคตปรับกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับภูมิสังคม โดยบูรณาการความรู้และคุณธรรมเข้าด้วยกัน (Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education, 2012) จากการเปลี่ยนแปลงและการปรับทิศทางพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการยกระดับคุณค่ามนุษย์ ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม กล่าวคือ เกิดความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึง หรือขาดโอกาสต่อรอง และการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน จึงทำให้เกิดช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน ระหว่างเมืองกับชนบท พร้อมทั้งความไม่เป็นธรรมด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม การศึกษา วัฒนธรรม และการจัดการทรัพยากร (Margier, 2005) ดังนั้น ความเหลื่อมล้ำทำให้เกิดเป็นความไม่เสมอภาค ความไม่เท่าเทียม ซึ่งเป็นการแสดงออกในด้านการครอบงำของกลุ่มชั้นนำ จนกลายเป็นกระบวนการกดทับเสียดุลหลายมิติ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (King Prajadhipok's Institute, 2019)

ดังนั้น มนุษย์จึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หรือพัฒนา “คน” ต้องทำเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิตนับตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาสู่วัยเด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน และวัยชรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวัยเด็กและวัยรุ่นเป็นวัยที่จะต้องปลูกฝังและต้องสร้างคุณค่าให้กับตนเองและเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์และในขณะเดียวกันก็จะได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันความเสี่ยงในการดำเนินชีวิตทั้งปัจจุบันและอนาคต อาจกล่าวได้ว่า แนวทางการเสริมสร้างทักษะชีวิตเป็นการพัฒนาให้เกิดความตระหนักรู้เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การคิดวิเคราะห์กระบวนการตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การจัดการกับอารมณ์ความเครียดและการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ซึ่งเป็นองค์ประกอบของทักษะชีวิตที่ช่วยให้เด็กและเยาวชนมีพื้นฐานด้านอุปนิสัยที่ดีสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดีและมีความสุข ซึ่งการศึกษาชีวิตเป็นเรื่องเดียวกันและไม่ควรแยกออกจากกัน เพราะต่างก็มีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกัน การเรียนจึงสอดคล้องกับเรื่องของชีวิตมากที่สุด ทักษะ (Skill) หมายถึง ความชำนาญและความชัดเจนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งบุคคลสามารถสร้างขึ้นได้จากการเรียนรู้ ฝึกฝนและพัฒนาอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความเชี่ยวชาญ เช่น ทักษะด้านอาชีพ ทักษะด้านกีฬา ทักษะด้านภาษา เป็นต้น ส่วนคำว่าทักษะชีวิต ทักษะการดำรงชีวิต ทักษะการรู้ชีวิต และทักษะการดำเนินชีวิต เป็นความหมายที่สอดคล้องตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Life Skill ซึ่งทักษะชีวิตเป็นองค์ความรู้สำคัญเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในฐานะมนุษย์เป็นความสามารถของบุคคลในการกระทำหรือจัดการกับความต้องการและสิ่งท้าทายในชีวิตประจำวันได้สำเร็จ ทำให้สามารถปรับตัว และมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 9 ประการ ประกอบด้วย ความรู้ เจตคติ และทักษะในอันที่จะจัดการกับปัญหารอบ ๆ ตัว ในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคตไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศสารเสพติด บทบาทชายหญิง ชีวิตครอบครัว สุขภาพ อิทธิพลสื่อ สิ่งแวดล้อม จริยธรรม ปัญหาสังคมที่บุคคลจะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต (Wasi, 1999)

จะเห็นได้ว่า ทักษะชีวิตเป็นความสามารถของบุคคลในการเผชิญกับปัญหาและการจัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เพื่อให้บุคคลสามารถปรับตัวและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของ สิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถคิดวิเคราะห์หรือปฏิเสธสถานการณ์เชิงลบที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาขณะที่ใช้ชีวิตอยู่ในสังคม การพัฒนาทักษะชีวิตที่ดีเด็กและเยาวชนจำเป็นต้องได้รับการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อให้พวกเขาเกิดการเรียนรู้รอบด้านและครบวงจร (Chittachot, 2001) ในการนำหลักธรรมไปปรับใช้กับแนวทักษะชีวิตรวมทั้งการนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความสามารถในการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทยที่มีสถานภาพบทบาท และหน้าที่การงานแตกต่างกัน ตามที่บรรทัดฐานทางสังคมกำหนดไว้ หรือได้รับการแต่งตั้ง หรือตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีต่อครอบครัว ชุมชน และสังคม ทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม และการเมืองที่ตนเข้าไป

เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องอยู่ภายใต้กรอบของพุทธธรรม คือ หลักธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนา เช่น หลักสัพปุริสธรรม หลักสังคหวัตถุ และหลักพรหมวิหาร เป็นต้น ซึ่งหลักธรรมเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการขัดเกลาพัฒนาชาวพุทธให้เกิดทักษะในด้านต่าง ๆ ทั้งทักษะการปฏิบัติตนให้ เป็นคนมีบุคลิกภาพดี ทักษะในการสร้างมิตรในทางพระพุทธศาสนา ถือว่าเป็นศาสนาแห่งการฝึกฝนตนเอง ดังมีพระพุทธพจน์บทหนึ่งว่า “ผู้ฝึกตนเป็นผู้ประเสริฐที่สุด” (ขุ.ธ. 25/321/133) (Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 1996) แสดงให้เห็นว่า พระพุทธศาสนานั้น ยกย่องการฝึกฝนตนเองหรือการพัฒนาตนเอง ผู้ที่ผ่านการฝึกฝนย่อมมีทักษะในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสม ในที่นี้ผู้วิจัยนำเสนอแนวทางการพัฒนาด้วยการกำหนดกระบวนการเรียนรู้ที่มีลักษณะเหมาะสม สำหรับเด็กและเยาวชน 5 ลักษณะสำคัญ ดังนี้ ลักษณะที่หนึ่ง คือ การเรียนรู้ด้วยความสุข เป็นสภาพของการจัดการเรียนการสอนในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย เป็นอิสระยอมรับความแตกต่างของบุคคล และเปิดโอกาสให้เด็ก และเยาวชนพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ลักษณะที่สอง คือ การเรียนรู้แบบองค์รวมเป็นการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างสัมพันธ์ โดยผู้สอนต้องฝึกให้เด็กและเยาวชนรู้จักเชื่อมโยงสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวผสานกับเรื่องทั่วไปที่เด็กและเยาวชนพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน หรืออาจยกตัวอย่างจากประสบการณ์ชีวิตจากผู้สอน ลักษณะที่สาม คือ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้ฝึกคิดและปฏิบัติจริง ลักษณะที่สี่ คือ การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น เป็นการเรียนรู้ที่ให้เด็กและเยาวชนได้มีปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความรู้วัฒนธรรม อารมณ์ และสังคมร่วมกัน และลักษณะที่ห้า คือ การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เป็นการรับรู้รูปแบบ การเรียนรู้ ความถนัด จุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น (Chittachot, 2001) แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไปนั้นอาจเป็นแนวทางอย่างกว้าง ๆ ซึ่งในการจัดกระบวนการเรียนรู้จริงนั้น ผู้สอนเองต้องคำนึงถึงบริบทของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะกระบวนการเรียนรู้ที่เด็กและเยาวชนได้รับมิใช่เป็นเพียงการพัฒนาทักษะชีวิตให้เกิดขึ้นเท่านั้นแต่กระบวนการเรียนรู้อย่างช่วยให้พวกเขาเรียนรู้ตนเอง และสร้างความรู้ร่วมกับคนอื่น ๆ รวมถึงการรู้เท่าทันต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่พวกเขาเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ด้วย

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว จึงทำให้สนใจที่จะศึกษา เรื่อง หลักธรรมกับการพัฒนาทักษะชีวิตในการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาชุมชนบ้านปากลาด ตำบลทุ่งหลวง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อศึกษาหลักธรรมกับทักษะชีวิตและศักยภาพการประกอบอาชีพและศึกษารูปแบบหลักธรรมกับการพัฒนาทักษะชีวิตในการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาชุมชนบ้านปากลาด ตำบลทุ่งหลวง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อให้เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษามีการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาหลักธรรมกับทักษะชีวิตและศักยภาพการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในชุมชนบ้านปากลาด และศึกษารูปแบบหลักธรรมกับการพัฒนาทักษะชีวิตในการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาชุมชนบ้านปากลาด ตำบลทุ่งหลวง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอนดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในรูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ประกอบการศึกษาแนวคิดวิเคราะห์จากทฤษฎีในเชิงเอกสาร
2. ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ 1) ศูนย์เรียนรู้สืบสานมโนราห์ ปักซี่ใต้ ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน และกรรมการ จำนวน 5 คน 2) ผู้นำชุมชน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และประชาชน จำนวน 5 คน และ 3) หน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย อบต. กรมพัฒนาชุมชน

กศน. รวมจำนวนทั้งสิ้น 15 คน โดยคัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งเป็นตัวแทนของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงและบทบาทต่อการพัฒนาอาชีพ และการศึกษาในระบบ ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ มีอายุมากกว่า 20 ปี และเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ และการศึกษาในระบบ ไม่ต่ำกว่า 5 ปี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 1 ชุด ที่สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดดังนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านการศึกษาในระบบด้านภาษา และด้านวิจัย จำนวน 5 ท่าน โดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งเป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended) เพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักธรรมในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ศักยภาพการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา และรูปแบบหลักธรรมกับการพัฒนาทักษะชีวิตในการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาชุมชนบ้านปากลาด มีขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และข้อค้นพบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต การประกอบอาชีพ การศึกษาในระบบ และชุมชนบ้านปากลาด 2) สรุปข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สังเคราะห์ (Content Synthesis) แนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง 3) สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง พร้อมทั้งทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านการศึกษาในระบบ ด้านภาษา และด้านวิจัย จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงตรงโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ได้เท่ากับ 0.67 - 1.00 (Srisaart, 2013) ได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach, 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดถือว่าแบบสัมภาษณ์มีคุณภาพนำไปใช้ได้ (Prasitratthasin, 2003) และจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ 4) นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้สร้างขึ้นไปสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis) เป็นการศึกษาข้อมูลและองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักธรรม ทักษะชีวิต การประกอบอาชีพ การศึกษาในระบบ และชุมชนบ้านปากลาด 2) โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งมีขั้นตอนโดยรวม ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบท การประกอบอาชีพ การศึกษาในระบบในชุมชนบ้านปากลาด

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการศึกษา แนวทาง หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับหลักธรรม ภาวนา 4 และทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 สร้างเครื่องมือในการวิจัย แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (In-depth interview) ตามกรอบแนวคิดข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร นำมาเป็นแนวคำถามที่ปรึกษา จากนั้นดำเนินการตรวจเครื่องมือวิจัย โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ตรวจเครื่องมือเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาหรือผ่านค่า IOC

ขั้นตอนที่ 4 ได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลพร้อมทั้งลงพื้นที่ ทำการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวบรวมเอกสาร และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักธรรมในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ศักยภาพการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา และรูปแบบหลักธรรมกับการพัฒนาทักษะชีวิตในการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาชุมชนบ้านปากลาด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ข้อมูลและองค์ความรู้ต่าง ๆ ซึ่งเป็นการค้นคว้าแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักธรรมภาวนา 4 และการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา 2) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบมี

โครงสร้าง จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended) ได้จำแนกข้อมูลจากจำนวนคนที่ตอบคำถามสัมภาษณ์ แต่ละข้อของแต่ละกลุ่ม แล้วใช้การจัดกลุ่มประเด็นข้อมูลในแต่ละด้านออกมา เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย 3) ได้ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลทั้งหมด สรุปผลการวิจัยด้วยการเรียบเรียง และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สามารถแสดงสะท้อนให้เห็นหลักธรรมกับการพัฒนาทักษะชีวิตในการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาชุมชนบ้านปากปลัด และ 4) นำเสนอรูปแบบหลักธรรมกับการพัฒนาทักษะชีวิตในการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาชุมชนบ้านปากปลัด เพื่อเป็นต้นแบบการพัฒนาทักษะชีวิตในการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาชุมชนบ้านปากปลัด

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. หลักธรรมกับทักษะชีวิตและศักยภาพการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในชุมชนบ้านปากปลัด นำเสนอ 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการนำหลักภavana 4 ใช้เป็นแนวทางกับทักษะชีวิต ได้แก่ 1) พัฒนากาย (กายภavana, การเจริญกาย) เป็นการพัฒนาความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางวัตถุ หรือทางกายภาพ รวมทั้งเทคโนโลยี เป็นการพัฒนาทักษะ การฝึกฝนการใช้ร่างกาย การใช้มือ ใช้อวัยวะ ให้มีความคล่องแคล่วชำนาญในการที่จะประกอบกรต่าง ๆ ซึ่งมุ่งหมายไปในทางอาชีพ 2) พัฒนาศีล (ศีลภavana, การเจริญศีล) คือ พัฒนาความประพฤติ พัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม เป็นการจัดระเบียบชีวิตของตนเองและการจัดระเบียบในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนการจัดระบบสังคมโดยการนำศีลกับวินัยมาประยุกต์ใช้ กล่าวคือ วินัยทำให้เกิดศีล ถ้ารักษาวินัยก็เป็นผู้มีศีล 3) พัฒนาจิต (จิตตภavana, การเจริญจิต) คือ ฝึกอบรมพัฒนาจิตใจ ให้เข้มแข็งมั่นคง เจริญองกามด้วยคุณธรรม เช่น มีเมตตากรุณา มีฉันทะ ขยันหมั่นเพียร อดทน มีสมาธิและสดชื่น เบิกบาน เป็นสุข ผ่องใส ทำให้เกิดการมองโลกในแง่ดีและมีปัญญา เป็นการพัฒนาสมรรถภาพจิตหรือสมรรถภาพของจิตใจ ให้จิตใจมีความเข้มแข็ง โดยจิตต้องมีสมรรถภาพ คือ จิตต้องมีสมาธิจึงจะทำงานได้ผลดี และ 4) พัฒนาปัญญา (ปัญญาภavana, การเจริญปัญญา) คือ ฝึกอบรมพัฒนาปัญญาให้เจริญองกาม จนเกิดความรู้แจ้งชัดตามความเป็นจริง โดยรู้เข้าใจสิ่งทั้งหลายตามที่มันเป็น คือ การรู้เท่าทัน เป็นการพัฒนาปัญญาในการนำเอาความรู้ข่าวสารข้อมูลไปประยุกต์ใช้และการนำมาใช้ในการแก้ปัญหา โดยใช้ในการสืบค้นเหตุปัจจัย และแยกแยะ วิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นตัวเอื้ออำนวยในการที่จะแก้ปัญหา และทำกิจการให้สำเร็จผลได้

1.2 ด้านทักษะชีวิต ได้แก่ 1) ทักษะการคิด การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีการพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์ การแยกแยะ การกล้าตัดสินใจโดยใช้การจัดการเรียนรู้จากชีวิตจริงมาเป็นแนวทางและการสอนให้รู้จักกับสุขภาวะทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ตลอดจนทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์ในการอยู่ร่วมกันในสังคมปัจจุบัน 2) ทักษะอารมณ์ การพัฒนาทักษะการรับมือ การจัดการกับอารมณ์ของตนเอง และการจัดการความเครียด เนื่องจากทักษะอารมณ์เป็นความสามารถของบุคคลในการดำเนินชีวิตประจำวันและเผชิญหน้าหรือจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม โดยต้องสามารถควบคุมอารมณ์ ความโกรธ ความกังวล การจัดการความเครียดได้ และ 3) ทักษะสังคม การพัฒนาทักษะการสื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดยอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี สามารถพึ่งตนเอง ภาคภูมิใจ ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง รวมถึงการนำเสนอมุมมองที่แตกต่างจากความคิดจากกระแสหลักสังคม ได้ปรับเปลี่ยนเจตคติที่มี และสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข

1.3 ด้านศักยภาพการประกอบอาชีพ มี 4 ฐาน ได้แก่ ฐานที่ 1 หุ่นจำลองโมโนร่าห์ เรียนรู้ผ่านวิธีการแต่งตัวโมโนร่าห์ ใช้การย่อส่วนให้มีขนาดเท่ากับตุ๊กตามาตกแต่งด้วยเครื่องลูกปัด เน้นการใช้จินตนาการในการสร้างผลงานให้ออกมาเป็นชิ้นงานที่มีเอกลักษณ์ไม่เหมือนใคร ฐานที่ 2 ชุดลูกปัดโมโนร่าห์ สร้างทักษะ

การร้อยลูกปัดและฝึกฝนออกแบบใช้สีสันทึบสวยงามเป็นการนำลูกปัดมโนราห์มาร้อยเป็นลวดลายต่าง ๆ ให้เกิดเป็นชุดสำหรับใส่การแสดง สายคอ และพวงกุญแจ เป็นต้น ฐานที่ 3 ฤๅหมสมุญไพโร การนำภูมิปัญญาและวัตถุดิบของชุมชนมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ด้วยสมุญไพโรพื้นบ้านที่หาง่าย เช่น ใบเตย ใบมะกรูด ตะไคร้หอม เป็นต้น นำมาหั่นชิ้นเล็กแล้วตากแดด จากนั้นนำมาผสมกับการบูรให้เกิดกลิ่นหอมมากขึ้น จากนั้นนำมาใส่ถุงผ้า แล้วตกแต่งด้วยเม็ดลูกปัดมโนราห์ ฐานที่ 4 การแปรรูปเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ เรียนรู้ขั้นตอน วิธีการ วัตถุดิบ เด็ก ๆ จะได้จับอุปกรณ์จริง ลงมือทำปฏิบัติจริง โดยการนำเมล็ดมะม่วงหิมพานต์มาทำความสะอาด แล้วนำไปคั่วด้วยไฟอ่อน ใส่เกลือชนิด ๆ ใส่ถุง แฝกเป็นแผงวางขายร้านขายของชำในชุมชนและนอกชุมชน ในบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและการแบ่งปันขนมกันชิม ซึ่งประธานศูนย์เรียนรู้สืบสานมโนราห์ปักษ์ใต้ ให้สัมภาษณ์ว่า “การให้ความรู้ข้อมูลเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีและความเข้าใจในประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษาและการพัฒนาทักษะชีวิตจึงมีความสำคัญ และควรส่งเสริมเพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักกับสุขภาวะทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ของตนเองและสามารถจัดการมันได้” (President of the Southern Manohra Heritage Learning Center, 2022) รองประธานศูนย์เรียนรู้สืบสานมโนราห์ปักษ์ใต้ ให้การสัมภาษณ์เพิ่มเติมว่า “การเรียนรู้ของเด็ก ๆ ทำให้รู้สึกว่าได้มีโอกาสได้เห็นพลังของคนที่พร้อมช่วยเหลือ เป็นความรู้ที่อบอุ่น และยังได้เห็นมุมมองใหม่ ๆ โดยเด็ก ๆ หลายคนมีความฝันที่จะสร้างธุรกิจของตัวเอง แต่มองไม่เห็นว่าจะหาทางไป แต่จากการเรียนรู้กิจกรรมเหล่านี้เหมือนกับไฟในตัวได้ถูกปลุกขึ้น ทั้งด้านการปรับเปลี่ยนทัศนคติ และกำลังใจ จนอยากลงมือทำงานจริง ๆ” (Director of the Southern Manohra Preservation Learning Center, 2022) ในส่วนของผู้นำชุมชน ให้สัมภาษณ์ว่า “การสอนทักษะชีวิตเป็นการสอนให้เด็กและเยาวชนรู้จักวิเคราะห์ที่มาของปัญหา การประเมินความเสียหายในผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง การแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหา การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง และการรู้จักตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมอย่างมีวิจารณญาณ” (Community Leader, 2022) และหน่วยงานภาครัฐให้สัมภาษณ์ว่า “การพัฒนาทักษะอาชีพที่เหมาะสมจะช่วยให้มีการพัฒนาหลักสูตรอาชีพที่มีความทันสมัย เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน และเหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ได้ต่อไป” (Government agencies, 2022)

สามารถอภิปรายได้ว่า ด้านหลักธรรม คือ หลักภavana 4 ใช้เป็นแนวทางกับทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในชุมชนบ้านปากกลัด ประกอบด้วย 1) พัฒนากาย (กายภavana, การเจริญกาย) เป็นการพัฒนาความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางวัตถุ หรือทางกายภาพ รวมทั้งเทคโนโลยี 2) พัฒนาศีล (ศีลภavana, การเจริญศีล) คือ พัฒนาคความประพฤติพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม 3) พัฒนาจิต (จิตตภavana, การเจริญจิต) คือ ฝึกกอบรมพัฒนาจิตใจ ให้เข้มแข็งมั่นคง เจริญองกามด้วยคุณธรรม เช่น มีเมตตากรุณา มีฉันทะขยันหมั่นเพียร อดทน มีสมาธิและสดชื่น เบิกบาน เป็นสุข ผ่องใส ทำให้เกิดการมองโลกในแง่ดี มีปัญญาพิจารณาตามความเป็นจริง และ 4) พัฒนาปัญญา (ปัญญาภavana, การเจริญปัญญา) คือ ฝึกกอบรมพัฒนาปัญญาให้เจริญองกาม ทำให้เกิดความรู้แจ้งชัดตามเป็นจริง โดยรู้เข้าใจและรู้เท่าทัน ในด้านทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในชุมชนบ้านปากกลัด ประกอบด้วย ทักษะการคิด โดยมีการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีการพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์ การแยกแยะ การกล้าตัดสินใจ ทั้งนี้ต้องรู้จักกับสุขภาวะทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ เพื่อสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมปัจจุบันกับผู้อื่นได้ ทักษะอารมณ์ โดยสามารถพัฒนาทักษะการรับมือ การจัดการกับอารมณ์ของตนเอง และการจัดการความเครียด ที่เกิดขึ้นกับตนเองและบุคคลได้อย่างเหมาะสม และทักษะสังคม โดยการพัฒนาทักษะการสื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เป็นการมองในมุมมองที่แตกต่าง ปรับเปลี่ยนเจตคติได้ และสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข สอดรับกับงานวิจัยของ Nokkaew (2019) ได้กล่าวถึงทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามการประเมินของครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมากประกอบด้วย ด้านทักษะสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการเพิ่มผลผลิตและความรู้รับผิดชอบ

และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความคิดริเริ่มและการชี้นำตนเองในส่วนของการประเมินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เนื่องจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถทำงานและดำรงชีวิตอยู่กับสภาพแวดล้อมและผู้คนที่มีความแตกต่างหลากหลายได้อย่างไม่รู้สึกรำคาญหรือแปลกแยก และสามารถยกระดับความฉลาดด้านสังคมและความฉลาดด้านอารมณ์ได้เป็นอย่างดี โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี รู้ว่าเมื่อไหร่ควรฟัง รู้ว่าเมื่อไหร่ควรพูดและมีการแสดงพฤติกรรมอย่างมีอาชีพมีการทำงานได้เป็นทีม รวมถึงเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี ซึ่งในส่วนของด้านศักยภาพการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในชุมชนบ้านปากลาด พบว่า เป็นการนำฐานข้อมูลชุมชนที่ได้จากการเรียนรู้มาส่งเสริมพัฒนาต่อยอดผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ ได้แก่ ฐานที่ 1 หุ่นจำลองมโนราห์ ฐานที่ 2 ชุดลูกปัดมโนราห์ ฐานที่ 3 ถุงหอมสมุนไพร และ ฐานที่ 4 การแปรรูปเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ ทั้งนี้ เป็นการนำภูมิปัญญาและวิถีชีวิตของชุมชนมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด และสร้างอาชีพมีรายได้ในการดำรงชีวิตต่อไป สอดรับกับงานวิจัยของ Phramaha Jakkaphan Jakawaro (2020) ได้กล่าวถึง การพัฒนาศักยภาพและเพิ่มโอกาสกับเยาวชนบนพื้นที่สูงทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการสร้างแหล่งเรียนรู้ ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านการแนะแนวทางการประกอบอาชีพ และด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน พบว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มโอกาสกับเยาวชนบนพื้นที่สูง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้ 1) ด้านการสร้างแหล่งเรียนรู้แนวทางการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มโอกาสกับเยาวชนบนพื้นที่สูง ในด้านการสร้างแหล่งเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา แนวทางการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มโอกาสกับเยาวชนบนพื้นที่สูง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) ด้านการแนะแนวทางการประกอบอาชีพ แนวทางการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มโอกาสกับเยาวชนบนพื้นที่สูงในด้านการแนะแนวทางการประกอบอาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ 4) ด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน แนวทางการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มโอกาสกับเยาวชนบนพื้นที่สูง ในด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ ควรมีแผนการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา โดยพิจารณาจากตัวนักเรียนและพื้นที่อาศัยของนักเรียนเป็นสำคัญ

2. รูปแบบหลักธรรมกับการพัฒนาทักษะชีวิตในการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาชุมชนบ้านปากลาด ตำบลทุ่งหลวง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นำเสนอ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านเทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยีในการทำงาน การใช้เครื่องมือสื่อสาร โทรคมนาคม การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสืบค้นข้อมูล ความปลอดภัยในการใช้อินเทอร์เน็ต และการรู้เท่าทันสื่อ ตลอดจนการเรียนรู้หลักการทำธุรกิจออนไลน์เบื้องต้น รวมถึงศิลปะในการดำเนินธุรกิจ เช่น หลักการตลาด แอปพลิเคชัน หลักการถ่ายภาพ รวมถึงการใช้ภาษาเพื่อดึงดูดลูกค้า 2) ด้านภาษา การใช้ภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจำเป็นต้องเริ่มต้นจากเจตคติที่ดีต่อการเรียนเป็นการกระตุ้นผู้เรียนและสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน และพัฒนาด้านการใช้ภาษาอังกฤษจึงจำเป็นต้องได้รับโอกาสฝึกฝนจากสถานการณ์จริง 3) ด้านหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การนำวิถีชีวิต ภูมิปัญญาของคนในชุมชนมาส่งเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริงด้วยการนำพื้นที่ว่างบริเวณบ้านมาปลูกสวนครัว เมื่อมีผลผลิตก็สามารถนำมารับประทานและจำหน่ายได้และการรักษาเมล็ดพันธุ์ การแลกเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ที่ต่าง ๆ 4) ด้านสังคมและชุมชน การนำเรื่องราวประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ภูมิปัญญาของคนในชุมชนมาจัดเรียนรู้ใช้รูปแบบการลงพื้นที่เรียนรู้ศึกษาเรื่องราวประวัติความเป็นมา ผ่านการสอบถาม สัมภาษณ์และนำมาวิเคราะห์สรุปเรียบเรียง และ 5) ด้านการประสานความร่วมมือของพลังเครือข่าย การสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบร่วมกันและการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับภาคีเครือข่ายโดยใช้ศูนย์เรียนรู้เป็นฐาน ซึ่งการสร้างเครือข่ายในการจัดการศึกษาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการของสังคมยุคใหม่ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ทุกมิติ เช่น ด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ดังนั้น การสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงานเป็นการสร้างความสัมพันธ์โดยใช้ศูนย์เรียนรู้เป็นฐาน ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการของสังคมยุคใหม่ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ทุกมิติ เช่น

ด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ดังผลการวิจัยของ Boonthongkaew (2020) ได้กล่าวถึง การพัฒนารูปแบบ การบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียน พบว่า มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย การบริหารงานหลัก 4 งาน คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป 2) กระบวนการ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ใช้วงจรการบริหารคุณภาพ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุง 3) ด้านผลผลิต นักเรียนมีทักษะอาชีพ ประกอบด้วย ทักษะในการทำงานและมีรายได้ระหว่างเรียน และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จ เป็นองค์ประกอบ ด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย การสร้างเครือข่าย การประสานงาน และผลการประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากรูปแบบและการพัฒนารูปแบบที่มีโครงสร้างและ เนื้อหาที่สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

องค์ความรู้ใหม่

สามารถสรุปรูปแบบการพัฒนาทักษะชีวิตในการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ชุมชนบ้านปากลาด ดัง Figure 1

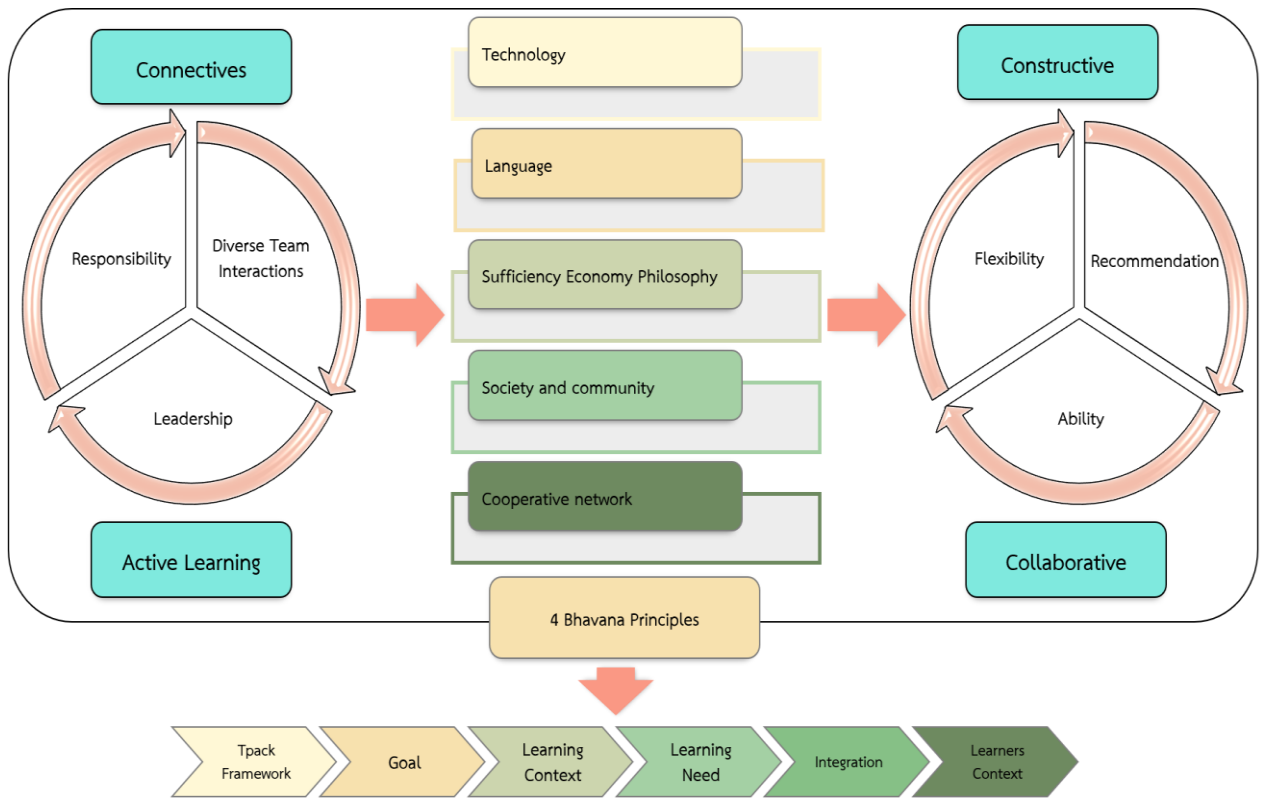

Figure 1 Moral Principles model for developing occupational life skills of children and youth in Non-Formal Educational system in Banpaklad community.

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้สรุปได้ว่า 1) หลักธรรมกับทักษะชีวิตและศักยภาพการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในชุมชนบ้านปากลาด ได้ใช้หลักท้าวานา 4 เป็นแนวทางกับทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในชุมชนบ้านปากลาด ประกอบด้วย พัฒนากาย (กายท้าวานา, การเจริญกาย) พัฒนาศีล (ศีลท้าวานา, การเจริญศีล) พัฒนาจิต (จิตท้าวานา, การเจริญจิต) และพัฒนาปัญญา (ปัญญาท้าวานา, การเจริญปัญญา) ในทักษะชีวิตและศักยภาพการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในชุมชนบ้านปากลาด

ด้านทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในชุมชนบ้านปากลัด ประกอบด้วย ทักษะการคิด การส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์ แยกแยะ การกล้าตัดสินใจ ทักษะอารมณ์ การส่งเสริมให้มีการรับมือ การจัดการกับอารมณ์ตนเอง และการจัดการความเครียดที่เกิดขึ้นกับตนเองและบุคคลอื่น และทักษะสังคม การส่งเสริมให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ปรับเปลี่ยนเจตคติได้ และสามารถอยู่ร่วมกับ บุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ในด้านศักยภาพการประกอบอาชีพ ได้แก่ ฐานที่ 1 หุ่นจำลองมโนราห์ ฐานที่ 2 ชุดลูกปัดมโนราห์ ฐานที่ 3 ถุงหอมสมุนไพร และฐานที่ 4 การแปรรูปเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ และ 2) รูปแบบ หลักธรรมกับการพัฒนาทักษะชีวิตในการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาชุมชน ได้แก่ 2.1) ด้านเทคโนโลยี 2.2) ด้านภาษา 2.3) ด้านหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2.4) ด้านสังคมและชุมชน และ 2.5) ด้านการประสานความร่วมมือของพลังเครือข่าย ดังนั้น ควรมีการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการให้สอดคล้องกับ วิถีชีวิต และการฝึกอบรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 และควรมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสร้างความรับผิดชอบร่วมของภาคสังคมทุกระดับตั้งแต่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสถานศึกษา และควรมี การพัฒนาหลักสูตรการส่งเสริมอาชีพให้ตอบสนองความต้องการของเด็ก/เยาวชน และชุมชนโดยเปิดโอกาส ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพื้นที่เรียนรู้ทักษะชีวิตศูนย์มโนราห์ปักษ์ใต้บ้านปากลัด ตำบล หุ่นหลวง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับทุนสนับสนุนการดำเนินงานจากมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม (มอส.) และกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ขอขอบพระคุณผู้รับผิดชอบโครงการคุณรัตนา ชูแสง คุณอรอุมา ชูแสง และคุณชานนท์ ปรีชาชาญ ประธานศูนย์ ในความอนุเคราะห์ข้อมูลต่อการศึกษาให้สำเร็จลุล่วง ตามวัตถุประสงค์ด้วยดี

References

- Boonthongkaew, S. (2020). The Development of School Administrative Model for Vocational Skill Development for Students in Schools Under Surat Thani Primary Educational Service Area Office, Region 2. [Master's dissertation, Suratthani Rajabhat University]. Education Administration: Theses. <http://ir.sru.ac.th/handle/123456789/823>.
- Bunruang, P. (2012). Lifelong education management. *Lifelong Education Journal*. 5(1), 3-7.
- Chittachot, Y. (2001). Life Skills: Skills for Developing Student Potential. *APHEIT JOURNAL*. 8(1), 1-9.
- Community Leader. (2022). Moral Principles model and developing of life skills in occupational of children and youth Non-Formal Educational system in Banpaklad community, Thung Luang Sub-district, Wiang Sa District, Surat Thani Province. (Rueangsri, W., Interviewer).
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). Harper Collins.
- Director of the Southern Manohra Preservation Learning Center. (2022). Moral Principles model and developing of life skills in occupational of children and youth Non-Formal Educational system in Banpaklad community, Thung Luang Sub-district, Wiang Sa District, Surat Thani Province. (Rueangsri, W., Interviewer).

- Government agencies. (2022). Moral Principles model and developing of life skills in occupational of children and youth Non-Formal Educational system in Banpaklad community, Thung Luang Sub-district, Wiang Sa District, Surat Thani Province. (Rueangsri, W., Interviewer).
- King Prajadhipok's Institute. (2019). Overcoming the challenges of Thai society. King Prajadhipok's Institute.
- Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (1996). Thai Tipitakas. Bangkok: MCU Press.
- Marger, M. N. (2005). Social inequality : Paterns & proceses. McGraw-Hill.
- Nokkaew, P. (2019). Life and career skills in the 21st century of secondary 3 (grade 9) students in Samut Prakan province. [Master's thesis, Rajamangala University of Technology Thanyaburi]. Thesis-TECHED. <http://www.repository.rmutt.ac.th/xmlui/handle/123456789/3711>.
- Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education. (2012). Handbook of basic education institute committees. Office of the Basic Education Commission.
- Phramaha Jakkaphan Jakawaro. (2020). Guidelines for the development of youth potential and educational opportunities on the highlands in Tak Province. Panya Panithan Journal. 5(1), 119-131.
- Prasitrathasin, S. (2003). Research methods in social science. Fueng Fah Printing Company.
- President of the Southern Manohra Heritage Learning Center. (2022). Moral Principles model and developing of life skills in occupational of children and youth Non-Formal Educational system in Banpaklad community, Thung Luang Sub-district, Wiang Sa District, Surat Thani Province. (Rueangsri, W., Interviewer).
- Sasin Graduate Institute of Business Administration of Chulalongkorn University. (2013). Research project on setting guidelines for Thai education development and preparation for the 21st century. Office of the Education Council Secretariat.
- Srisaart, B. (2013). Statistical Methods for Research Volume 2. Suweeriya Printing.
- Wasi, P. (1999). Vision of the learning process in the basic education core curriculum. Academic journals. 2(1), 8-11.

การประยุกต์ใช้หลักสี่ปายะ 4 ในการพัฒนาชุมชนสร้างสุขของชุมชนบ้านหนองหรั่ง
ตำบลบางรูป อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
AN APPLICATION OF SAPPAYA 4 IN HAPPINESS COMMUNITY DEVELOPMENT
OF BAN NONG RANG COMMUNITY, BANG RUP SUB-DISTRICT,
THUNG YAI DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

พระโกศล เขมรโต

Phra Kosol Khemrato

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Si Thammarat Campus,

Nakhon Si Thammarat, Thailand

Corresponding author E-mail: phrakosol.som@sbss.ac.th

Received 14 February 2023; Revised 4 June 2023; Accepted 7 June 2023

บทคัดย่อ

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์: การบริหารจัดการชุมชนให้น่าอยู่นับเป็นสิ่งสำคัญ สามารถเกื้อกูลในการสร้างสุขให้เกิดขึ้นในชุมชน ผู้นำชุมชนจะต้องเป็นตัวอย่างในการจัดบริเวณพื้นที่ในชุมชนให้สะอาด มีระเบียบ ร่มรื่นเป็นที่สัปปายะแก่ผู้พบเห็น โดยเฉพาะวัดในชุมชนจะต้องเป็นศูนย์กลางด้านจิตใจ มีการจัดบริเวณวัดให้เป็นสัดส่วนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพแวดล้อมของชุมชนบ้านหนองหรั่ง 2) ศึกษาหลักสี่ปายะ 4 ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท และ 3) การประยุกต์ใช้หลักสี่ปายะ 4 ในการพัฒนาชุมชนสร้างสุขของชุมชนบ้านหนองหรั่ง ตำบลบางรูป อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย: เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศาสนา หน่วยงานราชการในพื้นที่ ผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่ รวมจำนวน 25 รูป/คน คัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการวิจัย: พบว่า 1) สภาพแวดล้อมของชุมชนบ้านหนองหรั่ง จำเป็นจะต้องยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินการ มีเป้าหมาย สร้างกาย สร้างศีล สร้างจิต และสร้างปัญญา เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากความเห็นแก่ตัวของมนุษย์เป็นพื้นฐาน 2) หลักสี่ปายะ 4 ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท ซึ่งเป็นหลักธรรมชาติทั่วไปที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ต่อความเสื่อมความเจริญของบุคคล ถ้าบุคคลอาศัยอยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี ชีวิตก็จะมีแต่ความเจริญก้าวหน้า และการได้สิ่งที่เป็นสัปปายะจะช่วยส่งเสริมการปฏิบัติตนให้อยู่หลักธรรมคำสอนสามารถพัฒนากายและทางใจ และ 3) การประยุกต์ใช้หลักสี่ปายะ 4 ในการพัฒนาชุมชนสร้างสุขของชุมชนบ้านหนองหรั่ง ตำบลบางรูป อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จะต้องยึดหลักสี่ปายะในการพัฒนาคนให้เจริญงอกงามทางด้านกายและจิตใจ เพื่อให้การดำเนินชีวิตมีแก่นสาร และมีคุณค่าอย่างแท้จริงและยังเป็นหลักแห่งความดีในการประพฤติตนให้มีคุณภาพ มีความสุขอย่างยั่งยืนทั้งต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม

ความเกี่ยวข้องกับหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา: การประยุกต์ใช้หลักสี่ปายะ 4 ในการพัฒนาชุมชนบ้านหนองหรั่ง มีความเกี่ยวข้องในลักษณะของพระพุทธศาสนาประยุกต์ ได้แก่ เมื่อนำหลักสี่ปายะ 4

ไปรับใช้ในชุมชน ก็จะทำให้คนในชุมชนมีความสุข ทั้งกายและจิตใจ มีสถานเหมาะสมต่อการใช้ชีวิตประจำวัน มีพระสงฆ์ที่เป็นผู้นำชุมชนให้คำแนะนำและความรู้ในด้านต่าง ๆ มีอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย มีหลักธรรม คำสั่งสอนในการดำเนินชีวิตและสร้างสุขให้ตนเองและครอบครัว

สรุป: การประยุกต์หลักสี่ปายะ 4 ในการพัฒนาชุมชนสร้างสุข สามารถพัฒนาในเรื่องสถานที่ที่เป็นศาสนสถาน บ้านเรือนที่อยู่อาศัย ตลอดจนพื้นที่สาธารณะในชุมชนให้น่าอยู่ ร่มรื่น สะอาด ไม่พลุกพล่าน ซึ่งคนในชุมชนเมื่ออยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมก็จะทำให้ได้รับอาหารที่ถูกต้องอนามัย สะอาด มีสุขภาพแข็งแรง มีสุขภาพจิตที่ดี มีใจเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกัน มีความรักความสามัคคี และที่สำคัญคนในชุมชนก็มีหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาเพื่อดำเนินชีวิต ทำให้ชุมชนอยู่อย่างสงบสุข

คำสำคัญ: การประยุกต์, หลักสี่ปายะ 4, การพัฒนาชุมชน, สร้างสุขของชุมชน

Abstract

Background and Objectives: Community management that can produce livelihood and happiness is essential. Community leaders must set an example for keeping the community area clean, orderly, and shady for visitors. Exclusively, the temple in the community must be the center of the mind of the community. The temple area should be arranged in proportion so that it can be beneficial for oneself, family, community, and society. The purposes of this article were: 1) To study the environment of Ban Nong Rang community, Bang Rup Sub-district, Thung Yai district, Nakhon Si Thammarat Province; 2) To study the Sappaya 4 principle in Theravada Buddhism; 3) To apply the Sappaya 4 principle in development of the happiness community in Ban Nong Rang community, Bang Rup Sub-district, Thung Yai District, Nakhon Si Thammarat Province.

Methodology: The study employed a qualitative research method. Key informants include religious experts, government agencies, community leaders, and people in the area. Twenty-five persons were selected in total by the purposive sampling method. Research tools include structured in-depth interviews, Information collected from relevant documents, and in-depth interviews.

Main Results: The research results indicate that: 1) The environment of Ban Nong Rang community should adhere to the principles of Buddhism as a guideline to build and improve body, mind, discipline, and wisdom for solving problems caused by human selfishness in basis; 2) The Sappaya 4 Principles that appear in Theravada Buddhist scriptures is a general natural principle that influences the well-being of a person whether in decline or prosperity, if a person lives in a good environment that person will prosper and getting things that "comfortable in Dharma" (sappaya) will promote one's life to live according to the teachings of the Buddha to develop the body and mind; 3) The application of the Sappaya 4 principle in the development of the happiness community in Ban Nong Rang community, Bang Rup Sub-district, Thung Yai District, Nakhon Si Thammarat Province. The Sappaya 4 principle should be used in developing people to prosper physically and mentally to make their life full of purpose and value. The Sappaya 4 principle also makes people live their life with sustainable happiness for themselves, their community, and their society.

Involvement to Buddhadhamma: The application of the Sappaya 4 principle in the development of the community in Ban Nong Rang is related to Applied Buddhism, indicating that when the Sappaya 4 principle is applied to the community, it makes people in the community delighted both in body and mind. Happiness can prosper when there is a suitable place for everyday life. Happiness can prosper when there are monks who lead the community and give advice and knowledge in various fields. Happiness can prosper when there are foods that are beneficial to the body. Happiness can prosper when there are teachings for the basis of living and creating happiness for people and their family.

Conclusions: The application of the Sappaya 4 principles in community development can create happiness and religious places, residential houses, as well as public areas in the community to be nice, shady, clean, and not crowded. When people in the community are in the right places, they will receive food that is hygienic and clean then they live with a healthy body with good mental health, they become generous and help each other, creating love, unity, and most importantly, people in the community will live in the teachings of Buddhism and make a peaceful community.

Keywords: Application, Sappaya 4, Development, Happiness Community

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันถูกรอบงำด้วยกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ทางความคิด และภูมิปัญญาตะวันตก จนตกเป็นทาสของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม วัตถุนิยมและบริโภคนิยม ตลอดจนกระแสความทันสมัยที่มาจากโลกตะวันตกและมีอิทธิพลครอบคลุมทั่วโลก คนไทยและสังคมไทยได้ถูกระแสเหล่านี้ผลักดันให้ปรับเปลี่ยนความคิด คุณค่า และความเชื่อเกี่ยวกับชีวิต จนก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ พร้อมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ของโลกที่ผันแปรไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งล้วนมีผลกระทบต่อพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน จึงเป็นเหตุให้ “สังคมมีปัญหา การพัฒนาไม่ยั่งยืน” ชุมชนเป็นสังคมขนาดกลางที่เชื่อมโยงสังคมขนาดเล็ก คือ บ้าน โรงเรียน กับสังคมใหญ่ คือ ประเทศชาติและโลก ชุมชนมีทั้งบุคคล องค์ความรู้ และสถานที่ที่สามารถให้การศึกษา ในการพัฒนาคนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพชุมชน หรือท้องถิ่นจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่เป็นอยู่ในสังคมนั้น ๆ จะมีวิถีชีวิตตามสภาพของแต่ละท้องถิ่น สามารถนำเอาทรัพยากรในท้องถิ่นนั้น ๆ มาใช้ได้อย่างมีคุณค่า เกิดประโยชน์และรู้จักวิถีการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่กับชุมชน สิ่งที่มีคุณค่าต่อการดำรงวิถีชีวิตที่แท้จริง นั่นคือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่ได้สั่งสมจากประสบการณ์ของคนในชุมชนมาเป็นเวลานาน มีการเชื่อมโยงศาสตร์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน มีการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่งด้วยวิธีการที่ง่ายและเหมาะสมตามสภาพของแต่ละท้องถิ่น หากพิจารณาอย่างรอบด้านแล้ว พบว่า ชุมชนในยุคปัจจุบันมีความอ่อนแอ เนื่องจากขาดวัฒนธรรมในความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทร ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความรักความหวงแหนในชุมชนน้อยลง เกิดการเปลี่ยนแปลงในชุมชนทุก ๆ ด้าน รวมทั้งสภาพปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย การแก้ไขปัญหานั้นทำได้ยากขึ้น ศักยภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้หายไป ชุมชนจึงขาดรากฐานในการพัฒนาตนเอง แต่ในทางตรงข้ามชุมชนที่มีศักยภาพในการพึ่งพาตนเอง ได้อาศัยวัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรมความเชื่อและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในชุมชน มีจิตวิญญาณผูกพันกัน มีความรักใคร่สามัคคีช่วยเหลือแบ่งปันกัน สามารถควบคุมและจัดการปัญหาท้องถิ่นด้วยภูมิปัญญาของตนเองในด้านต่าง ๆ เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง พร้อมรับผลกระทบจากภายนอกได้ (Dulyakasem & Ngamwittayapong, 1997)

ทั้งนี้ การใช้ชีวิตของคนในสังคมปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป การใช้ชีวิตที่เร่งด่วนและความสะดวกสบายจากเทคโนโลยีทำให้คนส่วนใหญ่ละเลยการดูแลสุขภาพตนเอง เมื่อเจ็บป่วยจึงเริ่มเข้าสู่กระบวนการรักษาโรค และค้นหาหนทางว่าทำอะไรให้มีสุขภาพดี ทั้งที่แท้จริงแล้วเรื่องสุขภาพไม่มีใครดูแลตัวเราได้ดีเท่ากับเราดูแลตัวเอง ถือเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องทำให้ตนเองมีสุขภาพที่ดีโดยการดูแลสุขภาพตนเอง การจัดการสภาวะแวดล้อมให้อึดต่อการมีสุขภาพดี และให้ความร่วมมือกับมาตรการของสังคม จึงได้เกิดนโยบายส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคด้วยการสร้างเครือข่ายความรู้ด้านสุขภาพโดยเสริมสร้างศักยภาพประชาชนในการดูแลสุขภาพตนเองขยายจากชุมชนสู่ครัวเรือน เพื่อช่วยดูแลสุขภาพคนในครอบครัวให้ครอบครัวให้ครอบครัวครอบครัวตนเองและกลับมาพึ่งตนเองได้ คนในแต่ละครอบครัว คือ คนที่ดีที่สุด เหมาะสมที่สุดที่จะทำหน้าที่ในการดูแลสุขภาพครอบครัวของตนเอง เรื่องระบบสุขภาพจึงควรเริ่มจากระดับครอบครัว เพื่อวางรากฐานและหล่อหลอมพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัวจนเกิดเป็นวัฒนธรรมสุขภาพ เกิดการดูแลและจัดการสุขภาพของตนเองของแต่ละคน การดูแลจัดการสุขภาพของครอบครัวและเชื่อมต่อการดูแลจัดการสุขภาพของชุมชน ดูแลตนเองแล้วส่งต่อไปดูแลครอบครัวเป็นวัฒนธรรมของการพึ่งพาอาศัยกันและกัน เกิดชุมชนที่เข้มแข็งไม่ใช่แค่เรื่องสุขภาพ แต่รวมถึงด้านอื่น ๆ ทั้งกาย ใจ เงิน ในการสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนที่มีความสุข จะปรับวิถีคิดและวิถีการดำเนินชีวิตมีกระบวนการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนของคนในชุมชน โดยใช้ฐานการเรียนรู้บนฐานการดำเนินชีวิตเป็นการเอาปัญหาที่คนในชุมชนมองร่วมกันเป็นตัวตั้ง ซึ่งในกระบวนการตำบลจัดการคุณภาพชีวิต คือ การตั้งประเด็นเพื่อพัฒนาตนเองหรือเพื่อแก้ไขปัญหาตนเองเป็นความรู้ในเชิงปฏิบัติที่เกิดจากการมีส่วนร่วม และความสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่เน้นการแบ่งปันเอื้อเฟื้อและการอยู่ร่วมกัน จากการที่คนในชุมชนเกิดความรู้สึกว่าร่วมในชะตากรรมเดียวกันต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเป็นความผูกพันระหว่างคนในชุมชน อาทิ การช่วยเหลือดูแลผู้ด้อยโอกาสในชุมชน การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ หรือกองทุนในชุมชน การจัดการขยะ การวางแผน เพื่อป้องกันแก้ไขโรคต่าง ๆ ในชุมชน ฯลฯ เหล่านี้เป็นการทำให้คนในชุมชนได้รู้จักศักยภาพตนเองและชุมชน และรู้จักที่จะบริหารจัดการเรื่องในชุมชนของตนเอง (Tansakul, 2019)

การพัฒนาชุมชนเข้มแข็งในสังคมไทยนั้น หากตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของคนด้วยการเพิ่มกิจกรรมที่สามารถพัฒนาจิตใจของคนให้มีความรู้ผิดชอบ รู้ดีหรือรู้ชั่ว ที่ปัจเจกบุคคลแล้ว ส่วนทางสังคมมีการบูรณาการหลักทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ มีการเปิดโอกาสการพัฒนาศักยภาพและการให้ความรู้ การมีส่วนร่วมเป็นไปอย่างเสมอภาคแก่คนในชุมชนการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งในสังคมไทย จึงต้องประกอบด้วยองค์ความรู้ในด้านพัฒนาชุมชนที่สำคัญ ได้แก่ คนในชุมชน สิ่งแวดล้อม วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และยุทธศาสตร์กลยุทธ์ในวิธีการพัฒนา และกระบวนการพัฒนาต้องได้รับความช่วยเหลือจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือความช่วยเหลือจากรัฐบาลและภาคเอกชน โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ การพัฒนาชุมชนให้มีคุณภาพทางจิตใจ พฤติกรรม และปัญญาด้วยพุทธบูรณาการ คือ หลักธรรมที่มีประสิทธิภาพ และทรงประสิทธิภาพ หากประยุกต์เข้ากันอย่างลงตัว พุทธบูรณาการจึงจะสามารถทำให้การพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งทางโลกและทางธรรมคู่ขนานกันไป เพื่อพัฒนาชุมชนในสังคมไทยให้เข้มแข็ง และให้มีคุณภาพทั้งคน สิ่งแวดล้อม มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นไปอย่างมีกระบวนการ เน้นการพึ่งพาตัวเองและการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ดังนั้น สิ่งสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาชุมชนเข้มแข็งเกิดขึ้นในสังคมไทยได้นั้น ต้องอาศัยการปรับเปลี่ยนแนวคิดของชุมชนเพื่อที่จะร่วมกันนำพาชุมชนออกจากวิกฤติให้ได้ ก็ต้องปรับเปลี่ยนแนวความคิดของชุมชนให้ได้ โดยที่เปลี่ยนจากชุมชนที่เคยลดทอนศักยภาพกลายเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ด้วยเกษตรแบบพึ่งพาตนเอง รวมถึงการบูรณาการหลักธรรมประยุกต์ใช้ควบคู่กันไปจะทำให้คุณภาพของคนในชุมชน มีพลังสามัคคีเป็นปีกแผ่นก็สามารถทำให้ชุมชนมีการพัฒนาจัดการตนเองและนำไปสู่การพึ่งพาตนเองเป็นทางออกของปัญหาวิกฤติสังคมได้ในที่สุด (Khuras, 2018)

ดังนั้น จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว จึงสนใจที่จะศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสี่ปายะ 4 ในการพัฒนาชุมชนสร้างสุขของชุมชนบ้านหนองหรั่ง ตำบลบางรูป อำเภอกู่ใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมของชุมชน ศึกษาหลักสี่ปายะ 4 ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท และประยุกต์ใช้หลักสี่ปายะ 4 ในการพัฒนาชุมชนสร้างสุขของชุมชนบ้านหนองหรั่ง ตำบลบางรูป อำเภอกู่ใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยการขับเคลื่อนด้วยหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาเถรวาทแก่พุทธศาสนิกชน ตามหมวดธรรมต่าง ๆ นำมาถอดบทเรียนองค์ความรู้สู่สาธารณะ ได้แก่ 1) วัดบางวงศ์ ตำบลบางรูป อำเภอกู่ใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) หมู่บ้านหนองหรั่ง ตำบลบางรูป อำเภอกู่ใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 3) โรงเรียนวัดวิสุทธิวงศ์ ตำบลบางรูป อำเภอกู่ใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาสภาพแวดล้อมของชุมชนบ้านหนองหรั่ง ตำบลบางรูป อำเภอกู่ใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช หลักสี่ปายะ 4 ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท และการประยุกต์ใช้หลักสี่ปายะ 4 ในการพัฒนาชุมชนสร้างสุขของชุมชนบ้านหนองหรั่ง ตำบลบางรูป อำเภอกู่ใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Field Research) ในรูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ประกอบการศึกษาแนวคิดวิเคราะห์จากทฤษฎีในเชิงเอกสาร
2. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศาสนา จำนวน 3 รูป หน่วยงานราชการในพื้นที่ จำนวน 7 ท่าน ผู้นำชุมชน จำนวน 5 ท่าน ประชาชนในพื้นที่ จำนวน 10 ท่าน จำนวน 25 รูป/คน ได้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (In-depth interview) ที่สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้สัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านศาสนา และการพัฒนาชุมชนบ้านหนองหรั่ง และผู้มีประสบการณ์สนับสนุนในการพัฒนาชุมชนบ้านหนองหรั่ง โดยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างที่แน่นอน (Structured Interview) ซึ่งเป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended) เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของชุมชนบ้านหนองหรั่ง หลักสี่ปายะ 4 ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท และการประยุกต์ใช้หลักสี่ปายะ 4 ในการพัฒนาชุมชนสร้างสุขของชุมชนบ้านหนองหรั่ง ตำบลบางรูป อำเภอกู่ใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เป็นการวิเคราะห์หลักการแนวคิดทฤษฎีและข้อค้นพบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสี่ปายะ 4 ในการพัฒนาชุมชนสร้างสุข ชั้นปฐมภูมิ (Primary Source) คือ คัมภีร์พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2539 และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) คือ หนังสือ ตำรา เอกสาร วารสาร วิทยานิพนธ์ บทความ และงานวิชาการอื่น ๆ รวมถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องศึกษา 2) นำข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์มาสังเคราะห์ (Content synthesis) แนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เพื่อใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) 3) สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) พร้อมทั้งทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) (Cronbach, 1990) การตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาสามารถกระทำโดยนำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่า แบบสัมภาษณ์แต่ละข้อมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่อย่างไร ถ้ามีความสอดคล้องผู้เชี่ยวชาญจะให้ค่าเป็น “+1” แต่ถ้าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าแบบสัมภาษณ์ข้อนั้นไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์จะให้ค่าเป็น “-1” และในกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญ

ไม่แน่ใจว่าแบบสัมภาษณ์ข้อนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ก็จะให้ค่าเป็น “0” และ 4) นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้สร้างขึ้นไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศาสนา และการพัฒนาชุมชน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) โดยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis) เป็นการศึกษาข้อมูลและองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักสี่ปายะ 4 ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท 2) การสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเชิงลึกความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านศาสนา และการพัฒนาชุมชน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยจะศึกษาสภาพแวดล้อมของชุมชนบ้านหนองหรั่ง

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษา แนวทาง หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับหลักสี่ปายะ 4 ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยจะทำการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ตามกรอบแนวคิดข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร นำมาเป็นแนวคำถาม จากนั้นดำเนินการตรวจเครื่องมือวิจัย โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบเครื่องมือเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา ตลอดจนภาษาที่ใช้เพื่อความเที่ยงตรงและถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 4 ผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาข้อมูลพร้อมทั้งลงพื้นที่ เพื่อทำการสัมภาษณ์โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ Key Informants จำนวน 25 ท่าน รวบรวมเอกสาร และข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักการ วิธีการในการประยุกต์ใช้หลักสี่ปายะ 4 ในการพัฒนาชุมชน สร้างสุขของชุมชนบ้านหนองหรั่ง ตำบลบางรูป อำเภอบึงใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขั้นตอนที่ 5 ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสำรวจด้วยแบบสอบถามและที่ได้จากการสัมภาษณ์ในเชิงลึก และจากเอกสารทั้งหมด โดยสรุปผลการวิจัยด้วยการเรียงเรียงเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ตามกรอบแนวคิดหลักสี่ปายะ 4 ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท

ขั้นตอนที่ 6 ผู้วิจัยจะนำเสนอแนวการประยุกต์ใช้หลักสี่ปายะ 4 ในการพัฒนาชุมชน สร้างสุขของชุมชนบ้านหนองหรั่ง ตำบลบางรูป อำเภอบึงใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อข้อสรุปที่เป็นข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักสี่ปายะ 4 ในการพัฒนาชุมชนสร้างสุข

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1) วิเคราะห์สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลและองค์ความรู้ต่าง ๆ ซึ่งเป็นการค้นคว้าแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสี่ปายะ 4 ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท การประยุกต์ใช้หลักสี่ปายะ 4 ในการพัฒนาชุมชน และการพัฒนาชุมชนสร้างสุข และ 2) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศาสนา และการพัฒนาชุมชน โดยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างที่แน่นอน (Structured Interview) ซึ่งเป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended) ผู้วิจัยได้จำแนกข้อมูลจากจำนวนคนที่ตอบคำถามสัมภาษณ์ แต่ละข้อของแต่ละกลุ่ม แล้วใช้การจัดกลุ่มประเด็นข้อมูลในแต่ละด้านเพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. สภาพแวดล้อมของชุมชนบ้านหนองหรั่ง ตำบลบางรูป อำเภอบึงใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร คือ ทำสวนยางพารา ทำนา รับจ้าง ส่วนอาชีพรอง ได้แก่ การเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ค้าขายและทำการประมงตามแหล่งน้ำธรรมชาติ สำหรับราคาผลผลิตนั้นเกษตรกรไม่สามารถกำหนดราคาได้เอง ต้องอาศัยพ่อค้าคนกลางในการค้าขาย จึงทำให้มีรายได้ต่ำ และราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียว ไม่มีอาชีพเสริม เนื่องด้วยสภาพภูมินิเวศที่มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่ตำบลบางรูป มีทั้งแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ เช่น แม่น้ำไหลผ่าน ห้วย หนอง คลอง บึง และแหล่งน้ำที่ได้พัฒนา ปรับปรุงขุดลอก

จากแหล่งน้ำธรรมชาติ เพิ่มเติมให้เป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่สำหรับเก็บกักน้ำเพื่อการเกษตรในหมู่บ้าน/ตำบล ได้แก่ อ่างเก็บน้ำของหมู่บ้าน สระน้ำของหมู่บ้าน ในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่จนถึงปัจจุบัน มีทั้งด้านดนตรีและศิลปะพื้นบ้าน ได้แก่ มโนราห์ เพลงบอก มวยไทย ด้านงานฝีมือ ได้แก่ การแกะสลักไม้เป็นรูปทรงต่าง ๆ จักสานไม้ไผ่ สานกระจูด และด้านอาชีพเกษตร ขำกล้าไม้ เพาะเลี้ยงยางงูและพืชเกษตรอื่น ๆ เป็นต้น สำหรับภาษาถิ่นที่ใช้กันในพื้นที่ตำบลบางรูปเป็นภาษาท้องถิ่นของคนใต้ ทั้งนี้ยังมีการพัฒนา บุรณะ และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมเดิมที่มีอยู่แล้ว ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในเชิงกลุ่มพื้นที่ที่มีศักยภาพสามารถเชื่อมโยงธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชน ดังนั้น การวางแผนเพื่อการพัฒนาชุมชนโดยการนำหลักธรรมมาใช้ย่อมทำให้ชุมชนเกิดพัฒนาจิตใจ ทำให้คนในชุมชนเกิดความผาสุกทางด้านจิตใจ เพราะความสุขของชุมชนต้องพัฒนาชุมชนด้านบุคคลให้มีความรัก ความสามัคคี ช่วยเหลือยามมีความทุกข์ โดยการเน้นให้ผู้นำในชุมชนมีคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของคนในชุมชน เนื่องจากการนำแนวคิดและหลักการคำสอนของพระพุทธเจ้าเปรียบเสมือนเป็นอัจฉริยภาพแห่งศาสตร์ในด้านการดำรงชีวิตของมนุษย์สามารถใช้เป็นกรอบในการอธิบายถึงปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้งชัดเจน และมีการโยงโยนในมิติต่าง ๆ สัมพันธ์สอดประสานกันอย่างเป็นระบบ อันเป็นแนวคิดที่ก้าวล่วงข้อจำกัดแห่งกาลเวลา ซึ่งมีความทันสมัยแม้อยู่ในปัจจุบันกาล ในการจะสร้างความสุขให้เกิดขึ้นในชุมชนจะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย กำหนดให้ชีวิตมีสันติสุข บุคคลจะต้องกำหนดเป้าหมายในชีวิตให้ชัดเจนและมีความตั้งใจว่าจะดำเนินชีวิตของตนตามแบบที่กำหนดไว้ให้ได้ ซึ่งการกำหนดให้มีชีวิตที่เกิดความสันติสุขต้องประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ประการ คือ ความศรัทธาในศาสนาที่ตนนับถือ การมีความคิดที่เป็นอิสระและการมีความรักต่อเพื่อนมนุษย์และสรรพสิ่งทั้งหลาย มีหลักเศรษฐกิจที่พอเพียงที่เศรษฐกิจในชุมชนเป็นเรื่องพื้นฐานของความสุขในทุก ๆ ระดับ สอดรับกับงานวิจัยของ Phramaha Suthit Apakaro et al. (2015) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างและพัฒนาตัวชี้วัดความสุขของประชาชนตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา ที่พบว่า ความสุข 10 ชั้นในพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย 1) กามสุข สุขเนื่องด้วยกาม ได้แก่ ความสุขโสมนัสที่เกิดขึ้นด้วยอาศัยกามคุณ 5 2) ปฐมฌานสุข สุขเนื่องด้วยปฐมฌาน ซึ่งวัดจากกามและอกุศลกรรมทั้งหลาย ประกอบด้วยวิจิต วิจาร์ ปีติ สุข และเอกัคคตา 3) ทุตติฌานสุข สุขเนื่องด้วยทุตติฌาน ซึ่งประกอบด้วยปีติ สุข และเอกัคคตา 4) คติยฌานสุข สุขเนื่องด้วยคติยฌานสุข ซึ่งประกอบด้วยสุขและเอกัคคตา 5) จตุตถฌานสุข สุขเนื่องด้วยจตุตถฌาน ซึ่งประกอบด้วย อุเบกขาและเอกัคคตา 6) อากาสกัญญาตนสมาบัติดีสุข สุขเนื่องด้วยอากาสกัญญาตนสมาบัติ ซึ่งล่วงพ้นรูปสัญญาได้โดยสิ้นเชิง ปฏิขสัญญา ล่วงลับไปหมด ไม่มนสิการนันทตสัญญา นิกถึงแต่อวาคอันอนันต์เป็นอารมณ์ 7) วิญญาณัญญาตนสมาบัติดีสุข สุขเนื่องด้วยวิญญาณัญญาตนสมาบัติ ซึ่งคำนึงวิญญาณอันอนันต์เป็นอารมณ์ 8) อากิญจัญญาตนสมาบัติดีสุข สุขเนื่องด้วยอากิญจัญญาตนสมาบัติ ซึ่งคำนึงภาวะที่ไม่มีอะไรเลยเป็นอารมณ์ 9) เนวสัญญานาสัญญาตนสมาบัติดีสุข สุขเนื่องด้วยเนวสัญญานาสัญญาตนสมาบัติ อันถึงภาวะที่มีสัญญาก็ไม่ใช่ ไม่มีสัญญาก็ไม่ใช่ และ 10) สัญญาเวทิตนโรธสมาบัติดีสุข สุขเนื่องด้วยสัญญาเวทิตนโรธสมาบัติ อันถึงภาวะที่ดับสัญญาและเวทนาทั้งหมด

2. หลักสัปายะ 4 ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท พระพุทธเจ้าได้ตรัสถึงหลักสัปายะ ซึ่งพระอรธกถาจารย์ได้อธิบายเพิ่มเติมไว้ว่า คือ กาลที่ได้รับสัปายะความเหมาะสม 4 ประการ คือ ธรรมเป็นที่สะดวกสบายแก่การเจริญปัญญา มีอาหารสัปายะ (โภชนาสัปายะ) เสนาสนะสัปายะ (อาวาสสัปายะ) บุคคลสัปายะและธัมมัสสวนสัปายะ (ภัสสะสัปายะ) ซึ่งหลักสัปายะจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนสร้างสุขและเพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของหลักสัปายะกับการพัฒนาชุมชน ผู้วิจัยจึงกล่าวถึงหลักสัปายะ 4 เพื่อการพัฒนาชุมชนสร้างสุข ดังนี้ 1) อาวาสสัปายะ ความที่ปรากฏในพระไตรปิฎกที่กล่าวถึงสิ่งแวดล้อมที่มีความเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตมนุษย์และธรรมชาติรอบ ๆ ตัวไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต สงบ ปลอดภัย ไม่พลุกพล่าน พระผู้มีพระภาคทรงแนะนำให้ภิกษุทั้งหลายปลีกวิเวก ปฏิบัติอยู่คนเดียว ที่เรือนว่างบ้าง โคนไม้บ้าง

ในถ้าบ้าง บนเขาบ้าง หรือถ้าอยู่ในวัดควรปลูกกุฏิห่างกันพอประมาณไม่ควรมองเห็นกันเพื่อไม่รบวกัน เป็นนการกล่าวถึงสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการบำเพ็ญเพียรเพื่อฝึกตนให้บรรลุธรรมหรือถิ่นที่อยู่ที่เหมาะสม

2) อาหาระสัปปายะ คือ อาหารที่เหมาะสม ถูกกับร่างกาย เกื้อกูลต่อสุขภาพ และฉ้นไม่ยาก อาหารที่เหมาะสม ย่อยง่าย ทำให้ร่างกายกระปรี้กระเปร่าปราศจากนิวรรณ์ ส่งเสริมต่อการปฏิบัติธรรมเจริญสมาธิภาวนา นอกจากอาหารแล้วคิลานะปัจจัยเภสัชบริขารก็เป็นสัปปายะ คือ เภสัช 5 ชนิด ได้แก่ เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย เป็นสัปปายะสำหรับภิกษุผู้เจ็บไข้ รักษาไม่ให้อาพาธ ที่จะบ้นทอนชีวิตได้ชองเกิดขึ้น คอยประคับประคองชีวิต ให้ดำรงอยู่นาน เป็นเครื่องป้องกันโรค บำบัดโรคที่ทำให้เกิดทุกข์เวทนา เนื่องจากธาตุกำเริบให้หายไป อาหารและเครื่องบริโภคที่ถูกใจพอใจ ถูกกับร่างกาย เกื้อกูลต่อสุขภาพ ฉ้นไม่ยาก เป็นที่สมควรแก่การบริโภคของโยคาวจร เพราะมีส่วนช่วยส่งเสริมสนับสนุนหรือบ้นทอนสภาพจิตใจ ตามหลักพระพุทธศาสนา กล่าวถึงหลักการบริโภค ต้องมีปัญญาเป็นตัวชี้ นำ มิใช่เป็นการบริโภคด้วยอารมณ์ความรู้สึกหรือค่านิยมทางสังคมแบบขาดปัญญา

3) บุคคลสัปปายะ คือ บุคคลที่ถูกกันเหมาะสมกัน เช่น ไม่มีคนร้าย มีแต่ท่านผู้ทรงคุณธรรม ทรงภูมิปัญญาเป็นที่ปรึกษา เป็นผู้เกื้อกูลอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้มีอุปนิสัยเข้ากันได้ดีทั้งผู้เป็นศิษย์และอาจารย์ ในคัมภีร์ปรกณวิเสส วิสุทธิมรรค อธิบายไว้ว่า บุคคลสัปปายะ คือ บุคคลที่ไม่สมควรเข้าไปสนทนาปราศรัยในขณะที่กำลังปฏิบัติอยู่นั้น ได้แก่ บุคคลผู้มากไปด้วยการทำกายให้มันคงชอบ บำรุงประคบประหงมตบแต่งร่างกาย (กายทพหิพหุโล) มีปกติ พุดติรัจฉานกถา 32 (ติรัจฉานกถิก) เป็นอสัปปายะ เพราะว่าเขามีแต่จะทำให้เรอเศร้าหมอง ดุจน้ำโคลนทำน้ำใส ให้ขุ่นไป ฉะนั้น เพราะอาศัยบุคคลเช่นนั้น สมบัติยอมเสื่อม ดุจสมบัติของภิกษุหนุ่มผู้อยู่ ณ โภกิบรรพตวิหาร เสื่อมเพราะอาศัยบุคคลเช่นนั้น ส่วนบุคคลสัปปายะ บุคคลที่สมควรเข้าไปสนทนาปราศรัยในขณะที่กำลังปฏิบัติ อยู่ นั้น ได้แก่ บุคคลที่เป็นผู้ไม่พุดติรัจฉานกถา (อติรัจฉานกถิก) ถึงพร้อมด้วยศีลคุณ สมาธิคุณ ปัญญาทิคุณ (ศีลาทิคุณสมปนโน) ซึ่งโยคาวจรได้อาศัยแล้ว เป็นเหตุทำให้จิตที่ยังไม่เป็นสมาธิยอมจะเป็นสมาธิหรือจิตที่เป็นสมาธิแล้วจะตั้งมั่นยิ่งขึ้น เกิดความสงบเยือกเย็นผ่องใสได้โดยแท้ และ 4) ธรรมสัปปายะ คือ การพุดคุยสนทนา ธรรมที่เหมาะสม พุดแต่พอประมาณ เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้อง เมื่ออยู่ในถิ่นที่เหมาะสมแวดล้อมด้วยผู้ทรงความรู้ ทรงคุณธรรม ทักษะสัปปายะยอมเกิดขึ้นด้วย นั้นหมายถึง เป็นการให้ความรู้ทั้งในด้านการปฏิบัติธรรม หลักพุทธธรรม การเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย หลักการพุด 3 ประการ คือ 1) การพุดที่ไม่เป็น วจิสูจจริต เป็นการพุดแต่เรื่องไม่จริง พุดคำหยาบ คำพุดที่ยุแหยให้คนแตกแยกกัน และคำพุดไร้สาระ มิได้หาประโยชน์แก่พัฒนาชุมชนเพื่อสร้างสุขให้เกิดขึ้น 2) การพุดที่เป็นวจิสูจจริต หรือสัมมาวาจา คือ การพุดที่ชอบ ถูกต้อง ประกอบด้วยหลักการ 4 ประการ คือ คำพุดที่เป็นจริง สุภาพ ไพเราะ อ่อนหวาน ส่งเสริมให้คนปรองดอง สามัคคี เป็นเรื่องที่มีสาระประโยชน์ที่ส่งเสริมสติปัญญาแก่คนในชุมชนเพื่อให้เกิดความสามัคคี และ 3) การพุดที่เป็น สุภาชิต เป็นคำพุดที่ถูกกาลเทศะ เป็นคำพุดที่พุดออกไปอย่างเหมาะสมกับเวลาและสถานที่ คำพุดที่เป็นจริง คำพุด ที่สุภาพ คำพุดที่มีประโยชน์ และคำพุดด้วยเมตตา คือ ความรัก ความปรารถนาดีต่อกัน ดังนั้น หลักสัปปายะจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนสร้างสุขและเพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของหลักสัปปายะกับการพัฒนาชุมชน โดยนำเอาหลักการของสัปปายะ นำไปบริหารจัดการทั้งในด้านการจัดสถานที่ให้น่าอยู่ น่าอาศัย จัดที่อยู่ เป็นที่สบาย คือ ทำวัด บ้าน และชุมชนให้เป็นอาราม เปรียบเสมือนนรมณีสถาน ที่รื่นรมย์เจริญตาเจริญใจแก่คน ในชุมชน โดยให้ วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนด้านจิตใจ และยังเป็นแบบอย่างในการแบ่งพื้นที่ให้ชัดเจนเป็นสัดส่วน มีการปลูกต้นไม้ให้ร่มเงา รมรื่นดูเป็นธรรมชาติ นับว่าเหมาะสมกับสภาวะโลกปัจจุบัน ส่วนบางวัดตั้งอยู่ในทำเล ที่เหมาะสมเป็นทุนเดิม เช่น มีพื้นที่ติดภูเขา ลำธาร สวน ป่า เน้นเรื่องความสะดวกหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อย สม่่าเสมอเท่ากับว่าได้สร้างความสุขเพิ่มขึ้นแก่ผู้พบเห็น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phra Likit Dinnapanakko (2017) ที่ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการสัปปายะในสำนักปฏิบัติธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พบว่า สภาพทั่วไปของสำนักปฏิบัติธรรมทุกสำนักปฏิบัติธรรมมีความพร้อม ด้านอาคารสถานที่ ด้านสถานที่ปฏิบัติธรรม ด้านสถานที่พักผ่อนเทศชาย หญิง และบรรพชิต และที่พักผ่อนใจ มีความสะอาด รมรื่นด้วยต้นไม้พันธุ์ และ

มีสถานที่สำหรับการเดินจงกรมปฏิบัติธรรม ในการจัดการสัปปายะ เจ้าสำนักปฏิบัติธรรมมีความสนใจ และเห็นความสำคัญของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา สนับสนุนการศึกษา การปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานอย่างแท้จริง มีการจัดการสถานที่ อาวาสะ โคจรระ ผัสสะ โภชนะ ปุคคละ ให้เป็นสัปปายะที่ดี จัดทำบัญชีรายรับ รายจ่ายที่ชัดเจน เป็นระบบ และไม่ดำเนินการเป็นธุรกิจและเชิงพาณิชย์ และในด้านบุคลากร พระวิปัสสนาจารย์ มีความรู้ความสามารถเข้าใจในการถ่ายทอดความรู้หลักวิปัสสนากัมมัฏฐาน สามารถสอบอารมณ์ผู้ที่เข้าร่วมปฏิบัติได้ มีเทคนิคในการแนะนำทำให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจในพุทธธรรมได้อย่างดี อีกทั้ง สามารถเทศนาสั่งสอนและบรรยายธรรมให้ผู้อื่นได้เข้าใจหลักธรรมของพระพุทธศาสนา นำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้ และมีข้อวัตรปฏิบัติที่นำศรัทธาเลื่อมใส

3. การประยุกต์ใช้หลักสัปปายะ 4 ในการพัฒนาชุมชนสร้างสุขของชุมชนบ้านหนองหรั่ง ตำบลบางรูป อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดนครราชสีมา ในการบริหารจัดการพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญเป็นที่สัปปายะแก่ผู้พบเห็น โดยเฉพาะวัดในชุมชนจะต้องเป็นศูนย์กลางของชุมชนด้านอบรมจิตใจ มีการจัดบริเวณโดยรอบวัดให้เป็นสัดส่วนเพื่อเป็นตัวอย่างให้คนในชุมชนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม มีรายละเอียดในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านสถานที่ การพัฒนาชุมชนสร้างสุข เป็นการประยุกต์ใช้หลักสัปปายะที่เอื้อต่อสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน เช่น วัด โบราณสถาน พื้นสาธารณะ บริเวณบ้านเรือนพักอาศัย ให้มีความร่มรื่นเจริญตาเจริญใจแก่ผู้พบเห็นและคนในชุมชน โดยเฉพาะวัดที่เป็นศูนย์กลางของชุมชนด้านจิตใจ จะต้องเป็นตัวอย่างในการจัดพื้นที่ให้ได้สัดส่วน สงบร่มเย็น มีความเป็นธรรมชาติ เพื่อให้คนในชุมชนมีอุดมคติร่วมกันหรือมีความเชื่อมโยงกันในเรื่อง มีการติดต่อสื่อสารกัน มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีความรัก มีมิตรภาพ การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนของตนเองน่าอยู่ มีความสะอาด แม่น้ำลำคลองสดใสะอาดตา ไม่มีขยะมูลฝอยที่ทำให้เกิดโรคระบาด จะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทำให้เกิดความสุข ความสร้างสรรค์ร่วมกัน 2) ด้านอาหาร ชุมชนบ้านหนองหรั่ง ได้ดำเนินการด้านอาหารสัปปายะ เป็นการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยให้คนในชุมชนมีสุขภาพที่แข็งแรงสมบูรณ์ มีการปลูกผักสวนครัวไว้รับประทาน โดยพืชผักเหล่านั้นจะเป็นผักปลอดสารพิษ ร้านค้าต่าง ๆ ในชุมชนก็ให้ความร่วมมือการจัดสภาพแวดล้อมและบริเวณร้านค้าให้มีบรรยากาศที่เหมาะสมกับการจับจ่ายใช้สอยของคนในชุมชน มีการบริหารจัดการขยะ มีการคัดแยกขยะหรือบริเวณที่มีกลิ่นรบกวนอย่างเป็นระบบ 3) ด้านบุคคล บุคคลเป็นที่สบายต้องคำนึงถึงเรื่องคนในชุมชน ซึ่งการสร้างสุขในชุมชนนั้น วัดหรือคนในชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญของความเจริญหรือความเสื่อมของชุมชนนั้น ๆ โดยสมาชิกในชุมชนที่อาศัยร่วมกันทั้งพระภิกษุ สามเณร และฆราวาส โดยบุคคลเหล่านั้นจะบ่งบอกได้ว่าชุมชนไหนดีหรือไม่ดีบ้าง ซึ่งจะทำให้เห็นถึงสถานภาพ ความเป็นอยู่ ที่อยู่อาศัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยทั้งภายในและภายนอกชุมชน มีการวางกฎเกณฑ์ให้ปฏิบัติพร้อมกำหนดโทษ เพราะมนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีการจัดระบบทางสังคม ซึ่งจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ด้วยเช่นเดียวกัน ด้วยคุณสมบัติข้อนี้ทำให้มนุษย์จำเป็นจะต้องมีเพื่อน มีกัลยาณมิตรที่ดี มีครอบครัว มีสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาจิตใจจำเป็นต้องอาศัยบุคคลรอบข้างที่มีความเหมาะสม และ 4) ด้านธรรมะ การนำเอาหลักธรรมไปใช้ในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและสร้างสุข นับเป็นบทบาทสำคัญที่แสดงถึงความพยายามในการสร้างความสุข สงบ ให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืน เพราะที่ผ่านมาพระภิกษุสงฆ์ไม่ได้สอนเรื่องจิตใจอย่างเดียว หากแต่ยังอำนวยความสะดวกทางวัตถุแก่บุคคล เช่น เป็นแหล่งสมบัติกลางแก่ชุมชนสามารถหยิบยืมมาใช้ได้ ในด้านสังคมนั้น วัดยังเป็นสถานที่พบปะ ประชุม สังสรรค์ ในคราวที่มีงานเทศกาลต่าง ๆ นอกจากนั้น พิธีกรรมต่าง ๆ ยังสามารถหล่อหลอมจิตใจของชาวบ้านทุกคนเป็นหนึ่งเดียวกันได้ ชุมชนสร้างสุขจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่ทุกคนมองเห็นว่าน่าจะเป็นทางออกหนึ่งของสังคมไทย ดังนั้น การประยุกต์ใช้หลักสัปปายะ 4 ในการพัฒนาชุมชนสร้างสุข เป็นการเสริมสร้างสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม และธรรมะ จะทำให้ชุมชนเข้มแข็งและสร้างสุขให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืน สอดรับกับงานวิจัยของ Mahattanadul (2014) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ชีววิทยาเชิงพุทธ: ระบบความสัมพันธ์ของชีวิตและสิ่งแวดล้อม และการสร้างปัจจัยเกื้อกูลต่อการพัฒนาชีวิตตามหลักสัปปายะ” ที่พบว่า

ปัจจัยเกื้อกูลต่อการพัฒนาชีวิตที่ถูกสร้างขึ้นจากการเรียนรู้ระบบความสัมพันธ์ตามธรรมชาติประกอบไปด้วย 7 ด้าน ในแต่ละด้านจะมีองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบเหมือนกันทั้งหมด องค์ประกอบของแต่ละปัจจัยจะทำหน้าที่เป็นเกณฑ์ชีวิตมาตรฐานความเป็นอยู่ของระบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และสิ่งแวดล้อม โดยปัจจัยเกื้อกูลต่อการพัฒนาชีวิตทั้ง 7 ด้าน รวม 14 องค์ประกอบ 1) ความเหมาะสมด้านที่อยู่อาศัย (อวาสาสัปปายะ) (ก) ที่อยู่อาศัยที่สงบสุข มีความเป็นส่วนตัว ไม่พลุกพล่าน เกื้อหนุนต่อการดำรงชีวิต และการพัฒนาจิตใจและปัญญา (ข) เป็นสถานที่ปลอดภัย มีสาธารณูปโภค เครื่องอุปโภคบริโภค และปัจจัย 4 ครบ 2) ความเหมาะสมด้านการคมนาคม (โคจรสัปปายะ) (ก) มียานพาหนะเดินทางไปยังแหล่งของกินของใช้ได้โดยสะดวก (ข) มีความปลอดภัยในการเดินทาง 3) ความเหมาะสมด้านการสื่อสาร (ภัสสสัปปายะ) (ก) วจีสัจจิต 4 กถาวัตถุ 10 หรือการสื่อสารที่มีเนื้อหาสร้างสรรค์ มีประโยชน์ ประกอบด้วยเมตตา กรุณา และเอื้อให้เกิดปัญญา (ข) มีช่องทางในการสื่อสารกันได้โดยสะดวกตามความจำเป็น 4) ความเหมาะสมด้านบุคคล (บุคคสัปปายะ) (ก) เป็นกัลยาณมิตร (ข) เป็นคนดี มีศีลธรรม มีความรู้คู่คุณธรรม 5) ความเหมาะสมด้านอาหาร (โภชนสัปปายะ) (ก) อาหารสะอาด ถูกสุขลักษณะ มีประโยชน์ต่อร่างกาย ปลอดภัย ย่อยง่าย ไม่มีสารพิษ (ข) กำลังผลิตเพียงพอต่อความต้องการของคนในชุมชน 6) ความเหมาะสมด้านภูมิอากาศ (อุตุสัปปายะ) (ก) การปรับตัวให้เข้ากับสภาพภูมิอากาศภายนอก เช่น ปรับอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศ สวมเสื้อหนาว พั่นผ้าพันคอ หมวก หรือดื่มเครื่องดื่มร้อน ๆ ในที่ ๆ มีอากาศหนาว (ข) สภาพภูมิอากาศที่อากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่อับทึบ โปรงโล่ง เช่น ปลูกต้นไม้บริเวณที่อยู่อาศัย และ 7) ความเหมาะสมด้านอิริยาบถ (อิริยาปถสัปปายะ) (ก) ไม่อยู่ในอิริยาบถที่ผิดท่าและเป็นโทษต่อสุขภาพ ไม่หักโหมเกินกำลัง (ข) ผลัดเปลี่ยนอิริยาบถ 4 (ยืน เดิน นั่ง นอน) ให้เกิดความสมดุล

องค์ความรู้ใหม่

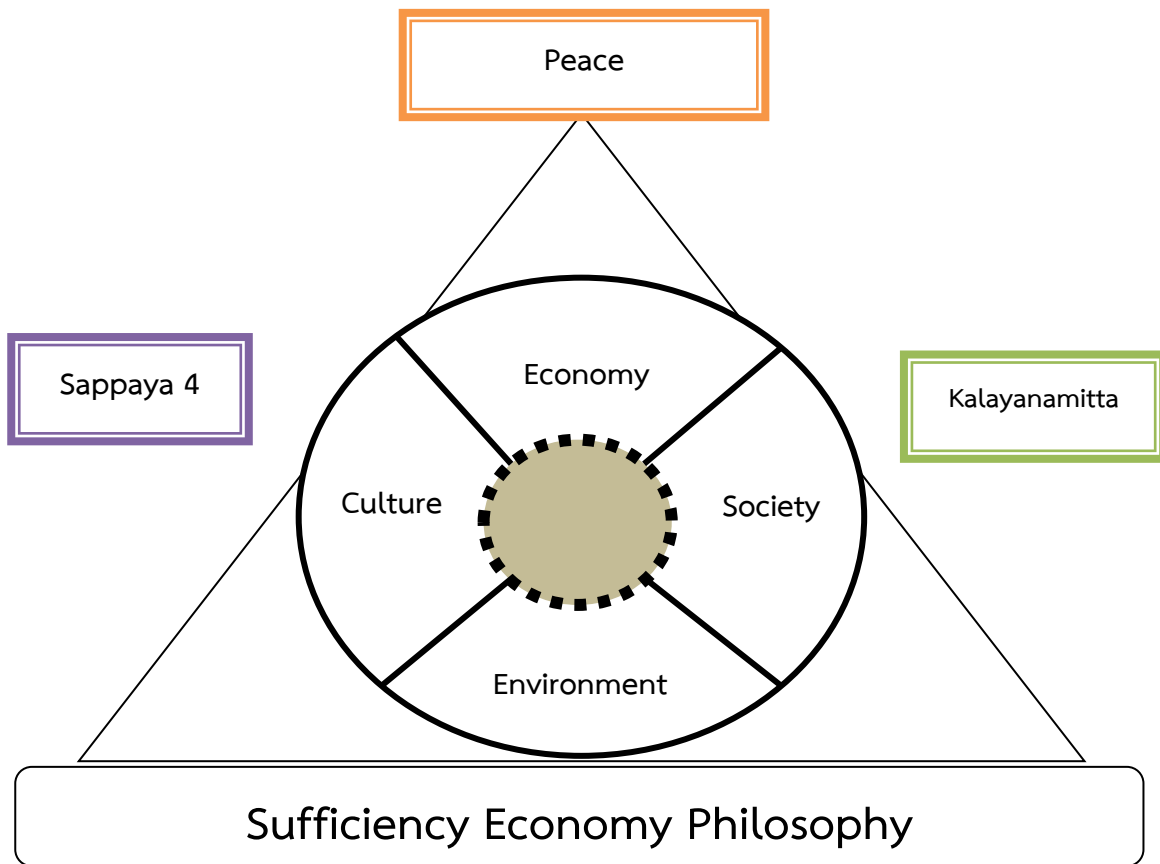

Figure 1 Happiness Community Development of Ban Nong Rang Community.

จากองค์ความรู้ใหม่ที่ปรากฏใน Figure 1 สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมของไทย เนื่องจากพระพุทธศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต คุณค่าในศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งสะท้อนความก้าวหน้า ภูมิปัญญาและกระบวนการจัดการของประชาชนในสังคม รวมถึงการพัฒนาจิตใจให้เข้มแข็ง หนักแน่น มั่นคงและกล้าหาญ ความสามารถในการพัฒนาจิตใจเพื่อให้เกิดความสุข มีการมุ่งเน้นการพัฒนาตนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความคิดที่ดีและถูกต้องเหมาะสม การพัฒนาจิตใจนี้มีรากฐานจากหลักธรรมเกี่ยวกับปรโตโฆสะ และโยนิโสมนสิการ ซึ่งจำเป็นต้องมีสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นองค์ประกอบ ในการพัฒนาสังคมยุคปัจจุบัน หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นทางเลือกเพื่อการพัฒนา และสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาสังคมและทรัพยากรมนุษย์ที่เข้มแข็ง ซึ่งสมาชิกในสังคมทุกคนและทุกสังคมสามารถเลือกหลักธรรมเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาธุรกิจการงานของตนตาม ความเหมาะสมให้เกิดความเข้มแข็งของสังคมและชุมชน โดยดำเนินรอยตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น สังคมและชุมชนที่เข้มแข็งเป็นกลไกที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนและการพัฒนาสังคม

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมของชุมชนบ้านหนองหรั่ง ตำบลบางรูป อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการประกอบอาชีพทางการเกษตร และทำการประมงตามแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งมีสภาพภูมิณีเวศที่เอื้อต่อการเกษตร มีทั้งแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่ได้พัฒนาขึ้น มีทั้งด้านดนตรีและศิลปะพื้นบ้าน ได้แก่ มโนราห์ เพลงบอก มวยไทย ด้านงานฝีมือ ได้แก่ การแกะสลักไม้เป็นรูปทรงต่าง ๆ จักสานไม้ไผ่ สานกระจูด และด้านอาชีพเกษตร ได้แก่ ขำกล้าไม้ เพาะเลี้ยงยางถุงและพืชเกษตรอื่น ๆ และมีการพัฒนา บูรณะ และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมเดิมที่มีอยู่แล้ว ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในเชิงกลุ่มพื้นที่ที่มีศักยภาพสามารถเชื่อมโยงธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชน ทั้งนี้ ทำให้มีการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนโดยการนำหลักธรรมมาใช้ย้อมทำให้ชุมชนเกิดการพัฒนาจิตใจ โดยการเน้นให้สมาชิกและผู้เฒ่าในชุมชนมีคุณธรรมจริยธรรม ต้องตั้งมั่นอยู่ในคุณธรรมด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ประการ คือ 1) ความศรัทธาในศาสนาที่ตนนับถือ มีความคิดที่เป็นอิสระและการมีความรักต่อเพื่อนมนุษย์และสรรพสิ่งทั้งหลาย และหลักเศรษฐกิจที่พอเพียงที่เศรษฐกิจในชุมชนเป็นเรื่องพื้นฐานของความสุขในทุก ๆ ระดับ เพื่อแก้ปัญหาและสร้างสังคมที่เกิดจากความเห็นแก่ตัวของมนุษย์เป็นพื้นฐาน 2) หลักสัปปายะ 4 ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท เป็นหลักธรรมชาติทั่วไปหรือสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ มีอิทธิพลมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ต่อความเป็นอยู่ของบุคคล ต่อความเสื่อมความเจริญของบุคคล ถ้าบุคคลอาศัยอยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี จะก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในชีวิตได้มากและการได้ในสิ่งที่เป็นสัปปายะจะช่วยส่งเสริมการปฏิบัติตนให้อยู่หลักธรรมคำสอนและพัฒนาทั้งด้านร่างกายและทางใจ และ 3) การประยุกต์ใช้หลักสัปปายะ 4 ในการพัฒนาชุมชนสร้างสุขของชุมชนบ้านหนองหรั่ง ตำบลบางรูป อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช การพัฒนาชุมชนสร้างสุข จะต้องมียุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาคนในชุมชนให้เจริญอกงามทางด้านร่างกายและจิตใจเพื่อให้การดำเนินชีวิตประจำวันเป็นไปอย่างมีแก่นสาร และมีคุณค่าอย่างแท้จริง อีกทั้ง ยังเป็นหลักแห่งความดีในการประพฤติตนเพื่อชีวิตที่มีคุณภาพมีความสุขอย่างยั่งยืนต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม ดังนั้น ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมความสุขตามหลักสัปปายะ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการสร้างสุขให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน และเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชุมชนนำอยู่ของประเทศต่อไป และข้อเสนอแนะในงานวิจัยต่อไป คือ ควรศึกษาแนวปฏิบัติเพื่อความยั่งยืนของการเสริมสร้างความสุขทางพระพุทธศาสนา ด้านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชนและชุมชนใกล้เคียงเพื่อการพัฒนาจิตใจและปัญญา

References

- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). Harper Collins Publishers.
- Dulyakasem, U. & Ngamwittayapong, A. (1997). *Images of education and community: Conceptual framework and research proposal*. The Thailand Research Fund.
- Khuras, P. (2018). Integrating Dharma Principles for Community Development in Thai Society to be Strong. *ARU Research Journal Humanities and Social Sciences*. 5(3), 113-122.
- Mahattanadol, S. (2014). *Buddhist Biology: Systemic Relationship of Life and Environment, and the Creation of Supportive Factors for Development of Life Based on the Seven Suitable (Sappaya)*. [Research Report, Mahachulalongkornrajavidyalaya University]. Buddhist Research Institute Central Library. Mahachulalongkornrajavidyalaya University. https://lib-opac.mcu.ac.th/cgi-in/koha/opacdetail.pl?biblionumber=200958&query_desc=kw%2Cwrld%3A%20%सानु%20%महत्तनादुल्य.
- Phra Likit Dinnapanño. (2017). The Management Model of Suitable Things in Dhamma Practice School Northeast Region Thailand. *Journal of Graduate Studies Revi Mahachulalongkornrajavidyalaya University*. 13(special issue 3), 34-45.
- Phramaha Suthit Apakaro, Phrakhru Vimaladhammarangsi & Phoowachanathipong, K. (2015). *The creating and developing Buddhist happiness indicators according to the Buddha's principle of teaching*. [Research Report, Mahachulalongkornrajavidyalaya University]. Buddhist Research Institute Central Library. Mahachulalongkornrajavidyalaya University. https://lib-opac.mcu.ac.th/cgi-bin/koha/opacdetail.pl?biblionumber=149703&query_desc=kw%2Cwrld%3A%20The%20creating%20and%20developing%20Buddhist%20happiness%20indicators%20according%20to%20the%20Buddha%E2%80%99s%20principle%20of%20teaching.
- Tansakul, W. (2019). *Guidelines for creating community happiness*. Health Service Support Division.

CETIYA (PAGODA) AS A COMMUNICATION OF BUDDHIST CULTURE AND PHILOSOPHY IN ASEAN COUNTRIES

Praves Intongpan

Faculty of Humanities, Kasetsart University, Bangkok, Thailand

Corresponding author E-mail: fhumpvi@ku.ac.th

Received 12 February 2023; Revised 6 June 2023; Accepted 9 June 2023

Abstract

Background: This academic article aimed to study The Cetiya or Stupa which is a repository for The Lord Buddha's relics and considered a sacred place. After The time of The Great Decease of The Lord Buddha, Buddhist monks and laymen managed to handle The Lord Buddha's remains in the traditional manner. During the reign of Emperor Ashoka the Great, he ordered that the "Sanchi Great Stupa" be built, which was later the model for the construction of other great Cetiya and Stupa in different parts of the world and also influenced Buddhist doctrine, belief, culture, philosophy and morals. Cetiya construction in ancient India developed from a simple mound above the grave to a bell shape and other shapes over time after mixing with local patterns. In terms of symbolic significance, Cetiya convey certain elements of Buddhist philosophy. For instance, Cetiya's round-shaped base refers to Samsàravatta, or the round of existence or The Wheel of Rebirth, while a rectangular base refers to Satipatthàna or The Four Foundations of Mindfulness, for the purpose of considering the cause of impurities. The second level of the rectangular base of Cetiya reminds us of the principle of Iddhipàda (The Four Paths of Accomplishment), while the middle part or body of the Cetiya refers to Magga 4 (The Four Noble Paths) and Phala 4 (The Four Consequences), the top part of The Cetiya refers to The Attainment of Absolute Truth or Nibbàna.

Involvement to Buddhaddhamma: However, when Buddhists comes to pay homage to a Cetiya, they will first think of The Lord Buddha and then The Dhamma. For instance, the symbols found at Phra Borommathat Chedi in Nakhon Si Thammarat can be interpreted in Buddhist philosophy as follows. The Càga principle refers to sacrifice, that is, the construction of Cetiya requires sacrifice by the antecedent, who might have to renounce huge amounts of money and other properties. The principle of Katannukatavedità refers to the quality of being a grateful person who is thankful for any benefits received from the antecedent and The Lord Buddha, The Dhamma and The Sangha. The principle of Three Characteristics or Tilakkhana which the Cetiya has been erected, it stands for a certain period of time before gradually decaying by natural forces, and then needs repair periodically. The Cetiya can also be compared as Sumeru (Mount Meru), which is considered to be the center of the Universe. It is surrounded by seven tiers of smaller mounts while The Lord Buddha held the position superior to Indra. This means that The Lord Buddha was superior to Cātummahàràjikà or The Four Guardian Deities, who were closest to human beings and were

in charge of protecting The Four Directions of The World. Moreover, ASEAN countries follow Theravada Buddhism include Myanmar, Thailand, Laos, Cambodia, and some parts of Malaysia. For Vietnam and Singapore, these countries believe in Mahayana Buddhism. The countries with the same denomination will have a similar Cetiya design. This is the role of Buddhists to preserve Buddhism, and it is the duty of the King to protect the country peacefully by using religion to create peacefulness and stability.

Conclusions: Therefore, the construction of Cetiya has been collected the relics of Lord Buddha, Noble disciples, religious relics or even the bones of ancestors and important people. Cetiya has been seen as spiritual centers for Buddhists while at the same time communicating Buddhist philosophy which can symbolize a religious foundation. Furthermore, a Cetiya is able to communicate nationality, religions and the king, the three pillars of the nation and is a symbol of communication, which has the role of inheriting The Dhamma and philosophy principles representing the sanctuary of Buddhism. Again, Cetiya is a source of culture, tradition, arts, history, literature, rites, festivals, local, state and international tourism, as well as being a mechanism for the establishment of relationships among different ethnic groups, either in the past or in the future.

Keywords: Cetiya (Pagoda), Communication of Buddhist Culture, Philosophy, ASEAN Countries

Introduction

Perceived as a sacred shrine for housing The Lord Buddha's relics, Cetiya have been significant for Buddhists all over the world from The Lord Buddha's time to the present date. The construction of Cetiya and the worship tradition have been inherited from generation to generation. This largely involves the belief that one who pays homage to The Cetiya will be blessed. In Buddhist countries, the king plays an important role in the construction of Cetiya, as it is believed that it is the duty of the Buddhist king to cherish Buddhism, which will lead to peace, order and prosperity in the kingdom.

Cetiya or Stupa (sometime collectively called Stupacetiya) refers to a structure built for housing The Lord Buddha's and other holy monks' relics. There are 4 types of Cetiya in Buddhism, (TM.(Thai) 10/202/151) (Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 1996) namely, 1) Dhàtucetiya 2) Paribhogacetiya 3) Dhammacetiya and 4) Uddesikacetiya. In particular, Dhàtucetiya is intended to house Phra Dhatu, or bone ash, which was in the past built over a grave for worshipping purposes.

The concept of Cetiya construction in Buddhism first appeared in The Maha Parinibbàna Sutra in which The Lord Buddha said that the Buddhist laymen should build up his Cetiya at the main intersection that they used to treat the royal remains of King Chakkrabhat. (TM.(Thai) 10/204-206/152-154) (Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 1996) Then The Lord Buddha taught about the persons for whom we should build up Stupa (TM.(Thai) 10/206/153) (Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 1996) including: 1) The Lord Buddha 2) The Lonely Buddhas 3) The Lord Buddha's disciples 4) King Chakkrabhat, etc. According to HRH Prince

Damrong Rajanubhab (2010), he proposed that "Cetiya existed before The Lord Buddha period and it had been used for housing not only King Chakkrabhat's relics but also those of other persons, such as Titthiya (an adherent of another religion) or priests of Jainism." The term "The Lord Buddha's intention" refers to his intention to maintain Buddhist tradition when coming to the end of life, as he rested on a seat between two Sala Trees in Sala Wanothayan of Kushinagar. Ānanda asked The Lord Buddha how to handle his remains after his death; he replied that the noble king, the noble Brahmin and the noble wealthy person who believes in The Lord Buddha should treat The Lord Buddha's remains in the same manner as they treat King Chakkrabhat's remains. (TM.(Thai) 10/202/151) (Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 1996)

Ānanda further asked "How did they treat King Chakkrabhat's remains?" The Lord Buddha replied, "They wrapped King Chakkrabhat's remains with silk cloth, then with soaked up cotton and it wrapped again with silk cloth until the remains were covered by cloth with 500 layers before leaving the body in an iron groove full of oil and covered by another groove before placing them on the funeral pyre, decorated with variety of flowers. After cremation, King Chakkrabhat's relics were housed in a Stupa at the main intersection of the city. Oh Ānanda! This was how they treated King Chakkrabhat's remains and so The Lord Buddha's remains should be treated in the same manner, including a Stupa on the main intersection so that people could come to pay homage and get blessed eternally." (UM.(Thai) 10/204-206/152-154) (Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 1996) After The Lord Buddha's death (Parinibbāna), his relics were dispersed and did not pool in one place. It was believed that if any The Lord Buddha relics were dispersed to different countries, this suggested that The Lord Buddha had great virtue and glory, being capable of helping more people all over the world. During the reign of Emperor Ashoka the Great, he ordered that 84,000 Stupas housing The Lord Buddha's relics be built up throughout the land of ancient India, allowing Buddhists to pay homage and be blessed.

The above information strongly suggests that building up Cetiya or Stupa in Buddhism was the direct intention of The Lord Buddha, and also that the concept of building up Stupa had only existed in Buddhism since The Lord Buddha's lifetime. For instance, when Sāriputta, one of two chief male disciples of The Lord Buddha, attained Nirvana (passed away) and after his cremation, The Lord Buddha instructed his followers to build up Cetiya to house Sāriputta's partial relics at Jetavana Gate of Shravasti, and another one to hold the remaining relics in his homeland. The notion of Stupa or Cetiya construction existed before The Lord Buddha's lifetime, as HRH Prince Damrong Rajanubhab (2015) stated in his writings, "Legend of Buddhist Cetiya", stating that "Stupa was originally built up for holding relics as one of the traditions existing in Central India before The Lord Buddha period." Stupa was also thought to be a kind of sacred place made by ancient Indians, especially Shakyawong, who invented a new tradition in their own group for handling their deceased relatives through cremation and keeping the relics for worship under the huge structure called Stupa." The Fine Arts Department (1990) explained that "Stupa or Cetiya means memorial place built up for worship by the general public. Literally, Cetiya has broader scope than Stupa, but both of them are for paying homage by the descendant."

Having heard of the death of The Lord Buddha, the kings of various kingdoms sent their diplomatic missions to Kushinagar of The Malla Region, to ask for a share of The Lord Buddha's relics after the cremation. Those diplomats agreed that Donabrahmin would coordinate the allocation of The Lord Buddha's relics. Donabrahmin once stated, "Please, your Excellency, listen to me and listen to me alone. Our Lord Buddha taught us about the virtue of patience. It was not right to let this disharmony exist amongst us. We should all agree to divide the relics into 8 parts. May the Stupa be wildly built up in all directions!" The relics were then allocated to all diplomats, 2 Thanan each, which were brought back to their homeland for worship by Buddhists. A Stupa (Cetiya) was then constructed to hold the relics. For example, King Ajatashatru of Magadha in East India ordered a Stupa holding The Lord Buddha's relics in Rajgir, Licchavis of Vajji ordered a Stupa be built up in Vesali, King Shakya of Shakka did the same in Kapilavastu, etc.

Therefore, Stupa (Cetiya) focused on the places built up for inheriting faithfulness and respect for great persons such as The Lord Buddha, etc. It holds the tradition that one generation wishes to pass down to the next one. As a communicating symbol, it plays an important role in disseminating the Buddhist concept and at the same time represents a holy place for worship by Buddhists. (TM.(Thai) 10/206/153) (Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 1996) The Writer would like to propose how Cetiya in Buddhism is related to Buddhist philosophy, communication, culture and traditions.

In addition, a Cetiya used for holding The Lord Buddha's relics after the time of the demise of The Lord Buddha was a memorial place and spiritual center for the general public. A Cetiya was, therefore, constructed in different cities where Buddhism had been definitely established. Although a Cetiya has been studied in different aspects, there have been few studies researching its role as a form of communication of The Buddhist culture and philosophy in ASEAN countries. As a result, this caused the writer to be interested in this aspect.

The Origin and Development of Cetiya

The construction of a Cetiya was found to exist before The Lord Buddha's lifetime. According to Suttantapiṇaka (AN.(Thai) 21/118/180) (Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 1996) it mentions about The Lord Buddha's statement relating to important sites that Buddhists should visit to remind them of the grace of The Lord Buddha; namely, The Four Holy Places for a Buddhist pilgrimage comprising: 1) The place of birth of The Lord Buddha, 2) The place of attainment of enlightenment, 3) The place where Dhamma was first taught, and 4) The place for his attainment of Parinirvana.

One of the most significant Buddhist arts where The Lord Buddha attained Parinirvana and his cremation took place is the "Makut Phantha Chedi" located in the East of Kushinagar, Uttar Pradesh, India. The Lord Buddha himself stated that "They should treat The Lord Buddha's remains in the same manner, as they did to the body of King Chakkrabhat." and "They should build a stupa at the main intersection." to which Buddhists could pay homage with flowers, fragrance or powder with faithfulness so that they would be blessed for eternity." (TM.(Thai) 10/204-206/152-154) (Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 1996)

Later, the pattern, concept and belief about the cremation site was developed until the construction of the "Great Sanchi Stupa" in Madhya Pradesh, India during the reign of Emperor Ashoka the Great. (Phra Phromkunaphon (P. A. Pyutto), 2009) This Stupa was recognized as the first one with the most grandeur housing The Lord Buddha's relics according to the principle of Thâpàrahapuggala 4. (TM.(Thai) 10/206/153) (Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 1996) This great Stupa passed down the legacy for future stupas in terms of value, belief and pattern of construction that would be built all over the world save for the finest arts put in those structures reflecting the local characteristics. For instance, several "Mahadhatu Chedi" (great Cetiya) were built in the Northern part of Thailand known as The Lanna Kingdom in the past that also displayed aspects of Lanna art.

Emperor Ashoka the Great sponsored The Third Buddhist Council in order to settle questions of doctrine and to fix the text of the scriptures at The Ashokaram Temple. After that, he ordered nine missionary groups be deployed for the dissemination of Buddhism in other countries as recommended by Moggaliputtatissa. The Emperor himself conducted a pilgrimage to several sites involving the life of The Lord Buddha and major disciples; e.g., The Four Holy Places of Buddhism. There he ordered that a Stupa and the pillars of Ashoka be built for worship by the locals and to remind descendants that "These are significant and holy sites of The Lord Buddha." Thus, it can be assumed that the tradition of Cetiya construction was widely established during the time of Emperor Ashoka the Great. According to Buddhist scriptures, Emperor Ashoka the Great ordered that as many as 84,000 stupas be built all over India; for example in his life, namely, 218 years after the great decease of The Lord Buddha in Patna, The Emperor Ashoka the Great after having gone through many wars (especially at Kalinga Region) felt sorrowful of massive death of people. Having met Nikrodha Novice, he had faithfulness in him and felt more after listening to The Dhamma delivered by that Novice. He gave alms to 600,000 monks per day and ordered that the great temple be built up called Ashokaram (means no sorrow). Phra Inthakutta was assigned to oversee the construction and it took 3 years to complete this temple construction. In addition, The Emperor Ashoka the Great also ordered that another 84,000 smaller temples be built up with 84,000 Stupas all over India. (HRH Prince Damrong Rajanubhab, 2010)

Some researchers argue that those stupas were not constructed only in India, but in other places; such as, China and neighboring countries. The tradition of Cetiya construction was widely adopted in India during that time, and Emperor Ashoka the Great was later recognized as the advocate of the new age of Buddhism in which laypeople would similarly play an important role in the dissemination of Buddhism as a monk; such as, those living in The Lord Buddha's lifetime including King Bimbisara, King Pasenadi, the wealthy merchant Anathapindika, Visakha, etc. (UTM.(Thai) 10/206/153) (Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 1996)

Building a Cetiya in India during the time of Emperor Ashoka the Great or later was not only intended to signify that that place was a "Buddhist site", but also to contain The Lord Buddha's or Arhant's relics for the purpose of paying homage by Buddhist laypeople who, apart from making a living, may not have enough time to listen to sermons or practice The Dhamma at

a temple but just only wanted to pay homage to nearby Cetiya before continuing to make a livelihood. More importantly, a Cetiya could be built anywhere and not only in the area of a Buddhist temple. Those who might have limited time, did not want to spend time at the temple, or disturb monks could pay homage and make merit at their own convenience. However, the pattern of a Cetiya once widely adopted by other parts of the world became diversified in shape and concept not to mention about the possibility of cultural exchanges in cultural networks resulting in the unique pattern of each locality. According to Prince Krom Phraya Narisara Nuwattiwong (2010), he stated that: "Cetiya construction derived from the original in ancient India where the structure was placed upon the grave or mound which then led to a bell-shaped Cetiya in the present date. Above the bell-shaped structure, there was a throne or platform covered with a tiered umbrella before there was more variety in its pattern in other territories in which Buddhism had been adopted."

The "**Sanchi Stupa**" located in Madhya Pradesh, India was considered an achievement for its authenticity and grandeur and also used as a model for subsequent constructions. This great Stupa also had influence on the belief, philosophy and construction pattern of other Stupas in different parts of the world. Cetiya construction derived from the original in ancient India where the structure was placed upon the grave or mound which then led to bell-shaped Cetiya in the present date. Above the bell-shaped structure, there had a throne or platform covered with tiered umbrella. The shape of a Cetiya was developed into several other shapes from region to region in which Theravada Buddhism was firmly established; such as, Sri Lanka, Myanmar, Laos PDR, and Thailand in which the shape and elegance has been uniquely developed as a form of national identity. (HRH Prince Damrong Rajanubhab, 2015)

The bell-shaped Cetiya in Sri Lanka was developed based on the original Sanchi Stupa in India, which then had an influence on the design of Cetiya in Thailand that is sometimes called a Lanka-shaped Cetiya like that found in Nakhon Si Thammarat province. Local patterns were also added to the original construction design; such as, the Bagan pattern and Shwedagon Pagoda in Myanmar representing the model for the construction of Cetiya as a result of the integration of the Lanka pattern and local arts. Other examples can be seen at Wat Mahathat at Luang Prabang, Lao PDR., bell-shaped Borobudur in Indonesia, and The Mahayana Buddhism style in Vietnam and Singapore. The ancient Cetiya remains found in China were also similar to those built in India of the same period. This is proof that once Buddhism had been established in any country, a Cetiya would be built as a spiritual center of faith. (HRH Prince Damrong Rajanubhab, 2015)

Buddhist Philosophy found in Cetiya

The Buddhist who comes to pay homage to a Cetiya will first think of The Lord Buddha and then The Dhamma, which can be demonstrated in the form of the Cetiya. Having a thorough consideration of Cetiya patterns and details, we can interpret them in different ways. For instance,

the symbols found at Phra Dhatu in Nakhon Si Thammarat can be interpreted in Buddhist philosophy as follows: (HRH Prince Damrong Rajanubhab, 2015)

The Càga principle refers to sacrifice, that is, the construction of Cetiya requires sacrifice by the antecedent, who might have to renounce huge amounts of money and other properties. The principle of Katannukatavedità refers to the quality of being a grateful person who is thankful for any benefits received from the antecedent and who has respect in The Lord Buddha, The Dhamma and The Sangha and tries to reciprocate them.

The principle of unity requires solidarity and participation in order to make it possible to construct such a huge structure like a Cetiya. It has been told in some legends that it needed as many as 200 workmen per day and many years and over several reigns to complete a Cetiya.

The principle of Tilakkhana refers to The Three Characteristics of Being, also called The Common Characteristics, which no one can divert from. From the Cetiya point of view, once it has been erected, it stands for a certain period of time before gradually decaying by natural forces, and then needs repair periodically.

In terms of symbolic significance, the construction of Cetiya conveys certain elements of Buddhist philosophy. For instance, the round shaped base may refer to Samsàravatta or The Round of Existence or The Wheel of Rebirth, and the rectangular base refers to 4 Satipatthàna or The Four Foundations of Mindfulness in order to consider the cause of impurities. The second level of the rectangular base of Cetiya reminds us of the principle of Four Iddhipàda, while the middle part or body of the Cetiya refers to Four Magga and Four Phala to the person who has fully embraced Precepts, Jhàna (Four meditations) and Brahmavihàra (The Four Divine States of Mind). The top part of the Cetiya refers to The Attainment of Absolute Truth while the single apex refers to Nibbàna. The Four Apexes of a Cetiya can refer to Ariyasacca (The Four Noble Truths) or Ariyamagga (The Four Noble Paths) and Ariyaphala (The Four Noble Fruits). (Mungthanee, 2022)

Although Buddhist temples generally include a Cetiya as a significant part, The Cetiya can also be compared as Sumeru (Mount Meru), which is considered to be The Center of The Universe. It is surrounded by seven tiers of smaller mounts while The Four Great Continents are at the outermost extremities in The Four Cardinal Directions. This belief has had an influence on the construction of cities in Thailand, where the Cetiya in a Buddhist temple is marked as the center of the city.

With respect to the interpretation of the temple components, Cetiya can be compared to Sumeru (Mount Meru) while The Lord Buddha held the position superior to Indra, who was referred to in various scriptures, including The Tripitaka and its commentaries. Generally, Indra was referred to as "Śakra". This means that The Lord Buddha was superior to Cātummahàràjikà, or The Four Guardian Deities, who were closest to human beings and were in charge of protecting The Four Directions of the world. The Cātummahàràjikà declared themselves as Buddhists and were ready to protect Buddhism. (HRH Prince Damrong Rajanubhab, 2015)

Cetiya in ASEAN Countries

The countries within ASEAN that primarily follow Theravada Buddhism include Myanmar, Thailand, Laos, Cambodia, and some parts of Malaysia. For Vietnam and Singapore, these countries believe in Mahayana Buddhism. Therefore, the countries with the same denomination will have a similar Cetiya design.

Cetiya in Thailand: Buddhism was brought to Thailand around B.E. 300 by Ven. Sona and Ven. Uttara, who created a Cetiya in Nakhon Prathom, which at that time was called The Twarawadee Kingdom. Phra Pathom Cetiya was created with an old design to resemble a monk's alms-bowl overturned, or an O-shape. It has a Pukchatsila bench on top, whose shape is similar to The Sanchi Stupa located in India. The body of Pathom Cetiya nowadays is found in the shape of an overturned bell with a sharp tip which is constructed to cover the old one. Phra Mahathat Cetiya in Nakhon Si Thammarat (Modern province, some 800 Kilometres at the South of Thailand) is a Stupa of Lanka Buddhism, which came to the country in B.E. 1800. Thai Buddhists who ordained in the country of Lanka (present day Sri Lanka) returned to establish a community at the city of Nakhon Si Thammarat, and then Later, King Sri Thammasokraja of Tamphornling Kingdom to build Phra Mahathat at Nakhon Si Thammarat, which is similar to the stupas in Sri Lanka covering the original pagoda in the year 1093 BC. The prestige of Lanka Buddhism was spreading to Sukothai where King Ruang's Dynasty was prominent. The Great King was admired so he invited Lanka Buddhism to be located in Sukothai. Thus, Lanka Buddhism has been largely followed since that time. The statement on a stone inscription by The Great King Ramkhamhang from around the 1800's. The Great King Ramkhamhang did give alms to Phra Mahaswami (Highest level monk in Sri Lanka) who graduated Tipitaka, the head of the kingdoms more than the great all the teachers in this city. Everyone rose from Nakhon Si Thammarat. (The Fine Arts Department, 1983)

It was in this period that Ramkhamhaeng the great king of Sukhothai sent messengers to invite the group of monks at the town of Nakhon Si Thammarat then known as the "Lankavamsa" monks to preach the doctrine at Sukhothai, promoting them every help and convenience. Since then, Lankavamsa or Lankavong Theravada Buddhism was well patronized by king Ramkhamhaeng. It finally superseded the existing previous beliefs. This has been further explained by Phra Dhammapitaka (P. A. Payutto) (1984) who stated that Theravada Buddhism of The Lankavamsa sect was first settled at Nakhon Si Thammarat and their fame soon reached Sukhothai. King Ram Khamhaeng (The third great king of Sukhothai Kingdom) then invited a dignitary called Phra Mahaswami (Highest level monk in Sri Lanka) to his capital and gave him royal support in propagating The Doctrine. After that The Theravada Buddhism of The Lankavamsa sect became popular and more and more widely practiced in Thailand. Therefore, Lanka Buddhism became more prominent as Mahayana Buddhism deteriorated and disappeared. The Cetiya in Nakhon Si Thammarat, that is the Lanka shaped Cetiya, has influenced the stupas in Siam and its surroundings. (Choovichian, 2010)

Cetiya in Myanmar: Shwedagon pagoda was built 2500 years ago, but historians and archeologists believe that it was built during 6th-10th Centuries by Mon. The myth has been told that there were two brothers who were merchants, named Taputsa and Panlika, from the Northern side of Signkuthara Hill. They met The Lord Buddha and he gave 8 pieces of hair to these two merchants, who came back to Myanmar and received help from a local ruler. The king reconstructed a Cetiya which was 40 meters in height in order to collect The Lord Buddha's hairs in the area of Signkuthara Hill. Later on, Shwedagon pagoda became the most famous place of pilgrimage and the most important sanctuary for Buddhism in Myanmar. Buddhism has been in this country for so long that normal people, rulers, and kings all believe in Buddhism as the mindset. Cetiya in Myanmar is a sign of the arts, architecture, and beliefs as it has turned into culture, tradition, political activity, and politics. They all use the Cetiya as their center. (Tingsunjalee, 2012)

Cetiya in Laos: Phra That Luang, or Loka Chedi, at Chulamanee is an important place in Sajjan Vientiane and the Laos People's Center across the country. According to legend, the capital has a history of a millennia in the same construction as Phra That Phanom in Thailand. Due to the myth, it seems to be associated with the history of the land on the right side of The Klong River. This place is considered an important symbol of Laos. It appears that the coat of arms of Laos is now a relic as the President uses it in the capital seal. Phra That Luang is the symbol which represents Buddhism. When coming to pay respect, it makes a remembrance of The Lord Buddha, Dhamma, and Sangha. It also indicates that Laos has a long-unified strain of Buddhism and it's the center of the nation, religion, and monarchy. It is the source of many different arts and cultures which have been influenced by The Lord Buddha's teachings. (Phramaha Daosiam Vachirapanyo, 2012)

Cetiya in Cambodia: Wat Phnom, or Wat Phnom Gon Penh, is a Buddhist temple in Phnom Penh, Cambodia. It was constructed in B.E. 1372 as a 27 meter-high Cetiya, or 88.5 feet from the ground level. This was the highest construction in the city then as Phraya Yat gave it a name, Wat Preah Chedey Borapaut, and it still occupies the center of Phnompenh. However, Cetiya usually indicates the sacrifice of ancestors and money. Every detail shows that our ancestors were very calm and mindful with their precepts, meditation, and wisdom. They all did good things, as demonstrated by the construction, which is highly stable. With Buddhism they created something enormous, elegant and neat for other people. (Ksabinlasing, 2013)

Cetiya in Indonesia: Borobudur, as Thai people know, is a famous attraction in Indonesia. It's located in the middle area of Java Island near Magelang, Jakarta is around 40 kilometers to the Northwest. It was constructed during B.E. 1293-1393 as a sanctuary of Mahayana Buddhism. If not including Nakhon Wat in Cambodia, which is a place of Hinduism and Buddhism, Burobodur is the biggest sanctuary of Buddhism in the world. (Ksabinlasing, 2013)

Cetiya in Viet Nam: Chua Tran Quoc is located near West Lake which is the largest lake in Hanoi. This Cetiya is the oldest one in Vietnam. It is a pink pagoda that rises up in layers like a

Japanese Pagoda. Each floor has a white Buddha image enshrined in the space around the pagoda and it contains the relics of the temple's abbots. (Phramaha Daosiam Vachirapanyo, 2012)

Therefore, every country in ASEAN which believes in Buddhism has a Cetiya (Stupa) as a center for Buddhists. They represent the stability of Buddhism in each country, as well as the culture, tradition, and arts which are influenced by Buddhism, so that they have become learning places and a place where people come to pay respect.

Cetiya as Communication of Buddhist Culture and Philosophy

Cetiya is an indicator of awareness and understanding as well as a link of the places which collect the relics of Buddha and as respected places for paying respect for Buddhists. Generally speaking, these places act as learning centers for Thai tourists and foreigners; for example, Shwadagon pagoda in Myanmar is a place where many people come to pay respect every year. Myanmar Buddhists also pay respect, as it's a part of their daily lives and it is the center of their Nation. Cetiya have a long history. The first Cetiya was Sanchi Stupa in India. Emperor Ashoka the Great had constructed it with 18 Wa, 2 Sork to collect relics and be a center of Buddhism. As time passed, the Cetiya deteriorated many times. However, many believers in India reconstructed it in ancient Indian patterns, developing from a mound above a grave to becoming the bell shape that's seen at present times. Above the bell part, there is a structure standing for the bench part, or Buddha's bench, which is covered by a multi-tiered umbrella. Later on, there were other kinds of patterns of Cetiya that were adapted in other regions where The Theravada Sect of Buddhism resides, such as Sri Lanka, Myanmar, Mon, Laos, and Thailand. There has been a development of the arts which became unique in each country. (Leksukhum, 1995)

Cetiya are significant for The Nation, monarchy, and religion, along with signifying the center of a nations, and they are a symbol of Dhamma learning for Buddhists, especially for creating faith and inspiration in the founders who wanted to know The Dhamma of Buddhism. Also, Cetiya represents the arts, elegance and architecture. Cetiya signifies the faith of kings from past till present, and their respect for Buddhism. It signifies the center of The Nation. Therefore, the elegance and enormity of Cetiya makes wise men think deeply that this place was built by faithful, meritorious men who intended to build it with their whole heart. It represents the unity they had in order to make it successfully. (Phya Anuman Rajadhan, 1960)

To visit a Cetiya is one way to recognize The Lord Buddha and his Dhamma, be aware with mindfulness and think positively, because doing merit will create a beautiful life. As well, constructing a Cetiya shows that the constructors were full of sacrifice without thinking about how difficult the construction would be. Nevertheless, when it's done, its beauty shows to the visitors. Thus, Cetiya signifies the awareness of humans thinking, about the merit of the builders, and the goodness that will permanently stay with humankind.

Hence, Cetiya are representative of the kindness of Lord Buddha toward humanity and significantly shows goodness and virtue. Cetiya are attractive for Thai and foreigners alike to come and visit, letting them know the history and Buddhism even more. For those who are still

unfaithful, it will increase respect. For those who are faithful, they will become even more faithful to Buddhism because they see the sign of this enormous respected place. This is an important part that will help stimulate humans' minds, to see how amazing it is, and become respectful. The pattern of construction of a Cetiya implies the philosophy of Dhamma, such as transmigration, karma, consciousness, The Four Noble Truths, The Noble Eightfold Path, and Nirvana. However, it depends on the designers whether they imply which parts of philosophy of Dhamma, and then imagine it during the construction due to their pattern. At present, using news for Public Relation (PR) indicates other different aspects of Cetiya, but the premise of giving knowledge and being a sanctuary of Buddhism is still the same from generation to generation. In addition, they also use high technology to communicate, such as radio, television, newspaper or Internet, but that is still in a small scope. Public relation (PR) of annual festivals or other activities will inform people, but just only the activity's announcement. (Wickramasinghe, 1997)

Cetiya is a cultural media that makes people understand, and how the symbol was supposed to be used for social activities and the public, which was related to the group of humans using whichever symbols in order to communicate among the group and creates the truth due to their pattern by making them respect, believe, and have disposition to practically follow in whatever ways.

The communication principle of Cetiya is the communication channel that when people look at it, they will think about Lord Buddha who established Buddhism, Dhamma or The Philosophy that reflects through The Cetiya, and The Buddha who inherited doctrines for missionaries today. So, the meaning of Cetiya is more than itself. If looking at a Cetiya and considering deeply, that person will see what is secretly inside the Cetiya. For example, how could they build this gigantic Cetiya?, How many people did they use?, How much money did they spend?, How long did it take?, How difficult was it? What were their obstacles? And so on. That is, the more you think, the more you would like to know.

Conclusions

Cetiya is a construction for collecting the relics of Lord Buddha, Noble disciples, religious relics or even the bones of ancestors and important people. To build a Cetiya, and the attitude toward it, is a tradition which is continuously inherited. Moreover, there is the belief that those who respect Cetiya will have goodness in their life. It created unity in the community during The Great King to foster the continuous construction of Cetiya. This is the role of Buddhists, to preserve Buddhism, and it is the duty of the King to protect the country peacefully by using religion to create peacefulness and stability. In the aspect of the art of Cetiya, it includes many types of arts. Some pieces became the model of arts for the next era and have their own uniqueness specifically in their time, such as The Sanchi Stupa in India in the era of Emperor Ashoka the Great. Its uniqueness developed into new designs in the next era in India, Sri Lanka, and the countries in ASEAN. Therefore, Cetiya is a place for transferring faithfulness, respect, and, belief towards the person who did merit to all humans, known as Lord Buddha. The meaning is meant to send the

message to the next generation. Stupa or Cetiya is a symbol of communication, which has the role of inheriting The Dhamma and philosophy principles representing the sanctuary of Buddhism.

References

- Choovichian, P. (2010). Phraboromathatchetiya, Nakhon Si Thammarat: The great Stupa in Southern Phenninsula. Ancient City Press.
- The Fine Arts Department. (1990). The Evolution of Thai Buddhism. Amarin Printing Group Co. Ltd.
- The Fine Arts Department. (1983). A Stone Inscription in Sukhothai, Lai-Sue Thai. The Fine Arts Department.
- Ksabinlasing, C. (2013). Buddhism in Neighboring Country. Ruean Kaew Printing.
- Leksukhum, S. (1995). Cetiya: In and Out of The Island of krung Sri Ayuthaya. Matichon Press.
- Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (1996). Tipitaka. (Thai Version). Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyalaya Press.
- Mungthane, T. (2022). Buddhist Cetiya: Meaning and Basic Concepts of Iconography. Journal of Philosophy and Religion. 7(1), 93-115.
- Phra Dhammapitaka (P. A. Payutto). (1984). Thai Buddhism in The Buddhist World. Sahadhammika Co., LTD.
- Phra Phromkunaphon (P. A. Pyutto). (2009). Buddhism in Asia (5th edition). Dhammasapha.
- Phramaha Daosiam Vachirapanyo. (2012). Buddhism in Laos. Medthray Printing.
- Phramaha Daosiam Vachirapanyo. (2014). Buddhism in Vietnam. Medthray Printing.
- Phya Anuman Rajadhan. (1960). Cetiya. Royal Academy.
- Prince Krom Phraya Narisara Nuwattiwong. (2010). Prince Krom Phraya Narisara Nuwattiwong has recorded Various Knowledge given to Phraya Anumarajathon (2nd edition). Thai Wattana Panich.
- HRH Prince Damrong Rajanubhab. (2010). A History of Buddhist Monuments in Siam. The Siam society under Royal Patronage.
- HRH Prince Damrong Rajanubhab. (2015). The Legend of Buddhist Cetiya. Banagarn Publisher.
- Tingsunjalee, C. (2012). Mon-Myanmar Arts: The Formal Development since Srikaset Arts till Mondalay Arts. Ancient City Press.
- Wickramasinghe, M. (1997). Sinhala Language and Culture Buddhism and Art. Tisara Prakasakayo LTD.